

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	3
Kerncijfers	31
1 Geconsolideerde jaarrekening 2015	33
1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015	34
1.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015	36
1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015	37
1.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2015	38
1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015	46
1.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verlies rekening over 2015	60
2 Enkelvoudige jaarrekening 2015	71
2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015	72
2.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015	74
2.3 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2015	75
2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015	79
2.5 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015	91
3 Overige gegevens	95
3.1 Statutaire bepalingen over de verwerking van het resultaat	95
3.2 Resultaatbestemming	95
3.3 Controleverklaring	96

Bestuursverslag

1 Voorwoord

CZ groep is een niet op winst gerichte zorgverzekeraar met 3,5 miljoen klanten. Wij maken ons hard voor een solidair zorgstelsel. Wij zetten ons dagelijks in om zorg in Nederland te verbeteren, betaalbaar en toegankelijk te houden voor iedereen die het nodig heeft. Nu en in de toekomst.

De kernactiviteit van CZ groep is het uitvoeren van de basisverzekering; de verplichte verzekering tegen ziektekosten. Daarnaast bieden we aanvullende verzekeringen. Bovendien hebben we specifieke producten voor werkgevers, zoals collectieve zorgverzekeringen en bedrijfsgezondheidsprogramma's.

De Raad van Bestuur kijkt tevreden terug op 2015. Er is veel bereikt. Om een paar voorbeelden te noemen: een groei van 26.000 verzekerden voor ons CZ-label in 2015 en 39.000 in 2016 (vier jaar groei op rij) en het hoogste percentage 'blijvers' van alle zorgverzekeraars. Goede begeleiding van onze klanten bij de hervorming van de langdurige zorg met het CZ Zorgteam en aandacht voor dementie met het doel echt het verschil te maken voor mensen met deze ziekte én hun naasten. We scoorden een klanttevredenheidscijfer van 8,0 voor het label CZ (voor CZ groep een 7,9), we behaalden een top tien-klassering in de reputatieranglijst van het Reputation Institute en sloten een uniek contract met het Catharina Ziekenhuis met het uitgangspunt kwaliteit. Ook de structurele inbedding van de stem van patiënten in ons inkoopproces door middel van de oprichting van de afdeling Patiëntenparticipatie rekenen wij tot de mijlpalen van afgelopen jaar.

In bedrijfseconomisch opzicht heeft CZ groep tevens goed gepresteerd. In 2015 realiseerden wij een omzet van circa 9 miljard euro en een financieel resultaat van 12 miljoen. Wij voldoen in ruime mate aan de solvabiliteitseisen van Solvency II en kunnen reserves inzetten om de stijging van de zorgpremie voor onze klanten te beperken. Toch maken wij ons zorgen. Want het verschil tussen premie en daadwerkelijke kosten van de zorgverzekering wordt steeds groter. Voor de premie 2016 zetten wij 576 miljoen euro in. Op de lange termijn is dit onhoudbaar. Er komt een moment dat er geen overreserves meer zijn. Het verschil tussen de eerder gedempte premie en de daadwerkelijke kosten zal dan groot zijn en zal leiden tot verdere premiestijging.

Als zorgverzekeraar is het onze kerntaak om kwalitatief goede zorg betaalbaar en toegankelijk te houden voor onze 3,5 miljoen klanten. Een belangrijke, maar ook moeilijke maatschappelijke taak die soms schuurt. We willen wel ruim contracteren, maar niet wat niet goed genoeg is, te duur is of waarvan er al te veel is. Wij blijven inzetten op kwaliteit. Wij investeren in goede samenwerking met patiënten en betrekken hen nog meer bij de zorginkoop. Wij investeren in verbeteringen op het gebied van bijvoorbeeld wondzorg, dementie en gepersonaliseerde behandeling. We gaan verder met het betalen aan zorgaanbieders op basis van (gezondheids)resultaat en we blijven selectief inkopen. Inkopen op waarde, daar willen we heen. Wij zien dit als een prachtige kans op blijvend onderscheidend vermogen. Zeker als we dat combineren met goede advisering aan en begeleiding van onze klanten.

Het betaalbaar houden van de zorg vraagt iets van ons allemaal. Kritisch kijken naar wat nodig is, zowel vanuit de zorgverlener als vanuit de patiënt. Want willen we zorg betaalbaar houden dan zullen we met zijn allen verantwoordelijkheid moeten nemen voor het in de hand houden van die kosten. CZ groep zal de komende jaren dan ook verder inzetten op het verhogen van waarde voor de maatschappij door de regisseursrol in de zorg verder invulling te geven. Wij zijn ervan overtuigd dat een focus op kwaliteit uiteindelijk goed is voor kostenbeheersing. Het omgekeerde geldt niet per se. We gaan uiteraard ook door met het inzetten op het verhogen van waarde voor de klant. Om onze hoge klanttevredenheid van een 8,0 de komende jaren minimaal te behouden, werken

we hard aan het positief verrassen van de klant. In 2016 blijven we ons, net als voorgaande jaren, richten op het verbeteren van de kwaliteit van de klantcontacten (we streven naar 100 procent juiste beantwoording), de informatie op de website en uitbreiding en optimalisatie van (online) diensten. Ook zijn we gestart met het over de gehele keten inzichtelijk maken van verbeterpunten vanuit klantperspectief. En we pakken deze daadwerkelijk op. CZ groep wil in alles daadkrachtig, verantwoordelijk en betekenisvol zijn. Het zoeken naar oplossingen op maat voor klanten die betalingsproblemen hebben, is daar een fraai voorbeeld van.

Als zorgverzekeraar zijn wij ons bewust van onze schurende rol. We zijn hierop ingesteld en trachten met zo veel mogelijk transparantie onze dilemma's inzichtelijk te maken en keuzes toe te lichten. Al onze inspanningen zijn erop gericht het zorgstelsel nu en in de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In dit verslag geven we een overzicht van onze inzet en resultaten in 2015.

Wim van der Meeren & Arno van Son
Raad van Bestuur CZ groep

2 *Profiel van de organisatie*

CZ groep is een niet op winst gerichte zorgverzekeraar. Wij maken ons hard voor een solidair zorgstelsel.

2.1 *Onze kenmerken*

De kenmerken van CZ groep zijn:

- uitvoerder van de basisverzekering;
- aanbieder van aanvullende verzekeringen;
- partner voor werkgevers (collectieve verzekeringen & bedrijfsgezondheidsprogramma's);
- onderlinge waarborgmaatschappij;
- geen winstoogmerk;
- stabiel premiebeleid.

2.2 *Onze missie: alles voor betere zorg*

Bij CZ groep staat alles in het teken van betere zorg. Wij lopen niet weg voor moeilijke onderwerpen of keuzes en durven zorg echt anders te organiseren. Wij zijn van oudsher uitsluitend een verzekeraar van zorg en hebben, op basis van jarenlange kennis en kunde, een duidelijke visie. We geloven dat zorg beter kan en zetten ons daar volledig voor in.

2.3 *Onze toegevoegde waarde in de zorgketen*

Het Nederlandse zorgstelsel is gebaseerd op de driehoek verzekerde, zorgverlener en zorgverzekeraar. De overheid bepaalt de inhoud van de basisverzekering en legt jaarlijks de belangrijkste kaders vast: welke zorg wordt vergoed, hoe hoog het verplichte eigen risico is en wat de eigen bijdrage is voor bepaalde soorten zorg. De zorgverzekeraar voert binnen deze kaders de basisverzekering uit. CZ groep neemt vanuit deze positie een regisseursrol op zich. Doordat wij voor veel klanten tegelijk inkopen, kunnen wij ons hard maken voor goede, betaalbare en toegankelijke zorg. In onze gesprekken met zorgverleners komen thema's aan de orde als het centraal stellen van de patiënt, het maken van goede afspraken tussen zorgverleners onderling en doelmatigheid. CZ groep levert toegevoegde waarde aan klanten door hen te begeleiden en wegwijs te maken in zorg en door hun belangen in ons zorginkoopbeleid mee te nemen. Wij informeren hen zo optimaal mogelijk en stellen hen in staat keuzes te maken in hun zorgproces. Zo komen zij goed beslagen ten ijs bij hun zorgverlener(s). Dit alles doen wij op een manier die bij ons past: met lef, betrokkenheid en visie.

2.4 *Onze organisatie*

Om klanten zo goed mogelijk te helpen, worden de operationele processen van CZ groep op verschillende locaties uitgevoerd. In 2015 werkten wij vanuit drie vestigingen, vijftien servicekantoren, vijf spreekuurlocaties en negen mobiele kantoren. Ons netwerk van vestigingen en kantoren, onze online dienstverlening via onder meer cz.nl, onze klantenservice en het CZ Zorgteam spelen een belangrijke rol in onze dienstverlening naar klanten. Centrale aansturing van onze organisatie en communicatie vanuit onze hoofdlocatie in Tilburg zorgen voor goede, uniforme dienstverlening.

2.5 *Onze merken*

Naast het merk CZ voert CZ groep ook de basisverzekering(en) en aanvullende verzekeringen(en) van de merken Delta Lloyd en OHRA. Wij zijn volledig eigenaar van Delta Lloyd Zorgverzekering N.V., OHRA Ziektelkostenverzekeringen N.V. en OHRA Zorgverzekeringen N.V. Ons totale marktaandeel is circa 20 procent. De

zorgverzekeringen van Delta Lloyd en OHRA worden door Delta Lloyd Groep gedistribueerd.

2.6 Onze distributie

Landelijk werkt CZ groep samen met een groot aantal assurantietussenpersonen en -makelaars. Zij verkopen de producten van CZ groep en zijn ook aanspreekpunt voor klanten. Naast onze eigen directe (verkoop)kanalen, zorgen deze distributiekkanalen er mede voor dat wij voor iedereen op een persoonlijke manier toegankelijk zijn. CZ groep maakt geen gebruik van volmachten.

2.7 CZ Zorgkantoor

CZ groep is in zes regio's concessiehouder voor de Wet langdurige zorg (Wlz). Wij regelen in deze regio's via CZ Zorgkantoor de Wlz-zorg voor alle inwoners, ongeacht of zij CZ-verzekerd zijn of niet. Het gaat hierbij zowel om zorg in natura als om persoonsgebonden budgetten (pgb's). CZ Zorgkantoor informeert en adviseert klanten over de zorg die nodig is en bemiddelt als een klant een klacht heeft over een zorgverlener.

2.8 Onze samenwerkingen

Voor onze kernactiviteiten werken we samen met Delta Lloyd Groep, Stichting CbusineZ en HumanCapitalCare.

delta lloyd

OHRA Direct geregeld

CbusineZ
Partner in zorginnovatie

HumanCapitalCare
arbeid en gezondheid

Delta Lloyd Groep

Bij de overname door CZ groep van de zorgverzekeraars Delta Lloyd en OHRA is afgesproken dat Delta Lloyd Groep (DLG) verantwoordelijk blijft voor marketing, communicatie en verkoop van de zorgproducten onder eigen label. CZ groep controleert commerciële uitingen rond deze labels wel op juistheid en compliance-aspecten. Over de kwaliteit van de informatieverstrekking aan klanten door het callcenter van DLG zijn afspraken gemaakt. CZ groep heeft een tweedelijns Servicedesk voor vragen die niet (direct) door medewerkers van het callcenter van DLG kunnen worden beantwoord.

Stichting CbusineZ

Stichting CbusineZ is een aan CZ groep gelieerde partij die als doel heeft de ontwikkeling van vernieuwende producten en diensten voor de zorgbranche te initiëren en te stimuleren. Het gaat om activiteiten die niet volledig tot de kernactiviteiten van CZ groep behoren maar wel een positieve bijdrage kunnen leveren aan goede, betaalbare en toegankelijke zorg in Nederland.

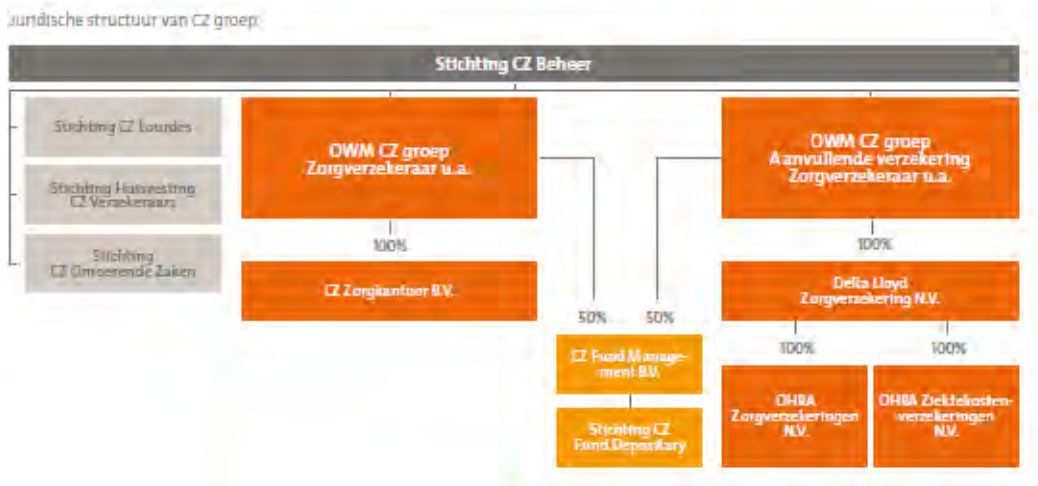
HumanCapitalCare

CZ groep wil een grote rol spelen in bedrijfszorg. Het landelijk opererende HumanCapitalCare (HCC), een ervaren dienstverlener op het gebied van arbeid en gezondheid, is hiervoor een ideale partner. Samen met HCC helpt CZ groep bedrijven om de gezondheid en duurzame inzetbaarheid van hun medewerkers te verbeteren. CZ groep en HCC vullen elkaar qua ervaring en inzicht in bedrijfsgezondheid aan en bieden samen een compleet pakket van diensten en producten aan werkgevers aan.

2.9 Onze juridische structuur

Onder CZ groep verstaan we alle entiteiten die behoren tot de Stichting CZ Beheer. Hieronder vallen verschillende rechtspersonen, waaronder twee onderlinge waarborgmaatschappijen waarin alle werkzaamheden ten aanzien van ziektekostenverzekeringen zijn ondergebracht. CZ groep past het beginsel van 'personele unie' toe in de bestuurlijke en toezichthoudende organen. De stichting CZ Beheer is de 'holding' waarin de personele unie over alle rechtspersonen heen samenkomt. In deze stichting vinden geen commerciële, verzekeringstechnische of andere activiteiten plaats.

Eind 2015 is een herstructurering van de juridische structuur binnen CZ groep gerealiseerd. Op 31 december 2015 heeft Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. honderd procent van de aandelen van OHRA Zorgverzekeringen N.V. van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. en honderd procent van de aandelen van OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V. van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende Verzekering Zorgverzekeraar U.A. overgenomen. De aandelen zijn overgenomen tegen de nettovermogenswaarde per 31 december 2015. Hierbij zijn geen wijzigingen in het beginsel van 'personele unie' doorgevoerd.

3 *Beleid en resultaten 2015*

CZ groep staat voor 'alles voor betere zorg'. We helpen de klant de best mogelijke zorg te krijgen tegen een stabiele lage premie en sturen in het zorgveld op hoge kwaliteit, beheersing van kosten en goede toegankelijkheid. Onze langetermijnstrategie is gericht op het creëren van waarde voor klant én maatschappij. Wij hebben een publieke opdracht en voeren maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) uit als onderdeel van onze strategie.

De strategie van CZ groep is vastgelegd in de visie 'CZ 2020'. We herijken de strategie, afgeleide doelen en speerpunten elk jaar aan de hand van de ontwikkelingen in de wereld om ons heen en de belangen van stakeholders. Zo zorgen we ervoor dat ons beleid actueel, stabiel en relevant blijft.

3.1 *Strategie 2015*

De strategie van CZ groep is gericht op het creëren van waarde voor de klant en waarde voor de maatschappij. Voor het creëren van waarde voor de klant, richten wij ons op kwaliteit en toegang tot zorg met meer comfort voor de klant. Hierbij sturen wij op beheersing van zorg- en organisatiekosten en hebben wij aandacht voor het gezond houden van mensen. Voor het creëren van waarde voor de maatschappij ligt onze focus op het goed inspelen op de rol die (met de Zorgverzekeringswet) van zorgverzekeraars wordt gevraagd. Wij kiezen voor een brede regisseursrol met het doel de stijging van de kwaliteit van zorg te stimuleren en de toegankelijkheid van zorg, ook in de toekomst, te behouden. Onze strategie vertalen wij in zes concrete doelen:

1 De klant helpen de beste zorg in brede zin te krijgen.

Wij begeleiden onze klanten in zorg. Hiertoe sturen we op goede informatievoorziening vanuit het zorgveld. En we werken mee aan de ontwikkeling van keuzetools en zelfmanagementtools.

2 De best mogelijke zorg realiseren.

We sturen op hoge kwaliteit, snel toegankelijke en patiëntvriendelijke zorg. We kopen de beste zorg in waar mogelijk maar, als het nodig is, ontwikkelen we ook zelf of in samenwerking met zorgaanbieders nieuwe zorgprocessen of -concepten.

3 Sturen op een stabiele lage premie.

Wij vragen een stabiele, lage basispremie voor goede kwaliteit zorg. We willen dus de beste prijs-kwaliteitverhouding bieden.

4 Waarborgen van service en gemak in contacten met CZ groep.

We maken het contact met CZ groep voor klanten gemakkelijk, duidelijk en klantgericht.

5 Beheersen van de zorg- en organisatiekosten.

We werken aan zo laag mogelijke kosten door bij de inkoop van zorg scherp op doelmatigheid en prijs te sturen en onze interne organisatiekosten zo goed mogelijk te beheersen.

6 Sturen op een goede financiële positie van onze organisatie.

We zorgen ervoor een solvabele organisatie te zijn zodat wij een betrouwbare partner zijn voor onze klanten, onze werknemers, toezichthouders en stakeholders in de keten.

In 2015 richtten we ons in het licht van actuele ontwikkelingen, stakeholderbelangen en onze strategie op dertien strategische speerpunten.

3.2 Speerpunten en resultaten 2015

Uitleg geven over het zorgstelsel en de rol en resultaten van CZ groep	We hebben proactief onze klanten geïnformeerd over de berekening van de premie en de duiding van onze jaarcijfers en boden inzicht in ons inkoopbeleid en de uitwerking daarvan in vergoedingen. Ook hebben we met een campagne rond Dementie onze toegevoegde waarde als zorgverzekeraar toegelicht.
Stabiel en laag premiebeleid	We continueerden ons stabiel en laag premiebeleid. Voor de premie van 2015 zetten we 147 euro per betalende verzekerde in om de noodzakelijke premiestijging te dempen. Voor de premie van 2016 is dat 181,50 euro. Hieraan ligt een gedegen solvabiliteits-/ kapitaalmanagementbeleid ten grondslag.
Sturen op zinnige zorg, verspilling tegengaan	In 2015 hebben we de inkoop van hulpmiddelen aangescherpt. Op meerdere gebieden maakten we met een kleiner aantal leveranciers voor de lange termijn goede prijs- en kwaliteitsafspraken. Hiernaast hebben we ons selectieve inkoopbeleid voortgezet, evenals het preferentiebeleid geneesmiddelen.
Begeleiding van de Hervorming Langdurige Zorg (HLZ)	Voor klanten richtten we het speciale CZ Zorgteam op dat verzekerden begeleidt bij het vinden van hun weg na de hervorming van de langdurige zorg. Met gemeentes voerden wij overleg om verzekerden met meervoudige problematiek afgestemde oplossingen te bieden.
Verder ontwikkelen zorg- en begeleidingsdiensten voor zowel individuele als zakelijke klanten	In de loop van het jaar hebben we het concept van het CZ Zorgteam verbreed naar onze gehele afdeling Zorgservice. We ontwikkelden specifieke ondersteuning voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. We introduceerden 'app de verpleegkundige' en 'app de dokter' en verbeterden Zorgvinden. Voor zakelijke klanten introduceerden we MijnCZ Zakelijk en de aanvullende verzekering 'Bedrijfspakket'.
Klanten bekendmaken met begeleidingsdiensten tijdens klantcontacten	Naast de reguliere aandacht die onze medewerkers met klantcontact voor dit onderwerp hebben, hebben we in 2015 in het bijzonder het CZ Zorgteam onder de aandacht van klanten gebracht, met onder meer de website, de dementie campagne en promotie op servicekantoren.
Sturen op specialisatie ziekenhuizen in lijn met de CZ-visie op het ziekenhuislandschap	In 2014 stelden we samen met ziekenhuizen in het licht van onze visie op het ziekenhuislandschap als geheel, visies ten aanzien van hun afzonderlijke profiel op. In 2015 voerden we vooral met betrekking tot oncologie gesprekken over de implementatie van die profielvisies.
Bij zorgaanbieders sturen op de levering van kwaliteitsinformatie	In 2015 is het sturen op de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren op brancheniveau opgepakt, met het uitgangspunt dat het zorgveld primair verantwoordelijk hiervoor is. Door dit onderwerp gezamenlijk op te pakken, speelden we als zorgverzekeraars in op de onrust bij zorgaanbieders dat iedere verzekeraar elgen criteria zou gaan handhaven. CZ groep wil wel de mogelijkheid blijven houden om binnen zorg deze ontwikkeling aan te jagen, daar waar wij constateren dat voortgang (te) lang op zich laat wachten, onder meer met selectieve inkoop.
Bij zorgaanbieders sturen op het behalen van concrete resultaten voor klanten	In het inkoopbeleid 2016 (gepubliceerd in het voorjaar van 2015) hebben wij ons waardemodel breed geïntroduceerd. Verder bereikten we een mijlpaal met de contractering van het Catharinaziekenhuis voor behandelingen aan het hart, waarbij de geleverde kwaliteit van zorg het uitgangspunt is.
Faciliteren en ondersteunen van onze klanten bij zelfmanagement	CZ is één van de initiatiefnemers van Zelfzorg Ondersteundi. Vanuit dit platform wordt onder meer ondersteuning geboden aan zorggroepen die op het gebied van zelfmanagement nulmetingen willen uitvoeren om vanuit daar tot verbeterplannen te komen. In 2015 zijn de eerste resultaten hiervan in praktijk gebracht.
Inkopen en promoten van e-Health	CZ groep ondernam diverse activiteiten op het gebied van e-Health, waaronder deelname aan een pilot met zes ziekenhuizen om de zorgprocessen rondom hartfalen te optimaliseren met digitale thuismeetoplossingen. Verder zijn we een traject gestart waarin we onderzoeken hoe we op basis van contractering kunnen waarborgen dat systemen van zorgaanbieders 'compatible' zijn voor onderlinge samenwerking.
Fraudebeheersing	We betrekken verzekerden structureel bij het controleren van zorgnota's via MijnZorgverzekering. In 2015 startten we een pilot met vier ziekenhuizen om de administratieve keten te verbeteren ('horizontaal toezicht') en zodoende foutieve declaraties te voorkomen.
Inspelen op digitalisering en innovatiemogelijkheden van internet	We voegden diverse nieuwe mogelijkheden aan MijnZorgverzekering toe, waaronder direct online een betalingsregeling afsluiten en bestaande regelingen inzien.

4 Governance

CZ groep is een private organisatie met een publieke opdracht. De overheid, werkgevers en onze verzekerden vertrouwen erop dat wij de zorgpremies beheren en inzetten voor goede, betaalbare en toegankelijke zorg. Dat dit vertrouwen terecht is, laten wij zien door verantwoording af te leggen over hoe wij dit geld beheren, de manier waarop wij onze organisatie leiden, ons bestuur en risicomanagement inrichten, het werkgeverschap invullen en voldoen aan alle wet- en regelgeving (compliant zijn).

4.1 Governancestructuur

Voor een zorgvuldige bedrijfsvoering en een transparant en efficiënt toezicht op het bestuur past CZ groep het model van de structuurvennootschap toe. We hebben een Raad van Commissarissen (RvC) en een Raad van Bestuur (RvB). Daarnaast heeft CZ groep als hoogste bestuurlijke orgaan een Ledenraad. Dit vloeit voort uit het feit dat CZ groep een Onderlinge Waarborgmaatschappij (OWM) is. De bestuurlijke en toezichthoudende taken en verantwoordelijkheden zijn evenwichtig verdeeld tussen de RvB, de RvC en de Ledenraad. De RvB bestuurt de rechtspersonen, heeft de dagelijkse leiding en legt hierover verantwoording af, net als over de gevoerde strategie en het risicomanagement. De RvC houdt toezicht op de RvB en de algemene gang van zaken en staat de RvB met raad terzijde. De Ledenraad heeft een onafhankelijke positie met vastgelegde taken en bevoegdheden. Dit waarborgt dat verzekerden voldoende inbreng hebben binnen CZ groep. Een goed en transparant bestuur is voor CZ groep een voorwaarde om tot de top van de Nederlandse zorgverzekeraars te blijven behoren. Wij zijn ervan overtuigd dat transparantie over ons bestuur past bij de rol van zorgverzekeraar en bijdraagt aan betere prestaties en een betere onderneming.

4.1.1 De Ledenraad

De Ledenraad heeft als taken en bevoegdheden onder meer het benoemen van de leden van de Raad van Commissarissen, het wijzigen van statuten of ontbinden van de juridische entiteit, het vaststellen van de jaarrekening en besluitvorming ten aanzien van juridische fusies. Daarnaast heeft de Ledenraad een klankbordfunctie voor het beleid. Hij geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de RvB. Ook zet de Ledenraad actief onderwerpen op de agenda van vergaderingen met de RvB en de RvC.

In 2015 bestond de Ledenraad uit 21 personen. De samenstelling van de Ledenraad is conform de kwaliteiten en expertise die CZ groep voor het geheel in zijn bestuurlijke uitgangspunten heeft vastgelegd. Bij de samenstelling wordt gestreefd naar een evenwichtige vertegenwoordiging van de verzekerden. Jaarlijks evalueert de Ledenraad het eigen functioneren en de samenwerking met de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur. Tot deze evaluatie behoort tevens het beoordelen van het individuele functioneren van de leden van de Ledenraad. Op 1 januari 2015 zijn zes nieuwe leden toegetreden en op 1 juni 2015 zijn drie nieuwe leden toegetreden en twee zittende leden afgetreden. Er zijn in 2015 geen nieuwe leden geworven.

4.1.2 Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) voert regelmatig overleg met de RvB, de leden van het Concern Management Team (CMT), de Ledenraad, de Ondernemingsraad (OR), de Interne Audit Dienst (IAD) en de externe accountant. De RvC van CZ groep bestaat uit vijf posities. In 2015 was één positie vacant, de overige vier waren permanent bezet (zie achtergrondinformatie per lid op www.cz.nl/rvc). Deze vacante positie is per 1 april 2016 ingevuld. Na 1 april 2016 zal de RvC bestaan uit drie mannen en twee vrouwen.

Aanstelling nieuwe commissaris

Op 1 november 2014 legde mevrouw prof. dr. Pauline Meurs haar commissariaat bij CZ groep neer in verband met haar benoeming tot voorzitter van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving. De RvC is in 2014 gestart met de selectieprocedure voor een nieuwe commissaris. Uitgangspunt bij de selectie is dat zowel het individu als de RvC als collectief voldoet aan de kwaliteiten en expertises zoals omschreven in de profielschets voor de RvC (onderdeel van de bestuurlijke uitgangspunten van CZ groep). Hiernaast wordt bij de selectie gestreefd naar een evenwichtige verdeling over mannen en vrouwen. In de loop van 2015 werd na een zorgvuldige procedure een geschikte kandidaat gevonden. Echter, de benoeming heeft door onverwachte buitenlandse carrièrekansen van deze kandidaat geen doorgang gevonden. In het najaar van 2015 is opnieuw een selectieprocedure in gang gezet. Eind 2015 heeft de melding van deze kandidaat bij DNB plaatsgevonden. DNB heeft in februari 2016 instemming voor de benoeming gegeven waardoor wij Stephanie Klein Nagelvoort-Schuit per 1 april 2016 als commissaris kunnen verwelkomen. Het commissariaat start per 1 april 2016 voor een periode van 4 jaar.

De individuele leden en de RvC als geheel hebben de kwaliteiten en expertise die CZ groep in zijn bestuurlijke uitgangspunten heeft, vastgelegd. Alle leden van de RvC zijn door De Nederlandsche Bank (DNB) getoetst op geschiktheid (deskundigheid en betrouwbaarheid). De RvC kent twee commissies, te weten de Audit-Risk Commissie (ARC) en de Remuneratie-/Benoemingscommissie.

De RvC volgt in zijn toezichthoudende rol de planning-en-controlcyclus van de organisatie. Er vindt ieder jaar een 'planbespreking' plaats met de RvB waarin de doelen voor het komende jaar worden gepresenteerd en besproken. In het voorjaar wordt de financiële verslaglegging over het voorgaande jaar besproken en beoordeeld. De ARC verricht hiervoor voorwerk en bespreekt vragen en opmerkingen met de RvB, de directeur Financiën, de directeur IAD, het hoofd GRC en de externe accountant.

Elk jaar vindt een bijeenkomst met de RvB plaats die in het teken van de strategie staat. Tijdens deze bijeenkomst wordt ingegaan op de (herijking van de) strategie en wordt op onderdelen aandacht besteed aan de invloed van actuele onderwerpen. De doelstellingen en de strategische speerpunten van CZ groep volgt de RvC gedurende het jaar met behulp van onder meer kwartaalrapportages. De uitvoering van risico- en kapitaalmanagement wordt onder andere gevolgd via de risk- en auditrapportages die ieder kwartaal worden opgeleverd. Hierin worden de belangrijkste risico's, uitgevoerde audits met bijbehorende uitkomsten, uitgebrachte aanbevelingen en gerealiseerde verbeteringen behandeld. Daarnaast wordt de Eigen Risico Beoordeling (ERB) meegenomen. De RvC keurt de riskmanagementpolicy en risicohouding jaarlijks goed.

Audit-Risk Commissie

De taak van de Audit-Risk Commissie is ter voorbereiding van de besluitvorming van de RvC toezicht te houden op de RvB ten aanzien van:

- de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen, waaronder het toezicht op naleving van de relevante wet- en regelgeving inclusief gedragscodes (compliance);
- de financiële informatieverschaffing door de onderneming;
- het vaststellen van het auditcharter en auditplan;
- de onafhankelijkheid en performance van de interne en externe accountants;
- de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van in- en externe accountants;
- het beleid van de onderneming met betrekking tot tax planning indien en voor zover van toepassing;
- de toepassingen van de informatie- en communicatietechnologie;
- het risicobeleid.

De Audit-Risk Commissie vergadert zo vaak als nodig wordt geacht, maar ten minste eenmaal per jaar voorafgaand aan de bespreking van de jaarrekening door de RvC. In 2015 kwam de ARC vier keer samen en vond er twee keer overleg plaats met de externe accountant.

Remuneratie-/Benoemingscommissie

De taken van de Remuneratie-/Benoemingscommissie, ter voorbereiding van de besluitvorming van de RvC, zijn:

- voorstellen te doen over onder andere de bezoldiging in het algemeen en van de individuele bestuurders afzonderlijk;
- advies te geven over beheerst beloningsbeleid;
- selectiecriteria, (specifieke) profielschetsen en benoemingsprocedures op te stellen voor leden van de RvC en RvB alsmede daarvoor scenario's op te stellen ten behoeve van opvolging respectievelijk borging van continuïteit;
- het beoordelen van de leden van de RvB;
- het opmaken van een remuneratierapport.

De Remuneratie-/Benoemingscommissie vergadert zo vaak als nodig wordt geacht. In 2015 kwam de commissie twee keer bijeen.

4.1.3 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur (RvB) is belast met het besturen van de onderneming. Hij is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van CZ groep, de strategie en de resultaten die daaruit voortvloeien. Jaarlijks stelt de RvB een doorlopend driejarenplan inclusief jaarbegroting op, herijkt hij de strategie en stelt hij voor alle risicocategorieën een (herijkte) risicohouding op. Met de risicohouding worden kaders geschetst waarbinnen de divisies mogen opereren met de aan hen toegekende verantwoordelijkheden. Ook wordt jaarlijks een risk management policy opgesteld.

De RvB bestaat uit twee leden die beiden en individueel verantwoordelijk zijn voor de besturing van de organisatie (collegiaal bestuur). De Raad van Bestuur vergadert tweewekelijks. Besluiten worden genomen na overleg met – en consultatie van – het Concern Management Team (CMT). Dit CMT bestaat, naast de secretaris van de Raad van Bestuur, uit de directeuren van de divisies binnen CZ groep. Binnen de RvB waren in 2015 geen vacatures, waardoor de bestaande invulling door mannen in stand is gebleven. Hiermee voldoet CZ groep niet aan de beoogde verhouding tussen mannen en vrouwen zoals opgenomen in de Wet bestuur en toezicht. De RvB was al aangesteld bij de in de invoering van de Wet bestuur en toezicht. Deze zal bij toekomstige vacatures in oenschouw worden genomen.

De RvB zet om te komen tot zorgvuldige besluitvorming specifieke (advies)commissies in:

- De beleggingscommissie adviseert de RvB op het gebied van vermogensbeheer.
- Het overleg zorgkostenresultaat licht de RvB in over de zorgkostenontwikkelingen en het effect daarvan op het resultaat.
- Het premieoverleg adviseert de RvB over de jaarlijkse premiestelling.
- Het strategieoverleg adviseert de RvB over strategische ontwikkelingen en de invulling van de strategie.

4.1.4 Samenstelling RvB en RvC

De Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen zijn zodanig samengesteld dat zij hun taak naar behoren kunnen vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn voorwaarden voor een goede taakvervulling. Voor de Raad van Commissarissen is onafhankelijkheid een aanvullende voorwaarde.

4.1.5 Permanente educatie

De leden van de RvB en de RvC opereren in maatschappelijk verantwoordelijke functies en zijn daarmee dagelijks bezig met hun functioneren en het op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen en vakliteratuur. De leden van de RvB worden regelmatig benaderd met en geven ook gehoor aan uitnodigingen om voorlichting te geven over actuele thema's in het zorgverzekeringsveld. Verder organiseert CZ groep elk jaar themabijeenkomsten over actuele thema's ten behoeve van de RvC, waaraan ook de RvB deelneemt. Jaarlijks wordt bij de leden van de RvC geïnventariseerd welke specifieke behoeften er met betrekking tot opleidingen bestaan. Daarin wordt dan voorzien. Deze inventarisatie vindt ook plaats bij de benoeming van nieuwe leden van de RvC. Op deze wijze vergroten de leden van de RvB en RvC hun inzicht in complexe(re) bestuurlijke zaken, zoals de jaarrekening, budgetproblematiek, zorgzaken en stelselzaken.

4.2 Wet- en regelgeving en (gedrags)codes

CZ groep wil een betrouwbare en integere organisatie zijn en is vanuit deze wens intrinsiek gemotiveerd om compliant te handelen vanuit zowel wet- en regelgeving als vanuit zelf opgelegde normen. Wij zijn open en duidelijk over wat we doen en hoe we het doen. Integer en compliant handelen is onderdeel van onze mentaliteit en niet iets dat afgedwongen hoeft te worden. Wij hanteren de Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap. Deze ZN-gedragscode bestrijkt het gebied tussen de wet en de polis en geeft aan wat juist en passend gedrag is binnen de branche. Op de website (<https://www.cz.nl/over-cz/wie-wij-zijn/corporate-governance>) is onze verantwoording over de naleving van de ZN-gedragscode en Corporate Governance principes terug te vinden.

Naast de ZN-gedragscode leven we de Corporate Governance Principes uit de Code Verzekeraars na. Zo leveren wij een bijdrage aan het verbeteren van het vertrouwen in de financiële markten. Wij hanteren daarbij twee belangrijke uitgangspunten: de klant staat centraal en alle medewerkers doen hun werk op een zorgvuldige, deskundige en integere manier.

Naast deze gedragscodes en de huidige wet- en regelgeving, leven wij ook nog onder meer de volgende gedragscodes, protocollen en reglementen na:

- Gedragscode verwerking persoonsgegevens zorgverzekeraars;
- Gedragscode privébeleggingstransacties;
- Gedragscode CZ groep;
- Code Duurzaam Beleggen;
- Protocol wanbetalers;
- Protocol Verzekeraars & Criminaliteit;
- Integriteitsbeleid CZ groep;
- Complianceregelgeving mededinging CZ groep;
- Klokkenluidersregeling CZ groep;
- Reglement ongewenste omgangsvormen CZ groep;
- Regeling beheerst beloningsbeleid;
- Wet Beloningsbeleid financiële ondernemingen.

4.3 Beloning

Als zorgverzekeraar valt CZ groep onder de Regeling van De Nederlandsche Bank N.V. van 21 juli 2014 met betrekking tot het beheerst beloningsbeleid van financiële ondernemingen (Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2014, verder: 'Rbb') en de Wet van 28 januari 2015 tot wijziging van de Wet op het financieel toezicht houdende regels met betrekking tot het beloningsbeleid van financiële ondernemingen (Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen, verder: 'Wbfo'). In het kader van artikel 25 Rbb en artikel 1:120 Wet op het financieel toezicht beschrijft en publiceert CZ groep

onderstaand over de uitgangspunten en uitvoering van het beloningsbeleid in 2015 en hebben wij deze beschrijving van ons beloningsbeleid inclusief geaggregeerde kwantitatieve informatie over de beloning ook op onze website openbaar gemaakt (www.cz.nl/corporate-governance).

Besluitvormingsproces voor de vaststelling van het beloningsbeleid

Het beloningsbeleid van CZ groep is vastgesteld binnen de kaders van wetgeving en de cao voor de Zorgverzekeraars, Hoofdstuk VIII. Bij iedere functiegroep behoort een salarisschaal die is gedefinieerd door een begin- en eindsalaris en de groei die kan worden doorgemaakt.

Het salaris van de werknemer wordt bepaald door de zwaarte en inhoud van de organieke functie waarin de werknemer is aangesteld en de mate waarin is voldaan aan de voor die functie gewenste ontwikkeling. Onder organieke functie wordt verstaan het van de organisatiedoelstellingen afgeleide geheel van taken zoals dat naar de visie van de werkgever moet worden verricht. De zwaarte van de organieke functie wordt bepaald door een systeem van functiewaardering. CZ hanteert twee verschillende systemen, afhankelijk of een functie binnen of boven het cao-bereik valt. Voor medewerkers die onder de cao vallen, is het functiewaarderingssysteem in de cao voorgeschreven. Sinds 2012 is dat de Bakkenistmethode voor functiewaardering. Voor medewerkers werkzaam in functies boven cao-bereik (de functies boven FWF-10) gebruikt CZ groep sinds 2013 de HAY-methode voor functiewaardering. De continuïteit in de toepassing van functiewaardering is geborgd door beide systeemhouders (Human Capital Group voor functies binnen het cao-bereik, Hay Group voor functies boven het cao-bereik). Aldus maakt CZ groep bij de vaststelling van zijn beloningsbeleid gebruik van Human Capital Group en Hay Group als externe adviseurs.

De vaststelling van de salarissen van de directie en de hoofden van de concernstafdienst is voorbehouden aan de RvB. De salarisvaststelling van de leden en voorzitter van de RvB is voorbehouden aan de Remuneratiecommissie van de RvC. De Remuneratiecommissie is hierbij gebonden aan de normering die gesteld wordt door de Wet normering topinkomens.

Aspecten op het gebied van governance

De interne toezichthouder van CZ is de RvC. De RvC:

- keurt de algemene beginselen van het beloningsbeleid goed;
- toetst de algemene beginselen van het beloningsbeleid periodiek;
- is verantwoordelijk voor het toezicht op de tenuitvoerlegging van het beloningsbeleid;
- draagt zorg voor een jaarlijkse onafhankelijke toetsing van het beloningsbeleid.

De RvC houdt toezicht op deze aspecten. De Remuneratiecommissie adviseert de RvC hierover. De voorzitter en de leden van deze Remuneratiecommissie maken allen deel uit van de RvC. Deze commissie beschikt over deskundigheid met betrekking tot beloningsbeleid en beloningscultuur. De commissie zorgt voor de voorbereiding van de besluitvorming ten aanzien van de algemene beginselen van het beloningsbeleid, de toetsing daarvan en het toezicht op de realisering daarvan door de RvC.

Voor het interne toezicht voert de Interne Audit Dienst (IAD) van CZ groep jaarlijks een audit uit naar de personele lasten en de interne beheersing omtrent de gevoerde administratie, waaronder een toets van het gevoerde beloningsbeleid. Tevens wordt naar excessen in toegekende beloningen gezocht en indien aanwezig gesignaleerd. Er zijn in 2015 geen afwijkingen geconstateerd. Ook voert de IAD specifiek onderzoek uit naar het gevoerde beloningsbeleid ten aanzien van de functionarissen die vanwege hun werkzaamheden het risicoprofiel van CZ groep materieel beïnvloeden. Deze jaarlijkse audit van de IAD wordt aan de Remuneratiecommissie van de RvC aangeboden.

Informatie over het verband tussen beloning en prestatie

Het salaris van de werknemer wordt bepaald door de zwaarte en inhoud van de organieke functie waarin de werknemer is aangesteld en de mate waarin is voldaan aan de voor die functie gewenste ontwikkeling.

Hiertoe is een beoordelingssysteem ontwikkeld: de performancecyclus. In deze jaarlijkse cyclus wordt het functioneren beoordeeld aan de hand van de vereisten voor en taken van de functie. Geen van de onder de verantwoordelijkheid van CZ groep werkzame natuurlijke personen ontvangt een totale jaarlijkse beloning van 1 miljoen euro of meer. CZ groep kent geen variabele beloning, noch worden aandelen of opties aan medewerkers toegekend.

Afhankelijk van het beoordelingsresultaat komt de werknemer in aanmerking voor een groei in het salaris door middel van een vooraf bepaalde vaste normgroei-stap (voor zover het schaalmaximum nog niet is bereikt). Bij een goede tot zeer goede beoordeling wordt eveneens een incidentele beloning toegekend ter hoogte van respectievelijk 2,5 procent tot 5 procent van het bruto jaarsalaris. Deze incidentele beloning geldt niet voor topfunctionarissen.

Naast de salarisschalen en de incidentele beloning heeft de leidinggevende de mogelijkheid, met toestemming van de naasthogere leidinggevende, een medewerker te kwalificeren als excellent presteerder als deze het einde van zijn salarisschaal heeft bereikt. De excellentbeloning is een structurele beloning die twee stappen kent van 5 procent en 10 procent van het maandsalaris. Deze excellentbeloning is van toepassing op de cao-schalen.

De belangrijkste kenmerken van het beloningssysteem

Het beloningssysteem van CZ groep kenmerkt zich als volgt:

- basis in wetgeving, de cao voor de Zorgverzekeraars en de HAY-methode;
- een beoordelingssysteem dat voorziet in richtlijnen om jaarlijks te bepalen of groei in het salaris mogelijk is en/of eventueel een incidentele beloning wordt verstrekt;
- geen variabele beloning;
- een aparte Excellentregeling van 5 procent of 10 procent boven het schaalmaximum (voor het cao-bereik) en een in de RSP-tabel (Relatieve Salaris Positie) ingebouwde doorgroei tot 110 procent van het normsalaris bij zeer goed of excellent presteren (voor het boven cao-bereik);
- bij wijze van uitzondering is het mogelijk om beargumenteerd op individueel niveau van het salaris af te wijken dat geldt conform de functieschaal (maatwerk). Zowel het lijnmanagement als HRM zijn dan bij deze beslissing betrokken waarbij aangesloten moet worden bij het kader van het beloningsbeleid.

Prestatiecriteria/variabele beloning

CZ kent geen variabele beloning. Wel is er de mogelijkheid incidenteel een extra bedrag toe te kennen bij een meer dan goede beoordeling (beoordelingsscore 2 of 1). Deze incidentele beloning bedraagt respectievelijk 2,5% of 5% van het jaarsalaris.

5 *Risicomanagement*

Risicomanagement houdt in dat CZ groep in zijn (strategische) besluitvorming zorgvuldig afweegt welke risico's er zijn, welke impact deze risico's hebben en hoe wij deze kunnen mitigeren. We maken daarbij onderscheid tussen strategisch/kwantitatief risicomanagement en operationeel risicomanagement.

Het eerste richt zich vooral op de bescherming en sturing van de solvabiliteit (kapitaalmanagement), op de scenarioanalyses, de Eigen Risico Beoordeling (ERB) en op relevante kwantitatieve risicovraagstukken. Zo is inzet van (over)solvabiliteit in de premiestelling een aan de strategie gekoppelde activiteit waarin de stabiliteit van de premieontwikkeling over meerdere jaren topprioriteit heeft.

Operationeel risicomanagement ziet toe op de dagelijkse risicobeheersing van bedrijfsprocessen door het aanbieden en onderhouden van risicomethodieken. Uitgangspunt daarbij is dat CZ groep zich aan wet- en regelgeving houdt en dat fraude (zowel intern als vanuit de klant en de zorgverlener) niet wordt getolereerd.

5.1 *In Control Statement*

De RvB is verantwoordelijk voor de opzet en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen van CZ groep. Onze systemen beogen voldoende zekerheid te bieden ten aanzien van de beheersing van risico's. Het is belangrijk op te merken dat deze mate van zekerheid geen garantie geeft voor het daadwerkelijk behalen van de strategische, operationele en financiële doelstellingen, noch dat alle fouten volledig kunnen worden voorkomen. Op grond van alle mechanismen voor governance en control zijn wij er naar beste weten van overtuigd dat de interne risicobeheersing- en controlesystemen naar behoren hebben gewerkt in 2015 en dat er voldoende zekerheid bestaat over de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging.

5.2 *Three Lines of Defense*

CZ groep kiest ervoor om zijn sturing en beheersing in te richten volgens het Three Lines of Defense-model. Daarbij wordt van de eerste lijn (de primaire lijnfuncties) verwacht dat zij hun risico's kennen en (aantoonbaar) beheersen. De tweede lijn (vooral GRC) levert daarvoor de structuren en monitort (direct of indirect) het gebruik daarvan. De derde lijn (de Interne Audit Dienst, IAD) stelt daarbij vast of dit model werkt en leidt tot een effectief aangetoonde beheersing. Dit doet de IAD door de werking van de beheersmaatregelen te toetsen.

5.3 *Risicohouding*

CZ groep heeft een zeer behoudende risicohouding. Wij zijn ons ervan bewust dat een zorgverzekeraar een nadrukkelijke maatschappelijke rol vervult, waarbij het actief nemen van risico's ongepast is. CZ groep wil de premie voor zijn klanten zo stabiel en laag mogelijk houden. Dat betekent dat grote schokken in de financiële prestaties niet acceptabel zijn. Hieruit vloeit de behoudende risicohouding voort.

5.4 *Soorten risico's*

CZ groep hanteert de risicotype-indeling die wordt voorgeschreven door Solvency II. Deze indeling ziet er als volgt uit:

5.4.1 Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnisch risico is het risico dat wij de verzekeringsverplichtingen (nu en in de toekomst) niet kunnen betalen vanuit de inkomsten uit premies en beleggingen. Dit door onjuiste en/of onvolledige aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product. CZ groep voert de basisverzekering uit en biedt daarnaast aanvullende verzekeringen aan. Het verzekeringstechnisch risico van de basisverzekering wordt gematigd door het risicovereveningssysteem. Voor de aanvullende verzekeringen draagt CZ groep zelf het risico. Bij het bepalen van de risico-omvang is de beheersing van de zorgkosten bij beide producten cruciaal. Wij sturen dan ook actief op de kwaliteit van de zorg. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat kwaliteit de beheersing van de zorgkosten positief beïnvloedt.

5.4.2 Marktrisico

CZ groep heeft geen winstoogmerk. Onze beleggingen zijn vooral bedoeld om het eigen vermogen in stand te houden of te versterken. Maar beleggen is niet zonder risico: veranderingen in rentestanden, aandelen- en wisselkoersen kunnen leiden tot verliezen. Wij beheersen de risico's door eisen te stellen aan de beleggingsmandaten voor de externe beheerders. Hierin houden we rekening met een risicobudget; een maximumbudget waarmee CZ groep risico wil lopen zonder dat dit onze bedrijfsvoering in gevaar brengt. De verdeling van de beleggingen over de verschillende categorieën wordt mede bepaald door een 'Asset & Liability'-managementstudie. Die neemt de verplichtingenstructuur als uitgangspunt voor de inrichting van de beleggingsportefeuille.

5.4.3 Tegenpartijkredietrisico

Dit is het risico dat een tegenpartij zijn contractuele of andere verplichtingen niet nakomt (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen en ontvangen garanties). En het risico dat de kredietwaardigheid van de tegenpartijen verslechtert, waardoor vorderingen minder waard blijken te zijn.

CZ groep heeft vorderingen uitstaan bij drie verschillende soorten tegenpartijen: financiële tegenpartijen, ziekenhuizen en GGZ-instellingen en verzekerden.

Financiële tegenpartijen

CZ groep heeft gekozen voor tegenpartijen met een hoge kredietwaardigheid. Ook is de spreiding maximaal door het gebruik van geldmarktfondsen. Daarnaast hebben we per tegenpartij een maximale blootstelling gedefinieerd. De gemaakte keuzes passen binnen de behoudende risicohouding van CZ groep.

Ziekenhuizen en GGZ-instellingen

CZ groep voorziet deze partijen van voorschotten. Hierdoor ontstaan vorderingen, die worden gedekt door de hoeveelheid onderhanden werk. Ons bevoorschottingsbeleid voorziet erin dat het uitstaande voorschot nooit groter is dan het onderhanden werk. Zodoende kan het verrekend worden via een rekening-courant met de tegenpartij. Per saldo loopt CZ groep daarom beperkt of geen risico.

Verzekerden

CZ groep int geldbedragen (premie, eigen risico en eigen bijdrage) bij zijn verzekerden en loopt over deze vorderingen ook een kredietrisico. Het risico op mogelijke oninbaarheid van verzekeringspremies van de basisverzekering is gemitigeerd. Per wanbetaler kan de premieschade oplopen tot maximaal zes maanden. Daarna worden zorgverzekeraars gecompenseerd via de 'wanbetalersregeling' van het Zorginstituut Nederland. Voor aanvullende verzekeringen droeg CZ groep in 2015 wél het volledige kredietrisico.

5.4.4 Operationeel risico

In operationeel opzicht kijkt CZ groep niet af van andere grote zorgverzekeraars. De operationele risico's worden vooral gedreven door de grootschalige digitale gegevensverwerking, de omvang van de geldstromen, het imago van zorgverzekeraars en de veelheid aan privacygevoelige informatie. De betrouwbaarheid van de ICT-infrastructuur is eveneens van groot belang. Het kwaliteitsniveau van de processen moet dan ook hoog zijn. CZ groep hanteert een indeling voor operationeel risico in informatiebeveiliging, fraude en compliance.

Informatiebeveiliging

Onze kernprocessen zijn in hoge mate geautomatiseerd en verlopen via een aantal centraal beheerde ICT-systemen. Ook veel van de ondersteunende bedrijfsprocessen zijn sterk afhankelijk van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Onze medewerkers vragen om een ICT-omgeving waarin zij hun werkzaamheden efficiënt en effectief kunnen uitvoeren. Dit geldt ook voor verzekerden, zorgverleners en zakelijke relaties die via de ICT-omgeving met ons in contact staan. Dit vereist een ICT-omgeving met waarborgen voor een optimale beschikbaarheid, betrouwbaarheid, integriteit en continuïteit van de opslag en verwerking van onze data. In 2015 hebben we ons ingezet om de ICT-processen en -organisatie verder te versterken en te verbeteren.

Fraude

CZ groep neemt maatregelen om fraude zo veel mogelijk te voorkomen en zo goed mogelijk op te sporen. Wij hanteren daarin een zero tolerance-beleid. Dit is uitgewerkt in het fraudebeheersingsplan 2015, hetgeen een nadere uitwerking is van het fraudebeheersingsbeleid, dat in 2013 is vastgesteld door de RvB en volgens planning in 2016 wordt geactualiseerd.

CZ groep neemt daarnaast deel aan de Monitor Verzekeraars en Criminaliteit, een tweejaarlijkse selfassessment op basis van het Protocol Verzekeraars en Criminaliteit. Dit protocol is bindende zelfregulering voor alle leden van het Verbond van Verzekeraars en Zorgverzekeraars Nederland. Eind 2015 is de monitor opnieuw uitgevoerd en is de opzet van het fraudebeheersingsproces wederom beoordeeld op het hoogste niveau van systematische en inhoudelijke vormgeving.

Ook van onze verzekerden vragen wij een alerte houding. Wanneer zij vermoeden dat een declaratie voor verleende zorg onjuist is, kunnen zij dit bij ons melden. Wanneer er sprake is van fraude stellen we de sanctie vast volgens het maatregelenbeleid van Zorgverzekeraars Nederland en het Convenant Aanpak Verzekeringsfraude. Ons uitgangspunt is dat iedere euro die op frauduleuze wijze van CZ groep is verkregen, wordt teruggehaald.

Compliance

Naleving van de wet- en regelgeving (compliance) is voor CZ groep cruciaal. Daarmee willen we het klantvertrouwen verder verbeteren en veiligstellen. De verantwoordelijkheid voor het toepassen en naleven van de regelgeving ligt bij het lijnmanagement van ieder bedrijfsonderdeel. De eindverantwoordelijkheid ligt bij de RvB. Om dit goed te kunnen doen, maken we gebruik van een compliancefunctie voor de coördinatie, advisering, ondersteuning en monitoring. Van daaruit ontwikkelen we assessments, die per bedrijfsonderdeel de mate van naleving van wet- en regelgeving meten en verbeteren. Deze assessments zorgen voor meer grip en een eenduidige rapportage.

Ook hebben we aandacht voor integriteit vanuit een CZ groep-breed integriteitsbeleid. Zo besteden veel bedrijfsonderdelen regelmatig via workshops en e-surveys aandacht aan het belang van integer handelen om zo een gezond integriteitsbewustzijn te creëren.

5.4.5 Overige risico's

Naast de bovengenoemde vier categorieën wordt een aantal overige risicocategorieën erkend, zoals het strategisch risico en het risico op wijzigingen in wet- en regelgeving.

Strategisch risico

Het maatschappelijke aspect van zorg verzekeren staat bij CZ groep voorop. Wij ontlenen ons bestaansrecht mede aan het succesvol invullen van onze maatschappelijke rol zoals die ook in onze strategie is verankerd. Zorg ligt maatschappelijk zeer gevoelig en iedereen vindt dat hij er recht op heeft. Bovendien is zorg een snelgroeiende kostenpost, binnen de rijksbegroting én binnen het budget van gezinnen. Dat veroorzaakt een spanningsveld tussen het betaalbaar houden van zorg enerzijds en het garanderen van kwaliteit en toegankelijkheid van zorg anderzijds. Ons handelen wordt daarmee meer dan ooit kritisch bekeken vanuit de maatschappij. CZ groep moet zijn strategie zien te verwezenlijken binnen dit complexe speelveld, waarbij we zorgvuldig moeten laveren tussen de belangen van alle stakeholders.

Risico op wijzigingen in wet- en regelgeving

Sinds 2006 is er steeds meer marktwerking in de zorgverzekeringsmarkt gebracht. Toch speelt de overheid nog steeds een belangrijke rol. Zo hebben we onder meer te maken met een veelheid aan complexe wet- en regelgeving. Als zorgverzekeraar moet CZ groep niet alleen voldoen aan financiële wetgeving, zoals de Wft en Solvency II, maar speelt ook privacywetgeving (zoals de Wet bescherming persoonsgegevens) een belangrijke rol. Medische gegevens zijn namelijk zeer privacygevoelig. Daarnaast zijn we ook op het vlak van financiering afhankelijk van wet- en regelgeving. Zo bepaalt de overheid jaarlijks de spelregels voor de risicoverevening. Daarbij is de overheid verantwoordelijk voor de dekking van het basispakket, de hoogte van het eigen risico en het budgettair kader. Een extra factor waar CZ groep als zorgverzekeraar mee te maken heeft, is de gevoeligheid voor politieke verschuivingen. Deze kunnen leiden tot veranderingen in wet- en regelgeving.

5.5 Actuele risico's

Ieder kwartaal stelt de RvB een risicorapportage op, waarin de ontwikkelingen binnen de grootste bedreigingen worden gevolgd. Deze rapportage wordt besproken in de Audit-Risk Commissie (ARC) van de RvC. In 2015 ging de aandacht vooral uit naar onderstaande risico's, waarbij we aangeven hoe de kans van optreden en de mogelijke impact is ingeschat:

Risico's met lage kans van optreden

1. De wettelijk verankerde zorgplicht in regio's met beperkte zorgverleningscapaciteit.
2. Onwenselijke solvabiliteitsontwikkeling door premieondersteuning.

Risico's met beperkte kans van optreden

3. Het verliezen van relatief grote aantallen verzekerden (doet invloed in zorginkoop afnemen).
4. Snel ontwikkelende druk op privacyregelgeving en de organisatorische druk die dat met zich meebrengt.

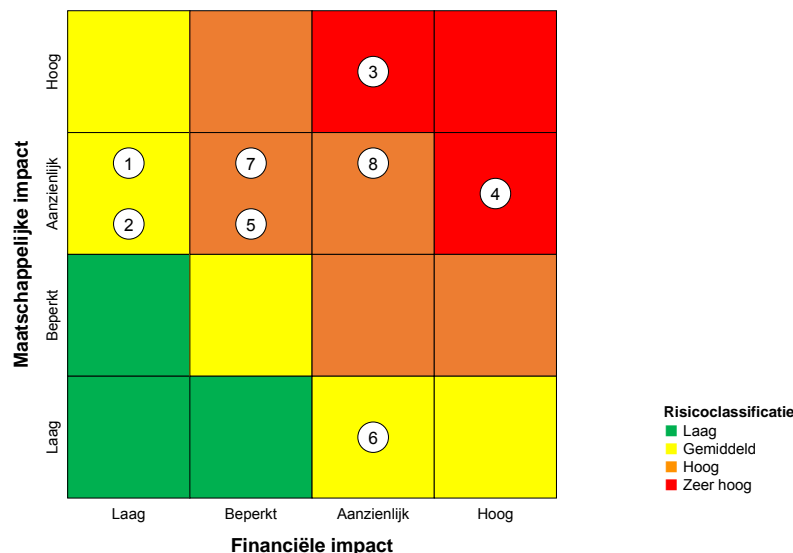
Risico's met aanzienlijke kans van optreden

5. De vaststelling van de rechtmatigheid van verleende zorg wordt niet geborgd door systeemwijzigingen.
6. Toenemende druk op budgettair kader voor de zorginkoop van medisch-specialistische zorg in 2016.

Risico's met hoge kans van optreden

7. Maatschappelijke discussies over de 'macht' van zorgverzekeraars.
8. Maatschappelijke ontwikkelingen rond de vergoeding van dure medicijnen.

De impact van deze risico's in de vorm van financiële gevolgen dan wel effecten op onze maatschappelijke rol en bijbehorende beeldvorming in de maatschappij hebben we als volgt bepaald:

5.6 Mogelijke impact op resultaat en kapitaal

CZ groep voert minimaal jaarlijks een zogenaamde Eigen Risico Beoordeling (ERB) uit waarin wordt bepaald in hoeverre het beschikbare vermogen toereikend is bij het eventueel manifest worden van (grote) risico's. Daarin wordt op basis van scenarioanalyses, gevoeligheidsanalyses en reversed stresstesten nagegaan wat de maximale schade kan zijn en in welke vorm die CZ groep zou kunnen raken.

Deze analyses worden verrijkt met de actuele risico's uit de vorige paragraaf waar eveneens scenario's voor zijn doorgerekend. Zo ontstaat een beeld van de waarschijnlijkheid waarmee CZ groep kan worden geraakt en van de mogelijke impact van risico's.

Risico's worden daarmee financieel gemaakt in de vorm van een zowel financieel verantwoorde als maatschappelijk passende vermogensbuffer die boven de eis van de toezichthouder uitgaat (boven de solvabiliteitseis voor Solvency II), maar die zonder meer voor de stabiliteit van de premiestelling noodzakelijk is.

Gevoeligheden worden voornamelijk bepaald door grote mutaties in de verzekerdenaantallen, zorgkosteninflatie en beleggingen.

6 *Bedrijfsvoering en processen*

De kerntaak van CZ groep draait om zorg. Wij willen voor onze klanten goede en toegankelijke zorg organiseren die betaalbaar is en blijft. Ons financieel beleid is erop gericht om hier de juiste basis voor te bieden. Wij sturen op een bedrijfseconomisch gezonde organisatie met lage organisatiekosten en hebben een behoudende risicohouding om onze financiële prestaties zo stabiel mogelijk te houden.

6.1 *Financieel resultaat*

CZ groep realiseerde in 2015 een omzet van 8.967 miljoen euro (2014: 8.377 miljoen euro). Ons technisch resultaat over het boekjaar is -35 miljoen euro. Het negatieve resultaat is een gevolg van ons streven onze verzekerden een stabiel lage premie te bieden. Conform ons premie-kapitaalbeleid geven wij reserves boven de bandbreedte van onze streef solvabiliteit via de premie terug aan onze verzekerden. In dit kader hebben wij onze premies 2014, 2015 en 2016 niet-kostendekkend aangeboden. Door meevallers in de zorgkosten (landelijke tendens) en een positief beleggingsresultaat van 47 miljoen euro komt ons totale bedrijfsresultaat 2015 uit op 12 miljoen euro positief.

Een verkorte opstelling van het resultaat geeft het volgende beeld:

<i>(x 1.000.000 euro)</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Premies en bijdragen	8.967	8.377
Wijziging voorziening lopende risico's	- 136	- 273
Uitkering ziektekosten	- 8.528	- 7.645
Bedrijfskosten	- 338	- 324
Verzekeringsresultaat	- 35	135
Beleggingsopbrengsten	47	180
Totaal financieel resultaat	12	315

Ons verzekerdenbestand laat vier jaar op rij een groei zien. In 2015 groeide CZ groep met ruim 61.000 verzekerden, waarmee ons totaal aantal verzekerden op bijna 3,5 miljoen uitkomt. Voor 2016 weten we al dat we nog eens 45.000 verzekerden mogen verwelkomen. Ons percentage overstappers (klanten die aan het einde van het jaar kiezen voor een andere zorgverzekeraar) behoort tot de laagste in de markt. In 2015 was dat 5,1 procent; een behoud dus van 94,9 procent. Het behoud en de groei van ons klantenbestand is van belang voor onze slagkracht en daarmee voor het kunnen waarmaken van onze maatschappelijke opdracht om zorg in Nederland te verbeteren en betaalbaar en toegankelijk te houden.

Het percentage verzekerden dat op de basisverzekering een aanvullende verzekering heeft gesloten is 84 procent. Gemiddeld was in 2015 68 procent van de zorgverzekeringen op collectieve basis gesloten (2014: 66 procent). De gemiddelde premie en bijdragen per verzekerde bedragen in 2015 € 2.596,- (2014: € 2.468,-). De uitkering ziektekosten nam toe met 10 procent. De uitkering ziektekosten per verzekerde bedraagt in 2015 € 2.470,- (2014: € 2.253,-).

Bij de premiestelling 2015 is rekening gehouden met mogelijk ten onrechte geïnd eigen risico 2012 en 2013.

De bedrijfskosten (exclusief nota-afhandelingskosten) bedragen in 2015 338 miljoen euro (2014: 324 miljoen euro). Dit is een stijging van 4,4 procent. CZ groep let scherp

op de kosten die wij als organisatie maken: die liggen daardoor structureel onder het gemiddelde van de markt.

Het beleggingsresultaat over 2015 bedraagt 46,8 miljoen euro (2014: 180,2 miljoen euro), inclusief interest en onder aftrek van de hieraan gerelateerde beheerskosten. Het rendement op het totaal belegd vermogen bedraagt daarmee 1,2 procent (2014: 4,3 procent). CZ groep bezit financiële instrumenten, welke beheerd worden volgens het beleggingsbeleid. In april 2015 is het subfonds Covered Bonds opgericht ter verdere invulling van het beleggingsbeleid.

Per ultimo oktober 2015 is het kantoorgebouw aan het Chasséveld in Breda verkocht en zijn alle activiteiten van CZ groep vanuit Breda overgegaan naar de overige vestigingen. Dit had geen consequenties voor het aantal medewerkers. Voor 2016 verwachten wij geen materiële des- en investeringen die impact hebben op de bedrijfsvoering.

De liquide middelen bedragen ultimo 2015 115,6 miljoen euro en namen in 2015 toe met 48,9 miljoen euro. Een gedetailleerd kasstroomoverzicht is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Voor 2016 worden geen liquiditeitsproblemen voorzien.

Voor aanvullende uitleg over posten uit de jaarrekening wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

6.1.1 Dempen van de premie

In lijn met ons meerjarige, stabiele premiebeleid, zetten we 576 miljoen euro in uit onze reserves om de premie voor 2016 minder sterk te laten stijgen dan noodzakelijk. Verder blijven wij – via zorginkoop – sturen op kwaliteit, kostenbesparing en innovatie. Het begrote resultaat voor 2016 komt door de inzet van het resultaat 2015 uit op nihil. In het begrote resultaat 2016 is nog geen rekening gehouden met de inzet van het vermogen ten behoeve van de premie 2017. Voor aanvullende uitleg over posten uit de jaarrekening wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

6.1.2 Solvabiliteit

De vereiste solvabiliteit (het minimaal aan te houden kapitaal) voor onze organisatie wordt zowel volgens de eisen van Solvency I als Solvency II berekend. Solvency II is per 1 januari 2016 van kracht en houdt, ten opzichte van Solvency I, met meerdere aanvullende risico's rekening. Hierdoor zijn de vereiste solvabiliteitseisen (SCR) van Solvency II hoger dan die van Solvency I.

De volgens Solvency I vereiste solvabiliteit bedraagt ultimo van het boekjaar 928 miljoen euro (2014: 876 miljoen euro). Kapitaalsturing vindt primair plaats op CZ groep-niveau via de Eigen Risico Beoordeling (ERB), waarin een streefsolvabiliteit is gedefinieerd. Deze streefsolvabiliteit wordt jaarlijks vastgesteld in het ERB-proces en is gebaseerd op de Solvency II-eis, de Solvency Capital Requirement (SCR), aangevuld met een risicogewogen buffer. Voor de individuele verzekeringsentiteiten, waaronder Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A., is de minimale interne vereiste gelijk aan de externe vereiste en worden geen aparte buffer en streefsolvabiliteit bepaald. De SCR ultimo boekjaar van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. bedraagt 1.492 miljoen euro (2014: 1.468 miljoen euro). De berekening is uitgevoerd met het standaardmodel en gaat uit van de meest recente voorschriften. De aanwezige solvabiliteit (Solvency I) ultimo van dit boekjaar onder de huidige waarderingsgrondslagen bedraagt, gecorrigeerd voor double-gearing, 2.544 miljoen euro (2014: 2.508 miljoen euro).

6.1.3 Fiscale positie CZ groep

De belangrijkste juridische entiteiten van CZ groep, de vijf zorg- en ziektekostenverzekeraars, zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting en van omzetbelasting. Alleen voor de omzetbelasting bestaat een fiscale eenheid, ter voorkoming van cumulatie van omzetbelastingdruk op de collectief gedragen maar op bedrijfseconomische grondslagen doorberekende organisatiekosten. Op marginale schaal is CZ groep wel omzetbelasting verschuldigd, bijvoorbeeld voor (personeels-)doorbelastingen aan gelieerde ondernemingen buiten de fiscale eenheid en aan het personeel in rekening gebrachte vergoedingen voor restauratieve voorzieningen en parkeren. Op de kosten daarvoor wordt ook vooraf trek genoten. Hoewel zorg- en ziektekostenverzekeringen in Nederland vrijgesteld zijn van assurantiebelasting, dient CZ groep wel Belgische assurantiebelasting ('verzekeringstax') af te dragen voor in België woonachtige aanvullend verzekerden. Deze tax wordt doorbelast aan de desbetreffende verzekerden.

De belangrijkste geldstroom naar de Belastingdienst betreft af te dragen loonheffing c.a.

Ook voor de andere, kleine entiteiten van de groep bestaan vrijstellingen op basis van de respectievelijke doelstellingen en activiteiten. Het betreft vijf stichtingen en twee bv's. Van de vrijstelling van de vennootschapsbelasting zijn echter uitgezonderd:

- CZ Zorgkantoor BV: omdat het een BV betreft is het zorgkantoor per definitie vennootschapsbelastingplichtig. Het resultaat in het zorgkantoor bestaat slechts uit het verschil tussen de werkelijke beheerskosten en het budget voor beheerskosten van Zorginstituut Nederland (ZiNL). Eventuele overschotten mogen alleen worden aangewend voor toekomstige tekorten. Mocht er bij beëindiging van de Wlz-concessie nog iets over zijn, dan moet het overschot afgedragen worden aan het Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten. Het fiscaal resultaat is dus altijd nihil.
- CZ Fund Management BV: over de management-fee is vennootschapsbelasting verschuldigd. Over de hoogte van de jaarlijkse fee bestaat overeenstemming met de Belastingdienst.

6.2 Beleggingen

CZ groep wil maatschappelijk verantwoord beleggen. Wij gaan zorgvuldig en voorzichtig om met ons vermogen en zijn transparant over onze activiteiten.

Hoe beleggen we?

CZ groep heeft duidelijke regels voor beleggen. Alleen als er genoeg financiële ruimte is, kijken we of we het vermogen kunnen laten groeien. Dit doen we in overleg met een externe specialist op het gebied van Asset Liability Management (ALM) en volgens strikte eisen en bandbreedtes. Om het risico te spreiden, zijn onze beleggingen internationaal en over meerdere valuta's gespreid. We vergelijken de rendementen en de risico's en zoeken zo steeds naar de beste manier van beleggen.

Onze afdeling Vermogensbeheer beoordeelt structureel de resultaten van de beleggingen en bekijkt of de portefeuille nog binnen het risicobudget past. Ook hebben we een beleggingscommissie. Die bespreekt minimaal vier maal per jaar hoe het gaat met de beleggingen en geeft advies aan de RvB. Zij spreken op hun beurt minimaal vier keer per jaar met een delegatie van de RvC. Zo is er continu aandacht voor onze beleggingen op alle niveaus binnen onze organisatie.

Duurzaam vermogensbeheer

We hebben ons vermogensbeheer ingericht op basis van vier uitgangspunten: kostenbeheersing, laag risico, goede kwaliteit en transparantie. We houden bij de keuze en het beheer van onze beleggingen rekening met de invloed daarvan op het milieu en

de maatschappij. Het gaat ons hierbij niet alleen om economische en ecologische duurzaamheid, maar ook om sociale duurzaamheid.

ESG-criteria

Net als in voorgaande jaren hielden we in 2015 rekening met de zogenoemde Environmental, Social & Governance-richtlijnen: de ESG-criteria. Dit betekent dat CZ groep met beleggingen niet betrokken wil zijn bij:

- schendingen van mensenrechten of de inzet van kinderarbeid;
- structurele vormen van fraude of corruptie;
- structurele vormen van milieuvervuiling;
- controversiële wapens;
- de productie van tabak.

We houden intern een uitsluitingenlijst bij waarvan de uitgangspunten jaarlijks worden besproken (en indien nodig bijgesteld) door de RvB. Op de lijst staan alle bedrijven die niet voldoen aan onze uitgangspunten. Hiermee voorkomen we dat we als belegger bij deze ondernemingen betrokken raken. De volledige lijst is te vinden op cz.nl/beleggingen. We controleren onze beleggingsportefeuille er maandelijks op. In 2015 voldeed 99,81 procent van onze beleggingen aan de ESG-richtlijnen van CZ groep.

UNPRI-toetsing onder externe vermogensbeheerders

De beleggingsportefeuille van CZ groep wordt beheerd door externe vermogensbeheerders. Wij hebben deze beheerders zorgvuldig geselecteerd. Hierbij is de integratie van ESG-criteria in hun beleggingsportefeuille en -processen beoordeeld. Ook hebben alle huidige beheerders waarmee CZ groep een contract heeft de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) getekend. Dat is een verzameling ambities en richtlijnen voor investeerders die in hun beleggingsbeleid onderwerpen willen opnemen op het gebied van milieu, sociaal beleid en corporate governance. CZ groep toetst jaarlijks of de externe vermogensbeheerders nog voldoen aan de richtlijnen.

Wettelijke verplichtingen

CZ groep houdt zich verder aan de Wet op het financieel toezicht (Wft) en het Besluit prudentiële regels Wft voor het uitbesteden van beleggingswerkzaamheden. Wij onderschrijven daarnaast de Code Duurzaam Beleggen van het Verbond van Verzekeraars.

6.3 Milieu

De zorg voor het milieu en veiligheid heeft CZ groep in de dagelijkse werkzaamheden verankerd. De werkprocessen zijn dusdanig ingericht dat ze zo min mogelijk het milieu belasten, optimale veiligheid garanderen en zo min mogelijk hinder voor de medewerkers en de omgeving veroorzaken. De focus ligt bij CZ groep op energie en mobiliteit.

CO₂-belasting daalt

CZ groep voert vanaf 2014 jaarlijks een CO₂-footprint uit conform het internationaal erkende Greenhouse Gas Protocol. Deze footprint drukt de uitstoot van broeikasgassen in CO₂-emissiefactoren.

In 2015 zijn binnen het Greenhouse Gas Protocol nieuwe emissiewaarden bepaald. Op basis hiervan is de huidige footprint berekend. De voorgaande jaren zijn op basis van de nieuwe emissiewaarden herberekend, conform de richtlijnen.

<i>CO₂-footprint CZ groep</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>2013</i>
Aardgasverbruik	357	409	485
Voertuigen eigen beheer	958	964	904
Elektriciteit	0	0	4.633
Stadsverwarming	107	127	105
Zakelijke kilometers eigen auto	322	357	330
	1.744	1.857	6.458

Volgens de nieuwe richtlijnen is de emissiewaarde van groene windenergie nihil. Dit betekent dat de CO₂-emissie voor elektriciteitsverbruik in 2014 en 2015 bij CZ groep op 0 is gesteld. In 2013 waren wij nog niet volledig over op groene stroom.

- In de nieuwe richtlijnen is bepaald dat alleen die emissies gerapporteerd moeten worden die daadwerkelijk van invloed zijn op afwegingen en inschattingen met betrekking tot CO₂-reductie. Hierbij geldt een drempelwaarde van 5 procent. De CO₂-emissie van vliegreizen is bij CZ groep ruim onder de twee procent. Daarom is de rapportage hierover in de footprint van 2015 vervallen.

Vooruitblik 2016

In 2016 ligt de nadruk binnen CZ groep op het komen tot een CO₂-neutrale bedrijfsvoering in 2020. We verwachten dat vernieuwing van het mobiliteitsbeleid in 2016 hier een belangrijke bijdrage aan zal leveren.

6.4 Innovaties

CZ groep staat voor 'alles voor betere zorg'. We helpen de klant de best mogelijke zorg te krijgen tegen een stabiele lage premie en sturen in het zorgveld op hoge kwaliteit, beheersing van kosten en goede toegankelijkheid. Om dit te realiseren richt CZ groep zich op innovaties en vernieuwing in zorg. In 2015 was CZ groep op eigen initiatief of via externe partners betrokken bij diverse innovatieve trajecten en projecten. Hieronder volgt een (niet limitatieve) selectie van relevante innovaties.

Het digitale kanaal is een primair bedienkanaal geworden. De consument verwacht van digitale diensten instant-antwoord en uitvoering. We luisteren goed naar onze klanten welke diensten zij digitaal van ons wensen te krijgen, om vervolgens serviceprocessen verder te digitaliseren. Verder maken we gebruik van de innovatiemogelijkheden van internet. We voegden diverse nieuwe mogelijkheden aan MijnZorgverzekeringen toe, waaronder direct online een betalingsregeling afsluiten en bestaande regelingen inzien. In 2015 lanceerden we verschillende nieuwe diensten voor onze verzekerden. CZ groep maakt daarbij steeds vaker gebruik van apps. Voorbeelden hiervan zijn App de verpleegkundige, App de dokter en de app CZ Declareren.

Eind 2014 richtten we het CZ Zorgteam op om onze verzekerden te helpen hun weg te vinden na de hervorming van de langdurige zorg. Naar aanleiding van de positieve resultaten besloten we in 2015 de insteek van het CZ Zorgteam uit te breiden naar onze gehele afdeling Zorgservice.

Ook ondernamen we activiteiten op het gebied van e-Health, waaronder de deelname aan een pilot met zes ziekenhuizen om de zorgprocessen rondom hartfalen te optimaliseren met digitale thuismeetoplossingen. Met het Catharina Ziekenhuis werd een contract, dat een looptijd heeft van drie jaar, afgesloten op basis van "value based

healthcare”. Kwalitatief goede zorg wordt extra beloond. De beloning die wordt uitgekeerd, wordt gebruikt om innovaties te financieren om de kwaliteit van zorg te verbeteren. Verder zijn we een traject gestart waarin we onderzoeken hoe we op basis van contractering kunnen waarborgen dat systemen van zorgaanbieders ‘compatible’ zijn voor onderlinge samenwerking.

In de samenleving komen steeds meer databronnen ter beschikking. Met de groeiende technologische mogelijkheden kan hier relevante, voorspellende informatie voor dienstverlening én zorgverbetering uit gehaald worden. Wij zullen hier de komende periode actief op inspelen, uiteraard met alle privacy-voorwaarden waaraan wij willen en moeten voldoen.

Naast deze inspanning bieden we via een aantal initiatieven die in lijn liggen met onze kernactiviteiten extra waarde voor de maatschappij. Het CZ Fonds en het Zorgdoorbraakfonds zijn hier het platform voor.

6.5 *Het CZ Fonds*

Via het CZ Fonds ondersteunt CZ groep op diverse manieren projecten die de zorg verbeteren. Vernieuwende initiatieven die niet gefinancierd kunnen worden vanuit de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet. In totaal verstrekte het CZ Fonds in 2015 4,4 miljoen aan projecten die ten goede komen aan ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking. Ook reikte het CZ Fonds in 2015 weer de CZ Zorgprijs uit en werden 40 CZ Verwenzorgprijzen toegekend.

6.6 *Het Zorgdoorbraakfonds*

Het Zorgdoorbraakfonds is in 2011 door CZ groep in het leven geroepen met het doel om zorginnovaties te kunnen financieren die bijdragen aan kwalitatief betere, toegankelijke en betaalbare zorg, maar die om welke reden dan ook niet in aanmerking komen voor financiering vanuit de reguliere betaalstromen. Het fonds bestaat uit gelden die in 2011, 2012 en 2013 via een opslag op de premie voor de CZ-basisverzekering zijn gereserveerd (€ 1,20 per jaar per verzekerde). De zorginnovaties die in aanmerking komen voor ondersteuning van het Zorgdoorbraakfonds moeten evident leiden tot betere zorg. Hiermee wordt bedoeld dat zowel verzekerden als zorgprofessionals en CZ groep het logisch zouden vinden dat deze zorg vergoed wordt.

In 2015 werden er vanuit het Zorgdoorbraakfonds gelden toegekend voor onder meer de ontwikkeling van een online zelfhulp-tool (website/app) voor mensen met (vragen over) psychische klachten en een proef met zelfmanagement voor slechthorenden.

7 Organisatie

CZ groep wil optreden als regisseur in zorg. We willen niet alleen een speler zijn, maar vooral een aanjager. Een stevige ambitie die we alleen met elkaar kunnen waarmaken. Om de strategische doelstellingen te bereiken, zijn medewerkers essentieel die beschikken over de juiste kennis, vaardigheden en competenties. Daarom kiezen wij ervoor om stevig in te zetten op ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid.

Alles voor betere CZ'ers. Dat is het motto van de langetermijn-HRM-strategie die CZ groep in 2015 ontwikkelde. We toetsen al onze activiteiten aan duurzame inzetbaarheid en we stimuleren medewerkers om vitaal, competent en productief te zijn. Om de kennis en vaardigheden van onze medewerkers en leidinggevenden te vergroten, investeerden wij in 2015 3,5 procent van de loonsom in opleiding en training.

Het aantal medewerkers (inclusief uitzendkrachten en externe inhuur) nam in 2015 toe met 49 fte naar 2.633 fte door met name incidentele projecten. Het gemiddeld percentage medewerkers dat in deeltijd werkt, daalde naar 43 procent. Voor 2016 wordt een daling van het aantal medewerkers verwacht met een duidelijke verschuiving van uitzendkrachten en externe inhuur naar personeel in loondienst.

8 Vooruitblik op 2016

De zorgvraag in Nederland stijgt sterk en verandert. Zo neemt het aantal mensen met ouderdomsziekten fors toe. Multimorbiditeit, beperkingen en chronische ziekten komen steeds meer voor. Dit vraagt om een andere kijk op het zorglandschap. De rol van de zorgverzekeraar moet hierin meebewegen. CZ groep zet zich als regisseur de komende jaren in om een verschuiving te stimuleren naar een zorgveld waarin de belangen van de verzekerde / patiënt nog meer centraal komen te staan. Wij vinden kwaliteitsverbetering vooral een verantwoordelijkheid van het veld (we stimuleren verbetering via zorginkoop) maar zijn aanjager als dit nog onvoldoende wordt opgepakt. Wij willen toewerken naar 'zorginkoop op waarde'. Onze aandachtspunten in de verschuiving zijn:

- naar kwaliteitsverbetering door concentratie daar waar wenselijk;
- naar doelmatigheidswinst door substitutie van zorg;
- naar integrale zorg en zoveel mogelijk 'zorg dichtbij';
- naar vraaggestuurde zorg (dialoog/vertrouwen in de relatie zorgverlener - patiënt);
- naar bewuste keuzes van verzekerden op basis van kwaliteit en doelmatigheid;
- naar zicht op kwaliteit door transparantie van uitkomsten van zorg;
- naar vernieuwing door zorginnovaties gericht op het zorgproces;
- naar beloning op resultaat.

Als inkoper van zorg betekent dit dat wij in de komende jaren meer inzetten op gedifferentieerde inkoop, betalen voor resultaat, inkoop op kosten en kwaliteit, vraagedreven inkoop, verder inzicht krijgen in kosten en kwaliteit en deze bij inkoop inzetten. Het betekent ook dat wij nog meer de stem van de verzekerde meenemen in ons inkoopbeleid en de dialoog met de zorgaanbieder aangaan. Als organisatie werken wij de komende jaren aan de aanscherping van onze strategie, in lijn met onze visie op zorg en begeleiding, voor nog meer externe duidelijkheid en interne focus. We zetten in op duurzame inzetbaarheid, de doorontwikkeling van relevante (begeleidings)diensten voor onze klanten, het creëren van draagvlak voor onze regisseursrol en het voortzetten van ons beleid gericht op een stabiele lage premie door onder meer de beheersing van zorg- en organisatiekosten. 'Alles voor betere zorg' blijft hierbij ons uitgangspunt.

Tevens zetten we in lijn met ons meerjarige, stabiele premiebeleid, 576 miljoen euro in uit onze reserves om de premie voor 2016 minder sterk te laten stijgen dan noodzakelijk. Wij voldoen in ruime mate aan de solvabiliteitseisen van Solvency II en kunnen reserves inzetten om de stijging van zorgpremie voor onze klanten te beperken.

Op de lange termijn is dit onhoudbaar en komt een moment dat er geen overreserves meer zijn. Het verschil tussen de eerder gedempte premie en de daadwerkelijke kosten zal dan groot zijn en zal leiden tot een premiestijging. Het begrote resultaat voor 2016 komt door de inzet van het resultaat 2015 uit op nihil. In het begrote resultaat 2016 is nog geen rekening gehouden met de inzet van het vermogen ten behoeve van de premie 2017. Verder blijven wij – via zorginkoop – sturen op kwaliteit, kostenbesparing en innovatie. Voor 2016 verwachten wij geen materiële des- en investeringen die impact hebben op de bedrijfsvoering en personeelsbezetting. Wel wordt een daling van het aantal medewerkers verwacht met een duidelijke verschuiving van uitzendkrachten en externe inhuur naar personeel in loondienst. Voor 2016 worden geen liquiditeitsproblemen voorzien.

9 *Gebeurtenissen na balansdatum*

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

10 *Ten slotte*

Voor een nadere verantwoording verwijzen wij naar het Maatschappelijk Verslag en de jaarrekening over 2015. Deze jaarrekening is gepubliceerd op 4 april 2016.

Tilburg, 31 maart 2016

Raad van Bestuur CZ groep,

drs. W.A. van der Meeren, voorzitter

drs. A.W.L. van Son

Kerncijfers

(x € 1.000.000,-)	2015	2014	2013	2012	2011
Premies en bijdragen	8.967	8.377	8.099	7.805	7.563
Per verzekerde	€ 2.596	€ 2.468	€ 2.402	€ 2.351	€ 2.220
Uitkeringen ziektekosten	8.528	7.645	7.486	7.058	7.196
Als % van de premies en bijdragen	95%	91%	92%	90%	95%
Per verzekerde	€ 2.470	€ 2.253	€ 2.221	€ 2.126	€ 2.113
Mutatiepercentage	10%	1%	4%	1%	2%
Distributiekosten ¹	158	149	159	149	146
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren ²	21	12	25	10	26
Overige beheerskosten	159	163	156	157	186
Totale bedrijfskosten	338	324	340	316	358
Als % van de premies en bijdragen	3,8%	3,9%	4,2%	4,1%	4,7%
Per verzekerde	€ 97	€ 94	€ 100	€ 94	€ 104
Resultaat technische rekening	-30	142	128	412	65
Resultaat niet-technische rekening	42	173	63	106	25
Totaal resultaat	12	315	191	518	90
Eigen vermogen	2.552	2.543	2.233	2.049	1.535
Als % van de uitkeringen	30%	33%	30%	29%	21%
Als % van de vereiste solvabiliteit ³	274%	286%	257%	240%	211%
Per verzekerde	€ 739	€ 749	€ 662	€ 617	€ 451
Uit te keren ziektekosten op 31-12	2.289	2.365	2.785	3.502	3.241
Als % van de uitkeringen	27%	31%	37%	50%	45%
Gemiddeld aantal verzekerden ⁴	3.487.300	3.425.700	3.401.500	3.348.900	3.434.800
Mutatiepercentage	1,8%	0,7%	1,6%	-2,5%	1,9%
Marktaandeel per 1-7 ⁵	20%	20%	20%	20%	20%
Gemiddeld aantal medewerkers (fte)	2.633	2.584	2.502	2.462	2.580
Aantal verzekerden per medewerker	1.324	1.326	1.360	1.360	1.331

¹ In de distributiekosten van de zorgverzekeraar-N.V.'s OHRA en Delta Lloyd is de integrale vergoeding aan Delta Lloyd Groep overeenkomstig de distributieovereenkomst inbegrepen.

² Vanaf 2013 is de compensatie ZiNL geherrubriceerd onder de overige beheerskosten.

³ Vanaf 2012 is door DNB de minimum vereiste solvabiliteitsmarge voor de basisverzekering verhoogd (van 9 naar 11%).

⁴ Hierin zijn 33.900 verdragsverzekerden wonend in Nederland begrepen, waarvan de uitkeringen van ziektekosten ten laste komen van Zorginstituut Nederland (ZiNL) (2014 32.200). In de bedragen per verzekerde zijn deze alleen berekend in de kosten van beheer en verzekerden per medewerker. Voor de andere kerncijfers is de gemiddelde stand van 3.453.500 gebruikt.

⁵ In Nederland.

1 Geconsolideerde jaarrekening 2015
O.W.M. CZ groep Zorgverzekeraar U. A.

1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

Activa

<i>(x 1.000 euro)</i>		<i>31 december 2015</i>	<i>31 december 2014</i>
Beleggingen			
Terreinen en gebouwen	[1]	36.824	59.939
Deelnemingen	[2]	-	64
Overige financiële beleggingen	[3]	<u>3.497.518</u>	<u>3.882.550</u>
		3.534.342	3.942.553
Vorderingen			
Vorderingen uit directe verzekering	[4]	121.759	118.971
Rekening-courant ZiNL	[5,9]	1.772.130	1.259.225
Overige vorderingen	[5,9]	<u>285.236</u>	<u>372.610</u>
		2.179.125	1.750.806
Overige activa			
Materiële vaste activa	[6]	19.633	17.419
Liquide middelen	[7]	<u>115.637</u>	<u>66.714</u>
		135.270	84.133
Overlopende activa			
Lopende interest		15.779	23.571
Overige overlopende activa	[8]	<u>12.726</u>	<u>6.407</u>
		28.505	29.978
		<u>5.877.242</u>	<u>5.807.470</u>

[..] De tussen haakjes opgenomen nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichtingen op de geconsolideerde balans en de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Passiva

(x 1.000 euro)

31 december 2015

31 december 2014

Eigen Vermogen	[10]	2.551.718	2.542.861
Technische voorzieningen	[11]		
Voor te betalen uitkeringen ziektekosten		2.288.787	2.364.868
Voor lopende risico's		<u>575.754</u>	<u>440.000</u>
		2.864.541	2.804.868
Voorzieningen	[12]	66.467	73.647
Schulden			
Schulden uit directe verzekering	[13]	283.533	218.574
Overige schulden	[14]	<u>30.632</u>	<u>44.800</u>
		314.165	263.374
Overlopende passiva			
Vooruitontvangen premies		42.077	45.292
Overige overlopende passiva	[15]	<u>38.274</u>	<u>77.428</u>
		80.351	122.720
		<u>5.877.242</u>	<u>5.807.470</u>

1.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2015

<i>(x 1.000 euro)</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Technische rekening ziektekostenverzekering		
Verdiende premies eigen rekening en bijdragen [16]	8.966.791	8.376.531
Wijziging voorziening voor lopende risico's [11]	-135.754	-273.400
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen	4.723	6.631
Overige technische baten eigen rekening [17]	1.328	3.373
Uitkeringen ziektekosten eigen rekening [18]	-8.528.401	-7.644.849
Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening [19]	-337.793	-323.536
Overige technische lasten eigen rekening [20]	<u>-800</u>	<u>-2.689</u>
Resultaat technische rekening ziektekostenverzekering	<u>-29.906</u>	<u>142.061</u>
Niet-technische rekening		
Resultaat technische rekening ziektekostenverzekering	-29.906	142.061
Resultaten uit deelnemingen [2]	-64	-
Opbrengsten uit beleggingen [21]	41.160	65.462
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	37.804	27.652
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-28.089	90.973
Beheerkosten en interest lasten	<u>-4.038</u>	<u>-3.850</u>
Netto opbrengsten uit beleggingen	46.773	180.237
Interest voorziening RVVZ	-174	-479
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar de technische rekening ziektekostenverzekering	<u>-4.723</u>	<u>-6.631</u>
Totaal resultaat [22]	<u>11.970</u>	<u>315.188</u>

1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015

<i>(x 1.000 euro)</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	11.970	315.188
Afschrijvingen vaste activa [1,6]	6.422	7.320
Bijzondere waardevermindering [1]	9.853	319
Resultaat deelnemingen [2]	64	0
Waardeveranderingen van beleggingen [3]	-9.715	-118.625
Overschrijding maximum reserves [10]	-3.113	-5.579
Mutatie technische voorziening [11]	59.673	-146.684
Mutatie overige voorzieningen [12]	-7.180	-7.126
Mutatie schulden en overlopende passiva	8.422	84.218
Mutatie vorderingen en overlopende activa	<u>-426.846</u>	<u>-665.997</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-350.450	-536.966
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings- en aankopen:		
• vaste activa [1,6]	-8.086	-11.718
• beleggingen in effecten [3]	-2.099.477	-3.400.545
• saldo mutaties deposito's en andere financiële beleggingen [3]	-288.595	-557.095
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:		
• vaste activa [1,6]	12.712	1.485
• beleggingen in effecten [3]	<u>2.782.819</u>	<u>3.002.524</u>
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	<u>399.373</u>	<u>-965.349</u>
Mutatie liquide middelen	48.923	-1.502.315
Liquide middelen begin boekjaar	<u>66.714</u>	<u>1.569.029</u>
Liquide middelen einde boekjaar	<u>115.637</u>	<u>66.714</u>

1.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2015

Algemeen

De Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A., statutair gevestigd te Tilburg, is voor de verslaglegging het groepshoofd van CZ groep. CZ groep is een economische, organisatorische eenheid met als kernactiviteiten:

- de uitvoering als zorgverzekeraar van de verplichte verzekering tegen ziektekosten, voortvloeiend uit de Zorgverzekeringswet;
- de uitvoering als zorgkantoor en als uitvoeringsorgaan van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor de instellingen die gevestigd zijn in de regio's Zuidoost-Brabant, West-Brabant, Zeeland, Zuid-Limburg, Zuid-Hollandse eilanden en Haaglanden.
- het verzekeren van ziektekostenrisico's, die niet door de verplichte wettelijke verzekering tegen ziektekosten worden gedekt;
- het beheer van het vermogen van de Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfonds-verzekering (RVVZ) in het CZ Fonds.

Groepsverhoudingen

In de geconsolideerde jaarrekening van CZ Groep zijn de volgende entiteiten voor 100% meegeconsolideerd, als onderdeel van de groep:

- Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A.
- Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A.
- OHRA Zorgverzekeringen N.V.
- OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V.
- Delta Lloyd Zorgverzekering N.V.
- CZ Zorgkantoor B.V.
- CZ Fund Management B.V.
- Stichting CZ Fund Depositary
- Stichting CZ Onroerende Zaken
- Stichting Huisvesting CZ Verzekeraars
- Stichting CZ Lourdes

Deze entiteiten zijn gevestigd in Tilburg.

Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. wordt als hoofd aangemerkt.

Eind 2015 is een herstructurering binnen CZ groep gerealiseerd. Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A. heeft op 31 december 2015 een agiostorting gedaan in Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. in verband met de versterking van het Eigen Vermogen van Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. Op 31 december 2015 heeft Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. 100% van de aandelen van OHRA Zorgverzekeringen N.V. van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. en 100% van de aandelen van OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V. van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A. overgenomen. De aandelen zijn overgenomen tegen de netto-vermogenswaarde per 31 december 2015. Hierbij zijn geen wijzigingen in het beginsel van 'personele unie' doorgevoerd.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van CZ groep haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin door CZ groep beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend en sprake is van een groepsmaatschappij vanwege bestuurlijke eenheid. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop de beslissende zeggenschap in de groepsmaatschappij is verkregen.

De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Alle onderlinge verhoudingen worden in de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening geëlimineerd.

Doordat de verschillende rechtspersonen van CZ groep geen juridische eenheid vormen, zijn het eigen vermogen en het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening niet gelijk aan het eigen vermogen en het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening. Deze verschillen worden in de toelichting op het eigen vermogen [10] nader uiteengezet.

Inrichting jaarverslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening is in overeenstemming met de verslaggevingsvoorschriften in Nederland, zoals opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen. Bij het opstellen van het kasstroomoverzicht is de indirecte methode toegepast.

Een beschrijving van het systeem van risicoverevening van de Zorgverzekeringswet met de risico's die daarvan het gevolg zijn, is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening. Op onderdelen bestaan er afwijkingen bij de risicoverevening op de uitvoering van de Zorgverzekeringswet door de verzekeraars-dochters OHRA Zorgverzekeringen N.V., OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V. en Delta Lloyd Zorgverzekering N.V.

Voor de risicoparagraaf wordt verwezen naar het bestuursverslag van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. Een kwantitatieve toelichting op het risicoprofiel van de beleggingen en de vereiste solvabiliteit is opgenomen in de toelichtingen van de groepsjaarrekening van CZ groep en de Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. en elk van de andere verzekeraars van CZ groep. Deze toelichtingen luiden conform het format dat De Nederlandsche Bank voorschrijft voor de prudentiële kwartaalrapportages van verzekeraars.

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Op deze waarde worden de afschrijvingen en noodzakelijk geachte voorzieningen in mindering gebracht. Voor de waardering van de activa en passiva evenals de bepaling van het resultaat wordt uitgegaan van het historisch kostprijsbeginsel.

Activa en passiva luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta en de daaruit voortvloeiende baten en lasten worden berekend tegen de koersen op transactiedatum.

Activa en passiva worden gesaldeerd en voor het netto bedrag in de balans opgenomen als CZ groep een wettelijke of contractuele bevoegdheid heeft om bedragen te salderen en tevens het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig af te wikkelen.

Financiële instrumenten worden op de balans opgenomen zodra CZ groep contractuele tegenpartij van een bevestigde transactie is geworden. Financiële instrumenten worden niet langer opgenomen indien het recht (verplichting) op de ontvangst (betaling) van kasstromen uit de financiële activa (passiva) is vervallen of indien CZ groep nagenoeg alle economische voordelen en risico's overdraagt aan een derde.

De juridische herstructurering in 2015 is verwerkt volgens de 'carry over accounting'-methode, omdat het een transactie onder 'common control' betreft. Door toepassing van deze methodiek zijn de boekwaarden van de activa en de verplichtingen op overnamedatum samengevoegd, zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers.

Op de balans zijn alle vorderingen en verplichtingen op grond van de uitvoering van de AWBZ en Wlz opgenomen. De kosten van verstrekkingen en subsidies waarover geen risico wordt gelopen, zijn niet in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders wordt aangegeven.

Er hebben in het onderdeel "Opbrengsten uit beleggingen" ten behoeve van de vergelijkbaarheid herrubriceringen in de vergelijkende cijfers 2014 plaatsgevonden. Op basis van de regelgeving van liquide middelen zijn de opbrengsten met betrekking tot het geldmarktfonds kort gepresenteerd onder de opbrengst andere financiële beleggingen. Dit heeft geen consequenties voor het eigen vermogen ultimo 2014 en het resultaat van het boekjaar 2014.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de Raad van Bestuur, in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen, die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De waardering van terreinen, gebouwen en installaties vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen zijn lineair berekend en gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Op de terreinen wordt niet afgeschreven. Indien er indicaties bestaan dat de waarde duurzaam lager zal zijn dan de boekwaarde vindt een extra waardevermindering plaats.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde. Deelnemingen die als belegging worden aangehouden, worden gewaardeerd tegen de actuele waarde ultimo boekjaar.

Overige financiële beleggingen

De zakelijke waarden en vast rentende waarden zijn gewaardeerd tegen marktwaarde ultimo boekjaar. De marktwaarde wordt bepaald op beurswaarde. De deposito's zijn gewaardeerd tegen boekwaarde plus opgelopen rente. Onder andere financiële beleggingen worden de commercial papers gewaardeerd tegen boekwaarde plus opgelopen rente. Gezien de korte doorlooptijd van deze instrumenten is de boekwaarde plus opgelopen rente een goede benadering van de marktwaarde. De herbeleggingsrekeningen worden gewaardeerd aan de hand van laatst bekende transacties en het externe geldmarktfonds op basis van intrinsieke waarde. Ongerealiseerde koersresultaten, gerealiseerde transactieresultaten en valutaresultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat. Transactiekosten bij aankopen van financiële instrumenten worden als onderdeel van de kostprijs geactiveerd.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Wettelijke reserve

De wettelijke reserve bestaat uit dat deel van het eigen vermogen waarover de bestuurders van de rechtspersonen op grond van wettelijke regelingen niet vrijelijk kunnen beschikken. De onder dit hoofd opgenomen reserve bestaat alleen uit de wettelijke reserve uitvoering Wlz. In de wettelijke reserve uitvoering Wlz is het financiële resultaat van ter beschikking gestelde middelen en de exploitatiekosten opgenomen. De reserve is onderworpen aan regelgeving van het Zorginstituut Nederland (ZiNL). Voor deze reserve geldt een maximering van 20% van het berekende budget beheerskosten door ZiNL over het lopende jaar.

Bestemmingsreserve CZ Zorgdoorbraak Fonds

De bestemmingsreserve wordt gevormd door de middelen die zijn afgezonderd ter financiering van initiatieven in de zorg, die niet gefinancierd kunnen worden uit de wettelijke of aanvullende ziektekostenverzekeringsmiddelen.

Statutaire reserve

De wettelijke reserves Ziekenfondswet die tot en met 31 december 2005 zijn opgebouwd, zijn per 1 januari 2006 toegevoegd aan de statutaire reserve. Aan het behoud van de wettelijke reserves zijn twee voorwaarden verbonden, die tot en met 31 december 2017 gelden:

- de Zorgverzekeringswet dient zonder winstoogmerk te worden uitgevoerd;
- er mogen geen uitkeringen worden gedaan aan aandeelhouders, leden of anderen.

CZ groep voldoet aan deze voorwaarden.

Op basis van de statuten bestaat de verplichting om alle exploitatieoverschotten en tekorten toe te voegen aan respectievelijk in mindering te brengen op de statutaire reserve.

Technische voorzieningen

Voor te betalen uitkeringen ziektekosten

Deze voorziening betreft de kosten van nog uit te keren vergoedingen van behandelingen van verzekerden, welke zijn gestart voor de balansdatum. De post is opgebouwd uit een schatting van de na balansdatum nog te ontvangen declaraties en verminderd met de aan de zorgverleners verstrekte voorschotten voor reeds verrichte, nog niet gedeclareerde zorgverrichtingen. De schatting vindt in principe plaats door op basis van gedeclareerde perioden en ervaringscijfers per zorgverlener of groep zorgverleners het aantal nog te declareren verrichtingen en daarbij horende kosten te schatten. Bij de taxatie van de kosten ziekenhuiszorg en kosten GGZ is rekening gehouden met de contractuele afspraken met ziekenhuizen en GGZ-instellingen voor 2015, waarin naast prijs- en volumeafspraken met name de omzetplafonds in aanmerking zijn genomen. De schatting van declaraties van ziektekosten die van verzekerden nog worden verwacht, is gebaseerd op ervaringscijfers over het tijdstip, waarop verzekerden/zorgverleners hun declaratie inzenden. In deze voorziening is tevens een voorziening voor afhandelingskosten begrepen, die jaarlijks wordt berekend. De basis voor de voorziening voor afhandelingskosten wordt gevormd door de ultimo van een jaar nog af te wikkelen declaraties ziektekosten over het afgelopen jaar en voorgaande jaren. De voorziening voor afhandelingskosten wordt bepaald op basis van de integrale kosten van het personeel, belast met de afhandeling van de hiervoor genoemde declaraties ziektekosten.

Voor lopende risico's

De voorziening voor lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat technische rekening van het jaar, volgend op het boekjaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen basis- en aanvullende verzekering. Daarbij worden de resultaten van individuele en collectieve contracten en de interest, die aan de technische voorzieningen worden toegerekend, gesaldeerd.

Voorziening verplichtingen personeelsbeloningen

De uitgestelde beloningen hebben betrekking op de VUT-overgangsregeling, de vergoedingsregeling voor ziektekostenpremies aan gepensioneerden en de jubileum-uitkeringen bij 12½-, 25- en 40-jarig dienstverband. Deze beloningen in de vorm van rechten op uitkering na afloop van het dienstverband en beloningen betaalbaar op termijn worden volgens de richtlijn RJ271 'Personeelsbeloningen' verwerkt.

Voor de berekening van de VUT-verplichting zijn onder meer de volgende veronderstellingen gehanteerd:

- de overlevingskans wordt berekend volgende de prognosetafels AG2014, gecorrigeerd voor ervaringssterfte, gedifferentieerd naar leeftijd:
 - tot en met 65 jaar: 60%
 - van 65 tot 75 jaar: lineair oplopend van 60% naar 90%
 - vanaf 75 jaar: 90%;
- de rekenrente wordt gebaseerd op de huidige marktrente van hoogwaardige bedrijfsobligaties en bedraagt 0,98% (2014: 0,7%);
- de verplichting wordt contant gemaakt waarbij uitgegaan wordt van de Projected Unit Credit methode;
- de inflatie is afgeleid van de Consumenten Prijs Index (CPI) en bedraagt 2,0%;
- de franchise bedraagt 13.897 euro en stijgt jaarlijks met 2,0% (conform CPI);
- de indexatie van de tijdelijke pensioenen van SBZ is afgeleid van de CPI en bedraagt 1,0%;
- er wordt rekening gehouden met een algemene salarisstijging van 2,5% en een individuele carrière-component.

De arbeidsvoorwaarden van CZ Groep geven medewerkers een recht op gratificaties op het moment dat zij 12½, 25 of 40 jaar in dienst zijn alsmede op een bijdrage in de kosten van de ziektekostenverzekering na pensionering. Bij de berekening van deze verplichtingen worden dezelfde veronderstellingen, met uitzondering van de rekenrente, gehanteerd als bij de berekening van de VUT-verplichting. De gehanteerde rekenrente voor deze verplichtingen is 2,03% (2014; 1,5%).

CZ groep is voor de uitvoering van haar pensioenregeling aangesloten bij Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen Zorgverzekeraars (SBZ). De pensioenregeling heeft betrekking op alle medewerkers en leidt tot vergoedingen die gebaseerd zijn op het salaris en het aantal dienstjaren van medewerkers op hun pensioengerechtigde leeftijd. De pensioenregeling betreft een middelloonstelsel en kent een opbouw voor het ouderdomspensioen van 1,875% over de pensioengrondslag tot een maximum van 100.000 euro (t/m 2014 2,15%, zonder maximum bedrag). De franchise is bijgesteld naar 13.725 euro (t/m 2014 15.225 euro). De uitvoering van de pensioenregeling is ondergebracht bij SBZ. Dit betekent dat alleen de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Voor medewerkers met een pensioengrondslag boven de 100.000 euro is door Zorgverzekeraars Nederland een collectieve vrijwillige excedent regeling afgesloten bij ABN AMRO Premiepensioeninstelling (PPI). De regeling is een Beschikbare-premieregeling voor een netto pensioen. De verschuldigde bruto premies over het boekjaar worden als kosten verantwoord.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een op de

balans opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstak pensioenfonds heeft CZ groep geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds kwam eind september 2015 uit op 113,2%. Op grond van de beleggingsstrategie geldt een hoger vereist vermogen (114,1%). SBZ heeft daarom vóór 1 januari 2016 bij DNB een herstelplan ingediend. Het verlagen van de pensioenen is niet aan de orde. Op 31 december 2015 is de dekkingsgraad van pensioenfonds SBZ op basis van de marktrente 102,4% en op basis van de DNB UFR curve 107,5%. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 111,0% per 31 december 2015.

De pensioenregeling kent de volgende indexatieregeling voor actieve deelnemers: jaarlijks storten de werkgevers 2,85% van de loonsom in een indexatiedepot. De indexatie wordt hiermee uitgevoerd voor alle actieve werknemers van de betreffende werkgevers. De indexatie zal maximaal conform het in de CAO overeengekomen percentage van de loonontwikkeling percentage bedragen. Op de opgebouwde pensioenaanspraken wordt jaarlijks op 1 januari een toeslag verleend vanaf 2 januari in het daaraan voorafgaande jaar. Naast deze indexatie worden de pensioenen elk jaar aangepast aan prijsstijgingen, maar alleen als SBZ voldoende geld in kas heeft. Het bestuur van SBZ beslist dit jaarlijks opnieuw op basis van de actuele financiële situatie.

Voorziening Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfondsverzekering (CZ Fonds)

In deze voorziening is het vermogen van de voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekering verantwoord. Deze voorziening wordt besteed aan projecten voor zorgverlening, die bijdragen aan de bevordering van de kwaliteit van leven van zieke en gehandicapte mensen en projecten ter voorkoming van ziekten. Deze zorgprojecten worden niet via een zorgverzekering of zorgregeling gefinancierd. Bovendien kan de voorziening besteed worden aan projecten ter verbetering van de kwaliteit van interne organisatie van de zorgverzekeraars. Dit is opgenomen in het Convenant 'Besteding Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfondsverzekering'. In het Convenant is een minimale verdeling voor zorgprojecten en maximale toekenning voor bedrijfsprojecten opgenomen. Deze verdeling wordt in periodes van vier jaar getoetst door de Toetsingscommissie RVVZ.

De Raad van Bestuur besluit over de aard, omvang en timing van deze bestedingen na advies van de interne commissie CZ Fonds. De reserve wordt vanaf 1999 in 20 jaar afgebouwd met een jaarlijkse toevoeging van interest volgens het rendement op staatsleningen met een looptijd van 10 jaar per november van het voorafgaande jaar.

Aan het Centraal Fonds RVVZ (Innovatiefonds Zorg) wordt 25% van het vermogen afgedragen voor de financiering van projecten met een landelijk belang. Dit deel is opgenomen onder de schulden. Toegezegde financieringen die nog niet zijn uitbetaald worden eveneens onder de schulden opgenomen.

Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

Algemeen

Met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen voor de balansposten, wordt het resultaat bepaald als verschil tussen de aan het boekjaar toerekenbare opbrengsten en kosten, berekend op basis van historische uitgaafprijzen. In de winst- en verliesrekening worden de baten en lasten verantwoord die gedurende het boekjaar voortvloeien uit de bedrijfsactiviteiten, met uitzondering van posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden verwerkt. De resultaten worden geheel gerealiseerd in Nederland. De beleggingsresultaten worden toegerekend aan het eigen vermogen en de technische voorzieningen, waarbij beleggingen met een hoger risico zoals aandelen en deelnemingen volledig worden toegerekend aan het eigen vermogen. De overige beleggingen worden, rekening houdend met het risico, verdeeld over het saldo van eigen vermogen minus direct toegerekende beleggingen en de technische voorzieningen. De resultaten over de aan de technische voorzieningen toegerekende beleggingen zijn opgenomen in de technische rekening, de overige beleggingsresultaten blijven in de niet-technische rekening.

Verdiende premies eigen rekening en bijdragen

De geboekte premies bestaan uit nominale premies op grond van de Zorgverzekeringwet en verzekeringspremies voortvloeiende uit overeenkomsten van aanvullende en overige ziektekostenverzekeringen. De prolongatiedata van de premies lopen gelijk aan het kalenderjaar, zodat geen voorziening voor nog niet verdiende premies benodigd is.

De bijdragen bestaan uit de uitkeringen van het ZiNL uit het Zorgverzekeringsfonds Zorgverzekeringswet. In de bijdragen van het ZiNL zijn ook alle te verrekenen bedragen begrepen uit hoofde van ex post compensatiemechanismen van de risicoverevening Zvw. Een definitieve afrekening op de exploitatie van 2015, is pas op zijn vroegst mogelijk in het najaar van 2018. Bij het opstellen van de jaarrekening moet daarnaast nog gewerkt worden met schattingen van met name kosten ziekenhuiszorg en GGZ, waaronder de splitsing in vaste en variabele zorgkosten, bijdragen voor Meerjarige Hoge Kosten (MHK) en ex post bijdragecompensaties. Hierbij is in de bijdragen enige prudentie aangehouden. De schattingsmethodiek voor het bepalen van de prudentie die in de schatting van bijdragen ZiNL wordt gehanteerd is gebaseerd op scenarioanalyse. Hierbij wordt een percentage van het verschil tussen worst case en best estimate als prudentie in aanmerking genomen.

Uitkeringen ziektekosten eigen rekening

De geboekte uitkeringen ziektekosten bestaan uit de ten behoeve van verzekerden uitgekeerde en uit te keren vergoedingen van ziektekosten op grond van de Zorgverzekeringswet. Tevens omvat deze post alle uitkeringen en nog uit te keren bedragen voortvloeiende uit overeenkomsten van aanvullende en overige ziektekostenverzekeringen. De bijdragen uit de herverzekering (van toepassing t/m tekenjaar 2014) worden op de geboekte uitkeringen ziektekosten in mindering gebracht. De opbrengsten uit verhaal worden op basis van werkelijk ontvangen bedragen verantwoord en ook in mindering gebracht op de uitkeringen ziektekosten.

Onder de uitkeringen ziektekosten zijn mede de afhandelingskosten begrepen. Afhandelingskosten zijn de integrale kosten van de interne organisatorische eenheden, die belast zijn met de behandeling van declaraties van ziektekosten.

Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening

Hieronder zijn opgenomen alle kosten, voor zover deze geen betrekking hebben op het afhandelen van uitkeringen ziektekosten en het beleggen. Deze bedrijfskosten worden onderverdeeld in distributiekosten, acquisitiekosten en beheers-, personeels- en afschrijvingskosten. Onder acquisitiekosten worden de kosten begrepen die middellijk of onmiddellijk samenhangen met het sluiten van verzekeringsovereenkomsten. Alle acquisitiekosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

De schattingsmethodiek voor het bepalen van de voorziening voor oninbare vorderingen is in 2015 gewijzigd. In 2014 werd de voorziening statisch bepaald op basis van de openstaande debiteurenvorderingen. Met ingang van 2015 wordt de voorziening berekend op basis van de oorspronkelijk opgelegde vorderingen per ultimo boekjaar. De bepaling van de voorziening voor oninbare vorderingen is daarmee in lijn gebracht met de berekening van de behaalde incassorendementen. Het kwantitatieve effect op de huidige en toekomstige perioden is praktisch niet te bepalen.

1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015

1 Terreinen en gebouwen

	<i>Technische installaties</i>	<i>Bedrijfs- gebouwen en terreinen</i>	<i>Verbou- wingen</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Aanschafwaarde per 1 januari	39.500	80.149	1.207	120.856	125.800
Cumulatieve afschrijvingen	-28.616	-32.079	-222	-60.917	-66.294
Boekwaarde per 1 januari	10.884	48.070	985	59.939	59.506
Investeringen	1.900	799	11	2.710	4.788
Desinvesteringen	-8.995	-18.081	-40	-27.116	-9.732
Afschrijvingen	-1.582	-154	-167	-1.903	-3.078
Afschrijvingen desinvestering	7.332	7.191	13	14.536	8.774
Bijzondere waardevermindering	-2.209	-7.644	-	-9.853	-319
Boekwaarde voor reclassificatie	7.330	30.181	802	38.313	59.939
Reclassificatie per 31 december					
Aanschafwaarde	-4.089	354	-1.178	-4.913	-
Cumulatieve afschrijvingen	3.347	-299	376	3.424	-
Boekwaarde per 31 december	6.588	30.236	-	36.824	59.939
Cumulatieve aanschafwaarde	28.316	63.221	-	91.537	120.856
Cumulatieve afschrijvingen	-21.728	-32.985	-	-54.713	-60.917
Boekwaarde per 31 december	6.588	30.236	-	36.824	59.939
Afschrijvingspercentage per jaar	3 ¹ / ₃ -20%	0-14%	14%		

De actuele waarde van de terreinen en gebouwen inclusief de installaties is bepaald op 38 miljoen euro, op basis van een extern uitgevoerde taxatie in 2015. De kantoorpanden die bij CZ groep in gebruik zijn vertegenwoordigen, inclusief installaties, een actuele waarde van 33,2 miljoen euro.

Als gevolg van een lagere marktwaarde is voor alle kantoorpanden een bijzondere waardevermindering doorgevoerd van in totaal 9,9 miljoen euro. In de terreinen en gebouwen hebben reclassificaties tussen de categorieën plaatsgevonden. Daarnaast zijn er, voor een aanschafwaarde van 4,9 miljoen euro, installaties en verbouwingen overgeheveld naar de Materiële vaste activa.

Per 28 oktober 2015 is het kantoorpand Chasséveld in Breda, inclusief technische installaties, verkocht voor 12 miljoen euro. Hierop is een boekwinst gerealiseerd van 10.725 euro.

2 Deelnemingen

De deelneming betreft een 7,69% belang in Halder Investments IV-A C.V. en Investments IV-A Custodian B.V., gevestigd te Den Haag. De intentie is aanwezig om Halder Investments IV-A C.V. op korte termijn op te heffen. Deze liquidatie zal plaatsvinden zodra een juridisch geschil omtrent een van de verkochte participaties in het fonds wordt opgelost. Vanwege de onzekerheid, ten aanzien van de uitkomsten van het juridisch geschil in de nog te verwachten ontvangsten, is de waarde van deze deelneming op nul gesteld.

Het mutatieoverzicht deelnemingen luidt als volgt:

	<i>Halder Investments IV-A C.V.</i>	<i>Investments IV-A Custodian B.V.</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Stand per 1 januari	63	1	64	64
Resultaat boekjaar	-1	-	-1	-
Afwaardering	<u>-62</u>	<u>-1</u>	<u>-63</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>64</u>

3 Overige financiële beleggingen

	<i>Zakelijke waarden</i>	<i>Vast rentende waarden</i>	<i>Deposito's</i>	<i>Andere financiële beleggingen</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Boekwaarde per 1 januari	417.320	1.887.189	638.307	939.734	3.882.550	2.808.810
Aankopen	20.384	2.079.093	-	-	2.099.477	3.400.545
Verkopen/ aflossingen	-93.457	-2.689.362	-	-	-2.782.819	-3.002.524
Saldo mutaties	-	-	-332.069	620.664	288.595	557.094
Waardeveranderingen van beleggingen	<u>32.904</u>	<u>-23.856</u>	<u>57</u>	<u>610</u>	<u>9.715</u>	<u>118.625</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>377.151</u>	<u>1.253.064</u>	<u>306.295</u>	<u>1.561.008</u>	<u>3.497.518</u>	<u>3.882.550</u>

Door alle verzekeraars van CZ groep zijn nagenoeg alle financiële beleggingen ondergebracht in een gezamenlijke assetpool, CZ Beleggingsfonds. CZ groep heeft de subfondsen, die in deze gezamenlijke assetpool zitten, geconsolideerd opgenomen.

De overige financiële beleggingen zijn gedurende de verslagperiode vooral als gevolg van de toegenomen schade-uitkeringen afgenomen. Daarnaast is de bevoorschottingsmethodiek van het ZiNL gewijzigd, waardoor er minder middelen beschikbaar waren.

Per 31 december 2015 bestaat de positie verantwoord onder de zakelijke waarden geheel uit de onderliggende beleggingen verantwoord onder zakelijke waarden in het subfonds aandelen, welke een waarde vertegenwoordigt van 377 miljoen euro (2014: 417 miljoen euro). De beleggingen in zakelijke waarden luiden niet alleen in euro's. De valutarisico's zijn niet afgedekt.

In het onderstaande overzicht is de verdeling van de valutaposities van de zakelijke waarden opgenomen. De zakelijke waarden in het subfonds aandelen betreffen beursgenoteerde aandelen.

<i>Valuta</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Amerikaanse dollar	208.377	227.216
Euro	40.432	44.350
Japanse yen	31.366	30.748
Britse pond	23.386	27.094
Canadese dollar	10.542	15.267
Zwitserse franc	12.596	13.523
Hong Kong dollar	12.975	14.148
Australische dollar	8.721	10.063
Zuid-Koreaanse won	4.726	5.059
Zweedse kroon	3.839	4.388
Taiwanese dollar	2.882	3.558
Zuid-Afrikaanse rand	2.591	3.676
Mexicaanse peso	1.740	2.242
Braziliaanse real	1.373	2.294
Singaporese dollar	1.575	2.125
Deense kroon	2.598	2.328
Maleisische ringgit	1.286	1.664
Indonesische roepia	947	1.379
Thaise baht	818	1.114
Overig	4.381	5.084
Boekwaarde per 31 december	377.151	417.320

Per 31 december 2015 bestaat de positie vastrentende waarden uit de onderliggende beleggingen in de subfondsen voor staats- en bedrijfsobligaties en het in 2015 opgerichte subfonds covered bonds, welke een waarde vertegenwoordigen van respectievelijk 695 miljoen euro, 197 miljoen euro en 134 miljoen euro (2014: respectievelijk 897 miljoen euro en 378 miljoen euro). Daarnaast zijn de beleggingen in staats- en bedrijfsobligaties vanuit het subfonds geldmarkt lang en het subfonds geldmarkt kort opgenomen voor een bedrag van 226 miljoen euro (2014: 612 miljoen). Verder is er voor 0,8 miljoen euro aan niet-beursgenoteerde leningen en hypotheek opgenomen (2014: 1,2 miljoen euro). Deze niet-beursgenoteerde leningen en hypotheek hebben geen rating. In de subfondsen staats- en bedrijfsobligaties, het subfonds covered bonds, het subfonds geldmarktfonds lang en het subfonds geldmarkt kort, zijn geen posities in vreemde valuta opgenomen. De vastrentende waarden in de subfondsen staats- en bedrijfsobligaties, het subfonds covered bonds, het subfonds geldmarkt lang en het subfonds geldmarkt kort betreffen beursgenoteerde obligaties.

Onderstaand is de kredietwaardigheid toegelicht. De modified duration bedraagt voor het subfonds staatsobligaties 4,54 jaar (2014: 4,55 jaar), voor het subfonds bedrijfsobligaties 6,96 jaar (2014: 6,62 jaar), en het subfonds covered bonds 4,52 jaar.

Subfonds staatsobligaties

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen 695 miljoen euro (2014: 897 miljoen euro).

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	53%	66%
AA	47%	34%
	100%	100%

Subfonds bedrijfsobligaties

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen 197 miljoen euro (2014: 378 miljoen euro).

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	3%	6%
AA	7%	7%
A	41%	46%
BBB	44%	38%
BB	5%	3%
	100%	100%

Subfonds covered bonds

De beleggingen in vastrentende waarden betreffen 134 miljoen euro.

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>
AAA	72%
AA	16%
A	10%
BBB	2%
	100%

Vanaf 1 mei 2014 is de strategische cash positie van CZ groep belegd middels het subfonds geldmarkt lang. De middelen belegd in het subfonds geldmarkt lang zijn door de participanten maandelijks opeisbaar en bestaan uit onderliggende waarden belegd in obligaties, deposito's en commercial paper belegd in euro's. De modified duration bedraagt voor het subfonds geldmarkt lang 0,27 jaar (2014: 0,38 jaar).

De middelen belegd in het subfonds geldmarkt kort zijn door de participanten dagelijks opeisbaar en bestaan uit onderliggende waarden belegd in obligaties, deposito's en commercial paper, belegd in euro's. De modified duration bedraagt voor het subfonds geldmarkt kort 0,08 jaar (2014: 0,09 jaar).

Het subfonds geldmarkt kort staat ter beschikking voor de financiering van de dagelijkse bedrijfsvoering. De gelden in dit subfonds zijn dan ook niet betrokken in de Asset & Liability Management studie (ALM) die periodiek wordt uitgevoerd ten behoeve van het herijken van de beleggingsportefeuille.

Onder de deposito's zijn de onderliggende beleggingen in deposito's belegd in euro's opgenomen vanuit het subfonds geldmarkt lang en het subfonds geldmarkt kort.

Onder de andere financiële beleggingen zijn de beleggingen in het commercial paper in euro's opgenomen vanuit het subfonds geldmarkt lang en het subfonds geldmarkt kort voor een bedrag van 1.443 miljoen euro (2014: 884 miljoen euro). Daarnaast zijn hieronder opgenomen externe geldmarktfondsen voor een bedrag van 6 miljoen euro (2014: 10 miljoen euro) herbeleggingsrekeningen ten bedrage van 37 miljoen euro (2014: 3 miljoen euro) en vorderingen uit hoofde van effecten transacties ten bedrage van 73 miljoen euro (2014: 42 miljoen euro). Tenslotte is er nog een Special Purpose Vehicle (SPV) van een fund of hedgefonds opgenomen ten bedrage van 0,2 miljoen euro (2014: 0,3 miljoen euro).

Subfonds geldmarkt lang

De beleggingen in vastrentende waarden, deposito's en het commercial paper opgenomen onder de andere financiële beleggingen betreffen respectievelijk 223 miljoen euro, 276 miljoen euro en 1.129 miljoen euro (2014: respectievelijk: 404 miljoen euro, 503 miljoen euro en 686 miljoen euro).

<i>Kredietwaardigheid subfonds geldmarkt lang</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	2%	6%
AA	33%	24%
A	63%	64%
BBB	2%	6%
	100%	100%

Subfonds geldmarkt kort

De beleggingen in vastrentende waarden, deposito's en het commercial paper opgenomen onder de andere financiële beleggingen betreffen respectievelijk 3 miljoen euro, 30 miljoen euro en 314 miljoen euro (2014: respectievelijk: 208 miljoen euro, 135 miljoen euro en 198 miljoen euro).

<i>Kredietwaardigheid subfonds geldmarkt kort</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AA	35%	29%
A	54%	65%
BBB	11%	6%
	100%	100%

4 Vorderingen uit directe verzekering

	2015	2014
Verzekerden; premies	125.882	126.101
Verzekerden; eigen risico en eigen bijdragen	58.719	49.230
Intermediairs; premies en distributiekosten	-52	155
Af: Voorziening voor oninbare vorderingen	<u>-62.790</u>	<u>-56.515</u>
	<u>121.759</u>	<u>118.971</u>

5 Rekening-courant ZiNL en overige vorderingen

Rekening-courant ZiNL

De specificatie van ZiNL luidt als volgt:

	2015	2014
Zorginstituut Nederland	<u>1.772.130</u>	<u>1.259.225</u>
	<u>1.772.130</u>	<u>1.259.225</u>

In de vordering op het Zorginstituut Nederland (ZiNL) betreffende het Zorgverzekeringsfonds is een bedrag opgenomen voor het verwachte aandeel in de landelijke verevening. Dit bedrag is berekend op basis van schattingen van de landelijke zorgkosten, mede opgegeven door Zorgverzekeraars Nederland. Hiervan maakt deel uit een schuld uit hoofde van de hogekostencompensatie (HKC) van 12,6 miljoen euro. De vordering op het ZiNL is ultimo 2015 fors gestegen ten opzichte van ultimo 2014. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de wijziging van het aantal maandelijkse termijnen waarin het ZiNL de voorschotten met betrekking tot de risicoverevening Zvw betaald. De voorschotten met betrekking tot tekenjaar 2015 worden in 24 termijnen betaald. Tot en met tekenjaar 2014 was dit in 18 termijnen.

Overige vorderingen

De specificatie van de overige vorderingen luidt als volgt:

	2015	2014
Zorgverleners	211.896	301.272
Nog te factureren aan verzekerden	59.807	56.682
Rekening-courant gelieerde rechtspersonen	7.861	5.220
Andere vorderingen	<u>5.672</u>	<u>9.436</u>
	<u>285.236</u>	<u>372.610</u>

Onder de overige vorderingen (gelieerde rechtspersonen) is een rekening-courant met Stichting CbusineZ opgenomen (7,3 miljoen euro). Het maximum van deze rekening-courant bedraagt 10 miljoen euro. Er is geen aflossingsschema vastgesteld noch zijn zekerheden overeengekomen. De interestvergoeding bedraagt in 2015 gemiddeld 0,16%. In totaal hebben de overige vorderingen voor een bedrag van 7,4 miljoen euro een langlopend karakter.

6 Materiële vaste activa

	<i>Inventaris en auto- matisering</i>	<i>Verbou- wingen</i>	<i>Andere bedrijfs- middelen</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Aanschafwaarde	43.689	3.344	1.986	49.019	49.545
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-29.180</u>	<u>-593</u>	<u>-1.827</u>	<u>-31.600</u>	<u>-34.287</u>
Boekwaarde per 1 januari	14.509	2.751	159	17.419	15.258
Investerings	4.188	806	382	5.376	6.930
Desinvesteringen	-13.823	-110	-391	-14.324	-7.456
Afschrijvingen	-4.240	-197	-82	-4.519	-4.242
Afschrijvingen desinvestering	<u>13.784</u>	<u>17</u>	<u>391</u>	<u>14.192</u>	<u>6.929</u>
Boekwaarde voor reclassificatie	14.418	3.267	459	18.144	17.419
Reclassificatie per 31 december					
Aanschafwaarde	-409	5.422	-100	4.913	-
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-922</u>	<u>-2.749</u>	<u>247</u>	<u>-3.424</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>13.087</u>	<u>5.940</u>	<u>606</u>	<u>19.633</u>	<u>17.419</u>
Cumulatieve aanschafwaarde	33.645	9.462	1.877	44.984	49.019
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-20.558</u>	<u>-3.522</u>	<u>-1.271</u>	<u>-25.351</u>	<u>-31.600</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>13.087</u>	<u>5.940</u>	<u>606</u>	<u>19.633</u>	<u>17.419</u>
Afschrijvingspercentage	10-33%	10%	10-20%		

Onder de andere bedrijfsmiddelen zijn onder meer vervoersmiddelen opgenomen.

In de materiële vaste activa hebben diverse reclassificaties tussen de categorieën plaatsgevonden. Daarnaast is voor een aanschafwaarde van 4,9 miljoen euro activa overgeheveld vanuit de Terreinen en gebouwen.

7 Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare rekening-courantvorderingen.

8 Overige overlopende activa

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Vooruitbetaalde beheerskosten	10.897	4.749
Nog te ontvangen dividend	938	989
Overige	<u>891</u>	<u>669</u>
	<u>12.726</u>	<u>6.407</u>

9 Concentratierisico's

De belangrijkste concentratierisico's, groter dan 3% van het balanstotaal, worden gevormd door:

<i>Balanspost</i>	<i>Tegenpartij</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Rekening-courant ZiNL	ZiNL	1.772.130	1.259.225
Overige financiële beleggingen	Duitsland	-	232.245
Overige financiële beleggingen	Nederland	-	181.746
Overige financiële beleggingen	Frankrijk	-	209.769
Overige financiële beleggingen	Rabobank	<u>-</u>	<u>182.110</u>
		<u>1.772.130</u>	<u>2.065.095</u>

10 Eigen vermogen

	<i>Wette- lijke reserve</i>	<i>Bestem- mings- reserve</i>	<i>Statutaire reserve</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Stand per 1 januari	7.259	5.845	2.529.757	2.542.861	2.233.251
Afdracht wettelijke reserve	-3.113	-	-	-3.113	-5.544
Mutatie afdracht maximale reserve ZFW	-	-	-	-	-34
Resultaat boekjaar	<u>1.823</u>	<u>-896</u>	<u>11.043</u>	<u>11.970</u>	<u>315.188</u>
Stand per 31 december	<u>5.969</u>	<u>4.949</u>	<u>2.540.800</u>	<u>2.551.718</u>	<u>2.542.861</u>

De wettelijke reserve wordt aangehouden in verband met CZ Zorgkantoor B.V. De afdracht van wettelijke reserves in 2015 betreft overschrijdingen van deze wettelijke reserves in het kader van de uitvoering Wlz.

Het CZ Zorgdoorbraak Fonds financiert projecten die een verbetering in de gezondheidszorg aanbrengen. De middelen hiervoor worden afgezonderd in een bestemmingsreserve. De uitgaven aan projecten en management fee zijn middels de bestemming van het resultaat 2015 onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Onder de statutaire reserve is tevens de reserve Ziekenfondswet van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. en OHRA Zorgverzekeringen

N.V. opgenomen. De reserve Ziekenfondswet bedraagt 464 miljoen euro. Deze reserve is in 2014 door de Nederlandse Zorgautoriteit definitief berekend en vastgesteld.

De aansluiting van het eigen vermogen geconsolideerd en enkelvoudig is als volgt te maken:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Eigen vermogen O.W.M. CZ groep Zorgverzekeraar U.A. volgens de enkelvoudige jaarrekening	1.708.382	1.760.508
O.W.M. CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A.	841.997	754.945
Stichting CZ Onroerende Zaken	122	25.853
Stichting CZ Lourdes	1.002	1.423
Stichting Huisvesting CZ Verzekeraars	215	132
Eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening	<u>2.551.718</u>	<u>2.542.861</u>

In onderstaand overzicht is voor de verzekeraars van de groep de solvabiliteitspositie nader toegelicht. Het verschil met het aanwezig eigen vermogen betreft het vermogen van de niet-verzekeraars uit de groep.

	<i>Wettelijk vereist</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Als % van wettelijk vereist</i>	<i>Als % van de uitkeringen</i>
OWM CZ groep				
Zorgverzekeraar U.A.	592	1.702	288	28
OHRA Zorgverzekeringen N.V.	36	130	362	37
OWM CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A.	132	319	241	54
Delta Lloyd Zorgverzekering N.V.	58	83	143	14
OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V.	110	310	283	32
	<u>928</u>	<u>2.544</u>	<u>274</u>	<u>30</u>

De volgens Solvency I vereiste solvabiliteit bedraagt ultimo van het boekjaar 928 miljoen euro (2014: 876 miljoen euro). De aanwezige solvabiliteit (Solvency I) ultimo van dit boekjaar onder de huidige waardingsgrondslagen bedraagt 2.544 miljoen euro (2014: 2.508 miljoen euro). Kapitaalsturing vindt primair plaats op CZ groep-niveau via de Eigen Risicobeoordeling (ERB), waarin een streefsolvabiliteit is gedefinieerd. Deze streefsolvabiliteit wordt jaarlijks vastgesteld in het ERB-proces en is gebaseerd op de Solvency II-eis, de Solvency Capital Requirement (SCR), aangevuld met een risicogewogen buffer.

11 Technische voorzieningen

De voorziening voor te betalen uitkeringen ziektekosten bestaat per 31 december uit:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Technische voorziening ziektekosten	3.568.842	3.513.531
Afhandelingskosten	21.190	20.440
Voorschotten	<u>-1.301.245</u>	<u>-1.169.103</u>
	<u>2.288.787</u>	<u>2.364.868</u>

De gehele voorziening is kortlopend. Een kwalitatieve toereikendheidstoets is uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat de voorziening toereikend is.

	<i>Voor lopende risico's</i>	<i>Voor te betalen uitkeringen ziektekosten</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Stand per 1 januari	440.000	3.513.531	3.953.531	4.127.102
Onttrekking	-440.000	-3.097.445	-3.537.445	-3.505.834
Dotatie/vrijval	-	-169.148	-169.148	-287.298
Toevoeging	<u>575.754</u>	<u>3.321.904</u>	<u>3.897.658</u>	<u>3.619.561</u>
Stand per 31 december	<u>575.754</u>	<u>3.568.842</u>	<u>4.144.596</u>	<u>3.953.531</u>

Voorziening voor te betalen uitkeringen ziektekosten

De technische voorziening voor te betalen uitkeringen omvat bedragen voor nog te betalen DBC's/DOT's van 2,7 miljard euro. De DBC-financiering brengt met zich mee dat relatief laat inzicht bestaat in de werkelijke kosten, doordat DBC's (maximaal) 120 dagen kunnen openstaan (vanaf 1 januari 2015 is de doorlooptijd van DBC's/DOT's ingekort van 365 naar 120 dagen), maar verantwoord moeten worden op de openingsdatum. De voorschotten, die aan ziekenhuizen en GGZ-instellingen zijn verstrekt, zijn ter compensatie van liquiditeitstekorten. Dit is het gevolg van de DBC/DOT-systematiek, waarbij pas na afronding van de behandelperiode gedeclareerd kan worden. De verstrekte voorschotten per zorgverlener bedragen maximaal de waarde van de verrichte zorg door zorgverleners verstrekt aan verzekerden. Tevens zijn er door de verkorting van DBC's bij ziekenhuizen forse achterstanden ontstaan bij het declareren. Hiervoor heeft CZ groep voorschotten verstrekt (conversiefinanciering). Beide voorschotten zijn gesaldeerd in de technische voorziening.

Overzicht ontwikkeling
zorgkostenclaims

	2015	2014	2013	2012	2011	Totaal
Schatting van cumulatieve claims						
- aan het einde van het tekenjaar	8.622.511	7.780.891	7.532.973	7.527.675	7.702.229	
- een jaar later	-	7.714.086	7.424.880	7.592.656	7.738.823	
- twee jaar later	-	-	7.391.528	7.377.546	7.584.627	
- drie jaar later	-	-	-	7.394.502	7.723.337	
- vier jaar later	-	-	-	-	7.712.428	
Schatting van cumulatieve claims	8.622.511	7.714.086	7.391.528	7.394.502	7.712.428	38.835.055
Cumulatieve betalingen	<u>5.313.799</u>	<u>7.453.956</u>	<u>7.391.528</u>	<u>7.394.502</u>	<u>7.712.428</u>	<u>35.266.213</u>
Waarde opgenomen in het overzicht van de financiële positie per 31 december 2015	<u>3.308.712</u>	<u>260.130</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.568.842</u>

Het duurt meerdere jaren voordat een schadejaar definitief is afgewikkeld, waardoor in de jaren na boekjaar (t) onder meer als gevolg van correcties en herdeclaraties uitloopresultaten ontstaan. Verwezen wordt naar de paragraaf over de basisverzekering, waar de risico's en onzekerheden terzake nader zijn toegelicht.

Voorziening voor lopende risico's

De voorziening voor lopende risico's betreft de voorziening voor negatieve resultaten op (collectieve) verzekeringscontracten. De gehele voorziening betreft kortlopende verplichtingen.

12 Voorzieningen

	2015	2014
Voorziening verplichtingen personeelsbeloningen	50.843	50.860
Voorziening reserves voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekering	10.767	13.918
Incidentele voorziening	<u>4.857</u>	<u>8.869</u>
	<u>66.467</u>	<u>73.647</u>

Voorziening verplichtingen personeelsbeloningen

De specificatie van het verloop van deze voorziening is opgenomen bij toelichting [33].

Voorziening Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfondsverzekering (CZ Fonds)

Het mutatieoverzicht luidt als volgt:

	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Stand per 1 januari	13.918	19.437
Toevoeging	130	401
Onttrekking	<u>-3.281</u>	<u>-5.920</u>
Stand per 31 december	<u>10.767</u>	<u>13.918</u>

De voorziening reserves voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekering (CZ Fonds) is in 1999 gevormd naar aanleiding van het Convenant tussen de beherende rechtspersonen van de reserves voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekeringen (RVVZ) en Zorgverzekeraars Nederland. In dit Convenant is afgesproken dat deze reserves over een periode van 20 jaar terugvloeien naar projecten in de gezondheidszorg. Deze bestemmingen staan onder toezicht van de Toetsingscommissie RVVZ. Aan de voorziening is interest toegevoegd volgens het rendement op staatsleningen met een looptijd van 10 jaar per november van het voorafgaande jaar. Dit percentage was voor 2015 0,93% (2014: 2,06%).

De toevoeging aan de verplichte bijdrage in het Centraal Fonds is opgenomen onder de overige schulden voor een bedrag van 0,5 miljoen euro. Deze voorziening heeft een langlopend karakter.

De onttrekkingen aan de voorziening zijn als volgt te specificeren:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Projecten voor zorg, preventie en onderzoek	1.789	2.444
Kwaliteitsverbetering van de dienstverlening	1.037	1.168
Bijdrage Centraal Fonds	<u>455</u>	<u>2.308</u>
	<u>3.281</u>	<u>5.920</u>

Incidentele voorzieningen

Dit betreft een incidentele voorziening van 3,4 miljoen euro opgenomen als voorziene lasten als gevolg van onder andere sluiting van kantoor Breda, de wachtgeldregeling, de hervorming van de langdurige zorg en de overdracht van activiteiten naar HumanCapitalCare (HCC). Daarnaast is een voorziening opgenomen inzake Zorgkantoor B.V. voor kosten die na 2015 worden gemaakt en toe te schrijven zijn aan de afbouw- en afwikkelkosten van de AWBZ en de beheerskosten afwikkeling Wlz.

13 Schulden uit directe verzekering

De specificatie is als volgt:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Zorgverleners en verzekerden	279.960	215.335
Rekening-courant kostprijsverzekeringen	<u>3.573</u>	<u>3.239</u>
	<u>283.533</u>	<u>218.574</u>

De rekening-courant met de kostprijsverzekeringen heeft een looptijd langer dan één jaar, de interest is 1,43% (2014: 1,86%).

14 Overige schulden

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Crediteuren	8.555	61
Belastingen en sociale premies	7.422	7.347
Afdracht CZ Fonds aan Centraal Fonds RVVZ	3.589	4.640
Toezeggingen uit CZ Fonds	3.137	3.263
Rekening-courant gelieerde rechtspersonen	60	1.350
Rekening-courant Delta Lloyd Groep	-	20.945
Overige	<u>7.869</u>	<u>7.194</u>
	<u>30.632</u>	<u>44.800</u>

Voor een bedrag van 2,1 miljoen euro (2014: 3,2 miljoen euro) hebben de overige schulden een langlopend karakter.

15 Overige overlopende passiva

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Betalingen onderweg	20.405	52.961
Te betalen beheerskosten	17.830	24.250
Overige	<u>39</u>	<u>217</u>
	<u>38.274</u>	<u>77.428</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Een aantal kantoorgebouwen is op basis van langlopende overeenkomsten gehuurd. De gezamenlijke huurprijs van deze kantoren voor 2016 en volgende jaren bedraagt 0,6 miljoen euro per jaar, waarbij de maximale looptijd van een contract 5 jaar is.

Leaseverplichtingen

Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. heeft een aantal langlopende operational leaseverplichtingen voor auto's. De jaarlijkse leaseverplichting bedraagt 1,0 miljoen euro. Naar verwachting zullen deze lasten in de komende jaren nauwelijks wijzigen.

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Ziektekosten, die het gevolg zijn van terroristische activiteiten zijn herverzekerd bij de NHT. Onderdeel van deze herverzekeringsovereenkomst is dat kosten, die landelijk, per jaar en over alle branches gezamenlijk 300 miljoen euro niet te boven gaan, voor rekening komen van de deelnemende verzekeraars. Het aandeel waarvoor Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. hierin garant staat is 6,82%.

Zorginkoopcontracten

Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. heeft met het merendeel van de zorgaanbieders zorginkoopcontracten afgesloten met een looptijd van één jaar. Met een aantal zorgaanbieders zijn meerjarige overeenkomsten afgesloten. De hoogte van de verplichting is maximaal gelijk aan de te verwachten gecontracteerde zorgkosten van deze zorgaanbieders.

1.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verlies rekening over 2015

16 Verdiende premies eigen rekening en bijdragen

De specificatie van verdiende premies eigen rekening en bijdragen is als volgt:

	2015	2014
Bruto premies Zorgverzekeringswet	3.155.701	2.927.606
Andere bruto premies	855.269	810.211
Bijdrage Zorginstituut Nederland (ZiNL)	4.900.700	4.620.436
Herverzekeringspremie (HKC)	55.121	18.278
	<u>8.966.791</u>	<u>8.376.531</u>

De bijdragen bestaan uit de uitkeringen van het ZiNL uit het Zorgverzekeringsfonds Zorgverzekeringswet. In de bijdragen van het ZiNL zijn ook alle te verrekenen bedragen begrepen uit hoofde van ex post compensatiemechanismen van de risicoverevening Zw. Een definitieve afrekening op de exploitatie van 2015, is pas op zijn vroegst mogelijk in het najaar van 2018. Bij het opstellen van de jaarrekening moet daarnaast nog gewerkt worden met schattingen van met name kosten ziekenhuiszorg en GGZ, waaronder de splitsing in vaste en variabele zorgkosten, bijdragen voor Meerjarige Hoge Kosten (MHK) en ex post bijdragecompensaties. Hierbij is in de bijdragen enige prudentie aangehouden. De schattingsmethodiek voor het bepalen van de prudentie die in de schatting van bijdragen ZiNL wordt gehanteerd is gebaseerd op scenarioanalyse. Hierbij wordt een percentage van het verschil tussen worst case en best estimate als prudentie in aanmerking genomen.

17 Overige technische baten eigen rekening

	2015	2014
Mutatie voorziening oninbaarheid van vorderingen op zorgverleners	1.302	3.373
Overige	26	-
	<u>1.328</u>	<u>3.373</u>

18 Uitkeringen ziektekosten eigen rekening

Specificaties van de uitkeringen ziektekosten eigen rekening luiden als volgt:

	2015	2014
Bruto uitkeringen ziektekosten	8.541.040	8.052.430
Aandeel herverzekering (HKC)	63.442	12.504
Wijziging voorziening voor te betalen uitkeringen ziektekosten	-76.081	-420.085
	<u>8.528.401</u>	<u>7.644.849</u>

De uitkeringen zijn als volgt verdeeld over de Zorgverzekeringswet en de aanvullende verzekeringen.

	2015	2014
Uitkeringen Zorgverzekeringswet	7.775.144	6.911.048
Andere uitkeringen ziektekosten	<u>753.257</u>	<u>733.801</u>
	<u>8.528.401</u>	<u>7.644.849</u>

CZ baseert de taxaties voor de kosten ziekenhuiszorg 2015 op de contractuele afspraken met de ziekenhuizen voor 2015. Met nagenoeg alle ziekenhuizen zijn contracten gesloten en hierin zijn niet alleen prijs- en volumeafspraken maar ook omzetplafonds opgenomen. Het risico van verrekeningen van over- of onderfinanciering van instellingen is inmiddels fors gemitigeerd. Er bestaat nog enige onzekerheid met betrekking tot de absolute hoogte van de ziektekosten, naast ziekenhuiszorg vooral op het onderdeel geneeskundige GGZ. Het financieel risico wordt echter gemitigeerd, omdat er verschillende ex post correctiemechanismen op de deelbijdragen plaatsvinden. Het betreft:

- de nacalculatie op de vaste ziekenhuiskosten en langdurige geneeskundige GGZ;
- de toepassing van de bandbreedteregeling op de kosten van verpleging en verzorging en geneeskundige GGZ (vangnetten).

Hierdoor wordt de invloed van de onzekerheid op het resultaat beperkt. Naast bovenstaande externe factoren die het risico mitigeren, hanteert CZ groep ook interne maatregelen die het risico mitigeren. Voorafgaand aan een bepaald boekjaar wordt een inschatting gemaakt van het resultaat op de risicoverevening. Als het verwachte resultaat negatief is, dan wordt een opslag ter grootte van dat resultaat in de nominale premie meegenomen.

19 Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening

De specificatie van de bedrijfskosten luidt als volgt, deze zijn exclusief nota-afhandelingskosten.

	2015	2014
Distributiekosten	157.516	149.108
Beheers- en organisatiekosten	127.326	135.982
Beheers- en organisatiekosten met betrekking tot acquisitie	24.576	20.378
Acquisitiekosten; publicaties en reclame	7.264	6.352
Mutatie voorziening voor oninbare vorderingen	<u>21.111</u>	<u>11.716</u>
	<u>337.793</u>	<u>323.536</u>

CZ groep heeft per 1 januari 2009 de Zorgverzekeraar-N.V.'s van Delta Lloyd Groep overgenomen, en is daarmee eigenaar en verzekeringstechnisch risicodragers van de desbetreffende verzekeraars en verzekeringsportefeuilles. Delta Lloyd Groep distribueert als tussenpersoon en met alle daaraan verbonden rechten, onder de labels OHRA en Delta Lloyd, deze zorgverzekeringen. In het bijzonder kunnen zij zelf eventuele kortingen vaststellen, lopen zij ook zelf daarop het risico en worden geacht deze, naast de overige distributiekosten, te dekken uit de aan hen te verlenen vergoeding. In de distributiekosten is de integrale vergoeding aan Delta Lloyd Groep overeenkomstig de distributieovereenkomst inbegrepen. De met de distributiekosten Delta Lloyd/OHRA label samenhangende premie-inkomsten zijn verantwoord onder de netto verdiende premies.

Personeelskosten

Het gemiddeld totaal aantal medewerkers bij CZ groep was 2.633 (2014: 2.584). Het totaal aan personele kosten is als volgt in de consolidatie opgenomen:

	2015	2014
Lonen en salarissen	97.511	95.029
Sociale lasten	15.028	15.964
Pensioenlasten	15.682	15.704
Lasten personele voorzieningen	5.035	432
Personeel derden	14.990	10.678
	<u>148.246</u>	<u>137.807</u>

Vergoeding Ledenraad

De totale vergoeding voor het bijwonen van de vergaderingen van de Ledenraad (21 leden) en zitting in de adviescommissie bedroeg 59.750 euro (2014: 62.750 euro).

Bezoldiging Bestuur en Commissarissen

De ten laste van het geconsolideerde resultaat gekomen bezoldiging van de Raad van Commissarissen bedroeg in 2015 0,13 miljoen euro (2014: 0,14 miljoen euro).

De bezoldiging van de Raad van Bestuur, die bestaat uit beloning, onkostenvergoedingen, sociale lasten en voorzieningen voor beloningen betaalbaar op termijn bedroeg in 2015 0,84 miljoen euro (2014: 0,88 miljoen euro).

WNT-verantwoording

Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op CZ groep van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor de zorgverzekeraars, plafond meer dan 1.000.000 verzekerden.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor CZ groep is € 300.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen: Raad van Bestuur

<i>Bedragen x €1</i>	<i>drs. W.A. van der Meeren</i>	<i>drs. A.W.L. van Son</i>
Functie(s)	Voorzitter	Lid
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	300.000	300.000
Bezoldiging**		
Beloning	323.989	298.604
Belastbare onkostenvergoedingen	324	324
Totaal bezoldiging	324.313	298.928
Motivering indien overschrijding: zie	*)	

Gegevens 2014

Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0
Bezoldiging 2014**		
Beloning	309.351	293.728
Belastbare onkostenvergoedingen	412	412
Totaal bezoldiging 2014	309.763	294.140
Individueel WNT-maximum	300.000	300.000

*) Overgangsrecht van toepassing

**) Bij zorgverzekeraars wordt de bezoldiging voor topfunctionarissen vermeld exclusief voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn. Deze component maakt evenmin onderdeel uit van het WNT-maximum voor zorgverzekeraars.

De vermelde bezoldiging is de enige beloning die de Raad van Bestuur ontvangt. Beloningen die worden ontvangen voor nevenfuncties komen ten gunste van CZ groep. De mutatie van het salaris is conform de CAO voor alle werknemers van CZ groep en de collectieve aanpassing van de pensioenregeling.

Toezichthoudende topfunctionarissen: Raad van Commissarissen

<i>Bedragen x €1</i>	<i>drs. H.J.G. Hendriks</i>	<i>mr. W.K. Bisschot</i>	<i>drs. C.J.M.M. Estourgie RBA</i>	<i>ir. H.H. Raué</i>
Functie(s)	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	63.967	42.645	42.645	42.645
Bezoldiging				
Beloning	39.500	27.500	29.000	30.000
Belastbare onkostenvergoedingen	224	238	504	607
<i>Subtotaal</i>	39.724	27.738	29.504	30.607
Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-	-
Totaal bezoldiging	39.724	27.738	29.504	30.607

Gegevens 2014

Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2014				
Beloning	35.754	22.138	25.666	25.666
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	740	604
Totaal bezoldiging 2014	35.754	22.138	26.406	26.270
Individueel WNT-maximum 2014	33.175	22.116	22.116	22.116

De berekeningswijze van de bezoldiging conform artikel 2:383 en de bezoldiging conform WNT zijn niet aan elkaar gelijk. Het verschil betreft het werknemersdeel van de pensioenpremie, de mutaties van de personele voorzieningen en werkgeversdeel sociale lasten.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

<i>Bedragen x €1</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>
Functie	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning	178.636	179.295	156.696
Belastbare onkostenvergoedingen	324	1.692	759
Beloningen betaalbaar op termijn	54.951	42.946	31.596
Totaal bezoldiging	233.911	223.933	189.051
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000
Motivering van overschrijding: zie	***)	***)	***)

Gegevens 2014

Functie	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning	175.840	172.747	144.711
Belastbare onkostenvergoedingen	453	1.780	717
Beloningen betaalbaar op termijn	63.020	46.795	30.316
Totaal bezoldiging 2014	239.313	221.322	175.744

***) De bezoldiging vloeit voort uit bestaande arbeidsovereenkomsten.

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

<i>Bedragen x €1</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>
Functie	Lid CMT	Manager	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning	138.246	139.839	135.506
Belastbare onkostenvergoedingen	359	324	324
Beloningen betaalbaar op termijn	43.445	45.586	46.134
Totaal bezoldiging	182.050	185.749	181.964
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000
Motivering van overschrijding: zie	***)	***)	***)

Gegevens 2014

	Lid CMT	Manager	Lid CMT
Functie	Lid CMT	Manager	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging			
Beloning	137.056	128.900	130.774
Belastbare onkostenvergoedingen	412	412	412
Beloningen betaalbaar op termijn	82.867	72.318	45.396
Totaal bezoldiging 2014	220.335	201.630	176.582

***) De bezoldiging vloeit voort uit bestaande arbeidsovereenkomsten.

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

<i>Bedragen x €1</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>	<i>2015</i>
Functie	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging				
Beloning	162.214	144.564	160.944	151.461
Belastbare onkostenvergoedingen	324	10.323	435	1.224
Beloningen betaalbaar op termijn	37.669	35.974	47.333	28.633
Totaal bezoldiging	200.207	190.861	208.712	181.318
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000	178.000	178.000
Motivering van overschrijding: zie	***)	***)	***)	***)

Gegevens 2014

	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT
Functie	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT	Lid CMT
Duur dienstverband in boekjaar	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging				
Beloning	156.796	145.555	157.163	144.809
Belastbare onkostenvergoedingen	458	10.411	507	2.100
Beloningen betaalbaar op termijn	37.254	33.009	47.965	26.364
Totaal bezoldiging 2014	194.508	188.975	205.635	173.273

***) De bezoldiging vloeit voort uit bestaande arbeidsovereenkomsten.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT.

Er zijn in 2015 geen ontsluitingen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Beloningsstructuur Raad van Bestuur

Het belangrijkste doel van het beleid voor de beloningsstructuur van de Raad van Bestuur is om CZ groep in staat te stellen gekwalificeerde en deskundige bestuurders aan te trekken, te behouden en te motiveren. Hiertoe ontvangen de leden van de Raad van Bestuur een pakket arbeidsvoorwaarden dat in totaal concurrerend is met het pakket dat gelijkwaardige instellingen, waaronder andere grote zorgverzekeraars, bieden en bovendien in lijn ligt met hun algemene en specifieke verantwoordelijkheid. De beloningsstructuur, is zodanig dat zij de belangen van CZ groep op middellange en lange termijn bevordert, niet aanzet tot gedrag van bestuurders in hun eigen belang met veronachtzaming van het belang van CZ groep en falende bestuurders bij ontslag niet belooft.

De beloning van de voorzitter en de leden van de Raad van Bestuur van CZ groep wordt vastgesteld door de Raad van Commissarissen, binnen de kaders van het beloningsbeleid en de WNT-normering. Het salaris wordt jaarlijks vastgesteld en volgt de ontwikkelingen van de Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO) van de Nederlandse zorgverzekeraars. Voor alle medewerkers van CZ groep, met uitzondering van de topfunctionarissen, geldt dat op basis van de geleverde prestatie jaarlijks een toeslag op het jaarsalaris kan worden verdiend conform de CAO. De Regeling Beheerst Beloningsbeleid en de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen worden door CZ groep nageleefd. Zie ook www.cz.nl/corporate-governance. Voor nadere beschrijving wordt verwezen naar het bestuursverslag van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A.

De pensioenpremie wordt voor alle medewerkers van CZ groep op gelijke wijze vastgesteld. Voor medewerkers met een pensioengrondslag boven de 100.000 euro is door Zorgverzekeraars Nederland een collectieve vrijwillige excedent regeling afgesloten bij ABN AMRO Premiepensioeninstelling (PPI). De regeling is een Beschikbare-premiereregeling voor een netto pensioen. De verschuldigde bruto premies over het boekjaar worden als kosten verantwoord.

Accountantskosten

In het volgende overzicht zijn de honoraria van de organisatie van de externe accountant opgenomen. In deze opgave zijn de honoraria begrepen van alle rechtspersonen, die in de consolidatie van de Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. zijn opgenomen. De honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

<i>Honoraria externe accountant</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Onderzoek van de jaarrekening	360	289
Andere controle opdrachten	60	52
Fiscaal advies	-	-
Andere niet-controle opdrachten	-	-
	420	341

20 Overige technische lasten eigen rekening

De specificatie van de overige technische lasten eigen rekening luidt als volgt:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Uitgaven CZ Zorgdoorbraak Fonds	714	1.680
Overige	86	1.009
	800	2.689

21 Opbrengsten uit overige beleggingen

De opbrengsten uit overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	2015	2014
Boekresultaat gebouwen en terreinen	-6.087	6.881
Dividenden	9.004	9.829
Interestbaten vastrentende waarden	33.573	41.285
Opbrengst andere financiële beleggingen	775	1.276
Overige interestbaten	3.895	6.191
	<u>41.160</u>	<u>65.462</u>

In het boekresultaat gebouwen en terreinen is 5,1 miljoen euro aan interne huur voor de gebouwen opgenomen. Onder de bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening is eveneens een bedrag van 5,1 miljoen euro met betrekking tot deze huuropbrengst verantwoord.

Tevens is er in het boekresultaat gebouwen en terreinen, als gevolg van een lagere marktwaarde, een bijzondere waardevermindering doorgevoerd van in totaal 9,9 miljoen euro.

22 Totaal resultaat

Het beleggingsrendement op het totaal belegde vermogen bedraagt in 2015 1,7% (2014: 4,3%). De samenstelling van het resultaat luidt als volgt.

	2015	2014
Technische resultaten		
Zorgverzekeringswet	-50.273	181.538
Aanvullende verzekering	19.212	-44.730
Ziekenfondswet	-	59
Wlz/AWBZ	1.804	5.961
Overige resultaten	-648	-767
	<u>-29.905</u>	<u>142.061</u>
Niet technische resultaten	<u>41.875</u>	<u>173.127</u>
Totaal resultaat	<u>11.970</u>	<u>315.188</u>

De aansluiting tussen het geconsolideerde resultaat en het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekeningen luidt als volgt:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Resultaat Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. volgens de enkelvoudige jaarrekening	-52.126	291.244
Waarvan: resultaat deelnemingen	26.678	-18.828
• OHRA Zorgverzekeringen N.V.	-25.399	18.245
• CZ Zorgkantoor B.V.	-1.290	573
• CZ Fund Management B.V.	11	10
CZ Zorgkantoor B.V. Overschrijding reserve	3.113	5.544
Resultaat Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ Groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A.	61.052	17.371
Waarvan: resultaat deelnemingen	-48.942	-16.115
• OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V.	46.725	37.250
• Delta Lloyd Zorgverzekering N.V.	2.206	-21.146
• CZ Fund Management B.V.	11	11
Stichting CZ Onroerende Zaken	269	1.704
Stichting Huisvesting CZ Verzekeraars	83	9
Stichting CZ Lourdes	-421	-460
Stichting Bevordering Zorginitiatieven*	-	-224
Resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening	<u>11.970</u>	<u>315.188</u>

*Stichting Bevordering Zorginitiatieven is op 16 oktober 2014 ontbonden.

<i>Bestemming van het resultaat</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Statutaire reserve	11.043	310.751
Bestemmingsreserve	-896	-1.680
Wettelijke reserve	1.823	6.117
	<u>11.970</u>	<u>315.188</u>

2 Enkelvoudige jaarrekening 2015

O.W.M. CZ groep Zorgverzekeraar U. A.

2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2015 (na resultaatbestemming)

Activa

(x 1.000 euro)

31 december 2015

31 december 2014

Beleggingen

Deelnemingen	[23]	6.059		162.508
Overige financiële beleggingen	[24]	<u>2.376.859</u>		<u>2.615.426</u>
			2.382.918	2.777.934

Vorderingen

Vorderingen uit directe verzekering	[25]	67.968		60.176
Rekening-courant ZiNL	[26,30]	1.370.316		955.819
Overige vorderingen	[26,30]	<u>300.190</u>		<u>386.526</u>
			1.738.474	1.402.521

Overige activa

Materiële vaste activa	[27]	19.633		17.419
Liquide middelen	[28,30]	<u>61.300</u>		<u>47.246</u>
			80.933	64.665

Overlopende activa

Overige overlopende activa	[29]	<u>11.427</u>		<u>4.763</u>
			11.427	4.763

4.213.752

4.249.883

[..] De tussen haakjes opgenomen nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichtingen op de balans en de winst- en verliesrekening.

Passiva

(x 1.000 euro)

31 december 2015

31 december 2014

Eigen vermogen	[31]		
Wettelijke reserve deelnemingen		5.969	7.259
Bestemmingsreserve		4.949	5.845
Statutaire reserve		<u>1.697.464</u>	<u>1.747.404</u>
		1.708.382	1.760.508
Technische voorzieningen	[32]		
Voor te betalen uitkeringen ziektekosten		1.655.742	1.784.528
Voor lopende risico's		<u>434.956</u>	<u>321.200</u>
		2.090.698	2.105.728
Voorzieningen	[33]	53.915	55.566
Schulden			
Schulden uit directe verzekering	[34]	242.408	204.799
Overige schulden	[35]	<u>64.276</u>	<u>27.979</u>
		306.684	232.778
Overlopende passiva			
Vooruitontvangen premies		16.599	18.669
Overige overlopende passiva	[36]	<u>37.474</u>	<u>76.634</u>
		54.073	95.303
		<u>4.213.752</u>	<u>4.249.883</u>

2.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

<i>(x 1.000 euro)</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Technische rekening ziektekostenverzekering		
Verdiende premies eigen rekening en bijdragen [37]	6.227.276	5.866.370
Wijziging voorziening voor lopende risico's [32]	-113.756	-177.600
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen	3.543	3.724
Overige technische baten eigen rekening [38]	1.302	3.045
Uitkeringen ziektekosten eigen rekening [39]	-6.054.619	-5.410.769
Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening [40]	-119.197	-110.594
Overige technische lasten eigen rekening [41]	<u>-714</u>	<u>-1.822</u>
Resultaat technische rekening ziektekostenverzekering	<u>-56.165</u>	<u>172.354</u>
Niet-technische rekening		
Resultaat technische rekening ziektekostenverzekering	-56.165	172.354
Resultaten uit deelnemingen [23]	-26.678	18.828
Opbrengsten uit beleggingen [42]	2.716	3.399
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	47.673	11.278
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-15.719	89.545
Beheerkosten en interest lasten	<u>-410</u>	<u>-436</u>
Netto opbrengsten uit beleggingen [43]	7.582	122.614
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar de technische rekening ziektekostenverzekering	<u>-3.543</u>	<u>-3.724</u>
Totaal resultaat	<u>-52.126</u>	<u>291.244</u>

2.3 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2015

Algemeen

Voor een toelichting op de enkelvoudige jaarrekening wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening en de bijbehorende grondslagen en toelichting, deze zijn integraal ook van toepassing op de enkelvoudige jaarrekening.

Onderstaand wordt ingegaan op de bijzonderheden, onzekerheden en risico's rond de uitvoering van de basisverzekering, specifiek van toepassing voor Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. (CZ). Bijzonderheden en afwijkingen bij de risicoverevening op de uitvoering van de Zorgverzekeringswet door de groepsmaatschappijen/verzekeraars OHRA Zorgverzekeringen NV, OHRA Ziektekostenverzekeringen N.V. en Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. zijn, waar van toepassing, separaat aangegeven.

Basisverzekering

CZ voert de Zorgverzekeringswet uit. De invulling van de dekking van de basisverzekering wordt door de overheid bepaald. CZ is wettelijk verplicht alle onder de kring der verzekerden vallende personen, ongeacht leeftijd en gezondheidsrisico's, te accepteren. CZ ontvangt een vergoeding uit het Zorgverzekeringsfonds die afgestemd is op het gezondheidsprofiel van de verzekerde. De omvang van de bijdrage uit dit fonds is een bedrag per verzekerde op basis van leeftijd en geslacht, gecorrigeerd voor een aantal gezondheidskenmerken van de verzekerde. Op de voor alle verzekerden berekende bijdrage wordt voor 18-plussers de zogenoemde rekenpremie en de geschatte, genormeerde eigen risico opbrengst in mindering gebracht om de nettobijdrage uit het fonds te bepalen. CZ heft een nominale premie die per polissoort voor alle verzekerden (ouder dan 17 jaar) gelijk is.

De werking van het risicovereveningsmodel op de basisverzekering

Met behulp van een systeem van ex ante risicoverevening worden verzekeraars gecompenseerd voor het feit dat zij in hun portefeuilles verzekerden met verschillende gezondheidsrisico's hebben. De middelen uit het Zorgverzekeringsfonds worden over zorgverzekeraars verdeeld met behulp van een risicovereveningsmodel. Met dit model wordt voor CZ een (normatieve) inschatting gemaakt van de te verwachten kosten. Wettelijk is vastgelegd dat de criteria leeftijd, geslacht, woonplaats (postcodegebied), sociaal economische status (SES), aard van het inkomen (AVI) en gezondheidscriteria gebaseerd op genees- en hulpmiddelengebruik, ziekenhuisconsumptie en meerjarige hoge kosten (MHK) in het verleden, in het risicovereveningsmodel worden toegepast. Op basis daarvan wordt, na aftrek van de opbrengst van de door de overheid vastgestelde nominale rekenpremie en het normatieve eigen risico, de uitkering uit het Zorgverzekeringsfonds vastgesteld.

De bijdrage die CZ over 2015 uit het Zorgverzekeringsfonds ontvangt is opgebouwd uit vier budgetonderdelen, te weten:

- de vaste kosten⁶;
- de kosten van geneeskundige GGZ voor verzekerden van 18 jaar en ouder;
- de kosten van verpleging en verzorging;
- de kosten van alle overige prestaties, inclusief medisch-specialistische zorg.

⁶ De "vaste kosten" beslaan voor 2015 samen niet meer dan 3% van het totaal en bestaan uit de kosten van:

- langdurige GGZ;
- add-ons oncology;
- expertproducten;
- projectgelden Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS), Stichting Kwaliteitsontwikkeling GGZ en Patiëntenfederatie (NPCF), alsmede 25% van de kosten Stichting Kinderoncologie Nederland (SKION) en Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS).

Deze splitsing hangt samen met de mate waarin zorgverzekeraars in staat worden geacht de kosten van hun verzekerden te beïnvloeden.

Het ex ante risicovereveningsysteem in 2015 bestaat uit vier risicovereveningsmodellen, één somatisch model voor variabele/vaste kosten MSZ en overige kosten, één model voor de kosten van geneeskundige GGZ (18+), één model voor de kosten van verpleging en verzorging en één model verplicht eigen risico. Op de vaste kosten loopt de verzekeraar géén risico, omdat verschillen voor 100% worden nagecalculeerd. Op alle andere kosten loopt de verzekeraar 100% risico, met dien verstande dat op de resultaten van geneeskundige GGZ voor verzekerden van 18 jaar en ouder en de kosten van verpleging en verzorging een bandbreedteregeling van toepassing is.

Onzekerheden ten aanzien van de kosten van de basisverzekering

1. Diagnose Behandel Combinaties (DBC's/DOT's)

Sinds 1 januari 2005 is de afrekening van de kosten van ziekenhuizen gebaseerd op DBC's. Deze afrekenmethode beslaat een gehele periode van medische behandeling en bevat alle afzonderlijke deelbehandelingen. De afrekening tussen ziekenhuis en zorgverzekeraar vindt pas plaats aan het einde van de behandelperiode. De introductie van deze DBC's heeft verstrekking gevolgen gehad voor de tarifiering van de ziekenhuiskosten. Bij de DBC's wordt gebruik gemaakt van uniforme gemiddelde tarieven voor een ziektebeeld (all-inclusive), die onafhankelijk zijn van de mate waarin de verzekerde ook daadwerkelijk gebruik heeft gemaakt van alle in het DBC-tarief gecalculeerde diensten. Door de lange doorlooptijd van DBC's was nog geen stabiele reeks van gegevens beschikbaar, hoewel sprake was van aanzienlijke verbeteringen. Doordat in 2012 DBC's opnieuw zijn geïnterpreteerd in DOT's (DBC's Op weg naar Transparantie) was wederom sprake van een trendbreuk.

Bovendien is met ingang van 2015 de maximale doorlooptijd van DBC's verkort van 365 naar 120 dagen. Hierdoor zijn veel DBC's veranderd van samenstelling en (dus) van kostenniveau. Als gevolg van deze trendbreuken is er geen stabiele reeks van waarnemingen van daadwerkelijke kosten waarmee adequaat genormeerd kan worden. Voorts hebben de administratieve wijzigingen als gevolg van de doorlooptijdverkortingen er toe geleid dat ziekenhuizen pas in het najaar van 2015 daadwerkelijk hun nieuwe declaratieproces hebben kunnen opstarten.

Achterafcontroles op relaties tussen gedeclareerde DBC's uit jaren vóór 2015 zijn dan ook regelmatig aanleiding om correcties door te voeren op declaraties uit oude jaren. Daardoor blijft onzekerheid bestaan over hoe de kosten neerslaan in de verschillende categorieën. CZ is een relatief grote verzekeraar met een verzekeringsportefeuille die redelijk representatief is voor het landelijke beeld. De totale kosten van ziekenhuizen zullen voor CZ door de reclassificering van DBC's naar DOT's en de verkorting van de doorlooptijd naar 120 dagen waarschijnlijk niet veel anders worden. Mogelijk werkt dit niet zo bij de dochter-NV's.

2. Macronaïcalculatie

Met ingang van tekenjaar 2012 is de macronaïcalculatie materieel afgeschaft. Omdat de macroramingen van VWS sindsdien te hoog waren heeft dat geleid tot incidentele extra opbrengsten in de jaren 2012 tot en met 2015, vooral op het onderdeel kosten van overige prestaties (met name farmacie).

3. Bepaling verhouding vast/variabel

Met ingang van 2012 geldt per kostensoort een van te voren vastgestelde vast/variabelverhouding. Vooral voor 2015 blijft de omvang van de vaste kosten vooralsnog toch onzeker, omdat de samenstelling van de DBC's is gewijzigd (o.a. dure geneesmiddelen en expertproducten) en nog minder dan de helft van de zorg daadwerkelijk gedeclareerd is.

4. Over/onderfinanciering van ziekenhuizen en GGZ

Het risico van verrekeningen van over- of onderfinanciering van instellingen is fors gemitigeerd. Over 2012 en 2013 wordt eventuele over- of onderfinanciering direct verrekend tussen ziekenhuis en Zorgverzekeringsfonds, daarna niet meer. Met ingang van 2013 vindt ook bij de GGZ geen verrekening van over- of onderfinanciering meer plaats.

5. Onzekerheden door de werking van het risicovereveningsstelsel

De werking van het voren genoemde systeem brengt met zich mee dat het drie tot vier jaar duurt voordat tot een definitieve afrekening met de individuele zorgverzekeraars overgegaan kan worden. Dat betekent een cumulatie van onzekerheden in die periode. De resultaten van de risicoverevening tot en met 2012 zijn materieel door het ZiNL vastgesteld. Hierdoor heeft de zorgverzekeraar inzicht in de uitkomsten van de eerste zeven jaren risicoverevening onder de Zorgverzekeringswet en daarmee tevens een beter beeld voor de jaren na 2012. Ook zijn als gevolg van de beschikbaarheid van de resultaten van deze jaren de onzekerheden over de effecten van verdeelfouten in het model afgenomen.

Mitigering van de onzekerheden door het risicovereveningsstelsel

De hiervoor weergegeven onzekerheden kunnen invloed hebben op het resultaat over 2015 en de hoogte van de technische voorziening voor de basisverzekering ultimo 2015. Het financiële risico als gevolg van de genoemde onzekerheden wordt echter gemitigeerd. Dat geldt primair omdat het risicovereveningsstelsel er juist op is gericht om een adequate, aan het risico van de populatie van de verzekeraar gerelateerde financiering te realiseren. Bovendien worden resterende risico's gemitigeerd omdat er nog een aantal ex post correctiemechanismen op de budgetonderdelen van de bijdragen uit het Zorgverzekeringsfonds plaatsvinden, namelijk:

1. De nacalculatie

De vaste kosten en (voor de jaren t/m 2014) de kosten van de geneeskundige GGZ voor verzekerden jonger dan 18 jaar worden 100% nagecalculeerd. Op de kosten van overige budgetonderdelen wordt niet nagecalculeerd.

2. De toepassing van de bandbreedteregeling (vangnet)

Vanwege onzekerheden bij de gegevens waarop het vereveningsmodel voor de kosten van de geneeskundige GGZ (18+) is gebaseerd en het feit dat op deze kostenbestanddelen niet wordt nagecalculeerd, is een bandbreedteregeling voor deze kosten van toepassing. De bandbreedte op het resultaat is in 2015 30 euro⁷ per betalende verzekerde (plus of min 15 euro). Buiten deze bandbreedte geldt een nacalculatie van 90%. Voor de kosten van verpleging en verzorging geldt hetzelfde, met 95% nacalculatie buiten de bandbreedte van 10 euro (plus of min 5 euro).

3. De toepassing van de hogekostencompensatie (HKC)

Tot en met tekenjaar 2014 vindt binnen het vereveningsmodel een specifieke verevening plaats van hoge kosten. De hogekostencompensatie (HKC) houdt in dat 90% van de kosten van geneeskundige GGZ voor individueel verzekerden vanaf 18 jaar, voor zover deze kosten het bedrag van 25.000 euro op jaarbasis te boven gaan, ten laste van een pool worden gebracht. De pool wordt gefinancierd door een procentuele korting op de deelbijdragen voor de geneeskundige GGZ (18+) van elke zorgverzekeraar.

Overige mitigering van onzekerheden

Begin 2016 is inzicht ontstaan in de resultaten van het zelfonderzoek 2014 dat door alle ziekenhuizen is uitgevoerd. Over 2015 worden, conform 2014, geen omzetverantwoordingen voor de zorgverzekeraars opgesteld. Voor 2015 is met de

⁷ 2014: 25 euro

ziekenhuizen een handreiking controles 2015 overeengekomen, die in 2016 door de ziekenhuizen wordt toegepast. DBC/DOT-nota's worden voorts integraal ex post gecontroleerd met medewerking van COPE Health Solutions. Voor de GGZ zijn in 2015 de eerste stappen genomen voor een zelfonderzoek over 2013. De zorgverzekeraars zijn er samen met GGZ Nederland in geslaagd om tot een gezamenlijke lijst met controlepunten te komen die zowel alle formele als alle materiële aspecten over 2013 in de GGZ afdekken. De enige controles die buiten deze lijst voor 2013 vallen zijn de controles op gepast gebruik, zorginstelling overstijgende controles en fraudeonderzoeken. Ook voor 2014 is aan de GGZ-instellingen die willen en kunnen de mogelijkheid geboden deel te nemen aan het zelfonderzoek wat in 2016 wordt uitgevoerd. Overeenkomstig het eerder uitgevoerde zelfonderzoek bij de ziekenhuizen is, zowel voor de omzet ziekenhuizen 2014 als de omzet GGZ 2013, het gezamenlijke onderzoek in ZN-verband in 2015 uitgevoerd. De reviews van de instellingen zijn zowel voor de ziekenhuizen als de GGZ nog onderhanden. Deze nog onderhanden werkzaamheden vertalen zich tot onzekerheden bij de zorgverzekeraars, waarvoor een inschatting ten behoeve van de jaarrekening is gemaakt. Een deel van de hier beschreven risico's wordt beperkt omdat voor de ziekenhuizen en de GGZ instellingen respectievelijk vanaf 2012 en 2014 omzetplafonds in de contracten zijn overeengekomen.

Rechtmatigheid en hoogte schadelasten PGB in de Zvw

Met ingang van 2015 is een deel van de PGB's overgeheveld van de AWBZ naar de Zvw. In het geval de uitbetaling van PGB's via de SVB heeft plaatsgevonden, is een aantal onzekerheden voor de zorgverzekeraars in de basisverzekering terecht gekomen. Met de comfortbrieven⁸ van de staatssecretaris voor de zorgverzekeraars en het Zorginstituut inzake de door de SVB uitbetaalde declaraties, zijn de netto-onzekerheden naar verwachting niet materieel.

Nominale Premie

Voorafgaand aan een bepaald boekjaar wordt voor alle zorgverzekeraars van CZ groep een inschatting gemaakt van het resultaat op de risicoverevening, rekening houdend met de bovenstaand beschreven werking van het model op de basisverzekering. Als het verwachte resultaat negatief is, wordt een opslag ter grootte van dat resultaat in de nominale premie van CZ meegenomen. Daarnaast wordt in de nominale premie een opslag gehanteerd voor de financiering van organisatie- en administratiekosten. Voor 2015 is door CZ voorts een forse afslag op de nominale premie toegepast, waarmee een groot deel van de goede resultaten uit 2012 tot en met 2014 is teruggegeven aan de verzekerden.

Financiële effecten afwikkeling onzekerheden/afrekeningen oude jaren

Een recapitulatie van het effect van de hiervoor beschreven onzekerheden over alle oude jaren op het enkelvoudig resultaat van CZ over 2015 komt uit op 218,1 miljoen euro positief.

⁸ Brief 'Afwikkeling rechtmatigheid PGB's Zorgverzekeringswet' van VWS aan zorgverzekeraars van 14 oktober 2015 en brief 'Afwikkeling rechtmatigheid PGB's Zorgverzekeringswet' van VWS aan het Zorginstituut van 18 januari 2016.

2.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015

23 Deelnemingen

Onder de deelnemingen is het 100% belang in CZ Zorgkantoor B.V., gevestigd in Tilburg, opgenomen. Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. bezit 50% van de aandelen van CZ Fund Management B.V. gevestigd te Tilburg. Per 31 december 2015 is het 100% belang in OHRA Zorgverzekeringen N.V. overgenomen door Delta Lloyd Zorgverzekering N.V. gevestigd in Tilburg.

Het verloopoverzicht deelnemingen luidt als volgt:

	<i>Ohra Zorgverze- keringen NV</i>	<i>CZ Zorgkan- toor BV</i>	<i>CZ Fund Manage- ment BV</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Boekwaarde per 1 januari	155.170	7.299	39	162.508	143.680
Deelnemingsresultaat	-25.399	-1.290	11	-26.678	18.828
Verkopen	-129.771	-	-	-129.771	-
Boekwaarde per 31 december	-	6.009	50	6.059	162.508

De aansluiting tussen het hier gepresenteerde deelnemingsresultaat en het jaarresultaat van de deelnemingen kan als volgt gemaakt worden:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Resultaat OHRA Zorgverzekeringen N.V.	-25.399	18.245
Resultaat CZ Zorgkantoor B.V.	1.823	5.574
Overschrijding reserve CZ Zorgkantoor B.V.	-3.113	-5.001
Resultaat CZ Fund Management B.V.	11	10
Resultaat boekjaar	-26.678	18.828

24 Overige financiële beleggingen

	<i>Zakelijke waarden</i>	<i>Vast rentende waarden</i>	<i>Andere financiële beleggingen</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Boekwaarde per 1 januari	275.009	779.573	1.560.844	2.615.426	1.842.462
Aankopen	19.302	141.090	-	160.392	325
Verkopen/ aflossingen	-53.538	-189.429	-	-242.967	-110.502
Saldo mutaties	-	-	-187.946	-187.946	782.318
Waardeveranderingen van beleggingen	<u>26.319</u>	<u>4.198</u>	<u>1.437</u>	<u>31.954</u>	<u>100.823</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>267.092</u>	<u>735.432</u>	<u>1.374.335</u>	<u>2.376.859</u>	<u>2.615.426</u>

Door alle verzekeraars van CZ groep en daarmee ook door Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A., zijn nagenoeg alle financiële beleggingen ondergebracht in een gezamenlijke assetpool, CZ Beleggingsfonds. Iedere verzekeraar binnen CZ groep heeft, al naar gelang de inbreng, participaties in de betreffende subfondsen van CZ Beleggingsfonds verkregen. De participatie in het subfonds aandelen is verantwoord onder de zakelijke waarden. De participaties in de subfondsen staatsobligaties en bedrijfsobligaties en het in 2015 opgerichte subfonds covered bonds zijn verantwoord onder de vastrentende waarden. De participaties in de subfondsen geldmarkt lang en geldmarkt kort zijn verantwoord onder de andere financiële beleggingen.

Per 31 december 2015 bestaan de zakelijke waarden geheel uit de participatie in het subfonds aandelen. Het belang van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. in het subfonds aandelen betreft per 31 december 2015 70,50% (2014: 65,56%) welke een waarde vertegenwoordigt van 267 miljoen euro (2014: 275 miljoen euro).

De beleggingen in zakelijke waarden luiden niet alleen in euro's. De valutarisico's zijn niet afgedekt.

In het onderstaande overzicht is de verdeling van de valutaposities over het totaal fondsvermogen van het subfonds aandelen opgenomen. De zakelijke waarden in het subfonds aandelen betreffen beursgenoteerde aandelen.

<i>Valuta</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Amerikaanse dollar	208.843	227.906
Euro	40.800	44.598
Japanse yen	31.416	30.836
Britse pond	23.455	27.259
Hong Kong dollar	13.003	14.165
Zwitserse franc	12.729	13.585
Canadese dollar	10.596	15.495
Australische dollar	8.740	10.160
Zuid-Koreaanse won	4.768	5.157
Zweedse kroon	3.864	4.425
Taiwanese dollar	2.928	3.589
Deense kroon	2.669	2.330
Zuid-Afrikaanse rand	2.603	3.690
Mexicaanse peso	1.757	2.254
Singaporese dollar	1.592	2.136
Braziliaanse real	1.393	2.339
Maleisische ringgit	1.300	1.703
Indonesische roepia	978	1.386
Thaise baht	843	1.165
Noorse kroon	712	1.017
Overig	3.848	4.279
Boekwaarde per 31 december	378.837	419.474

De belangen van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. in de subfondsen staats- en bedrijfsobligaties en het in 2015 opgerichte subfonds covered bonds betreffen voor alle drie 70,53% (2014: respectievelijk 60,47% en 58,41%). Deze belangen vertegenwoordigen een waarde van respectievelijk 497 miljoen euro, 142 miljoen euro en 96 miljoen euro (2014: respectievelijk 552 miljoen euro, 227 miljoen euro).

Onder de vastrentende waarden is, naast de participaties in de subfondsen staats- en bedrijfsobligaties, nog een belegging in een niet beursgenoteerde lening opgenomen. De waarde van deze lening bedraagt per 31 december 2015 0,3 miljoen euro (2014: 0,7 miljoen euro).

In de subfondsen voor staats- en bedrijfsobligaties en het subfonds covered bonds zijn geen posities in vreemde valuta opgenomen. De vastrentende waarden in de subfondsen staats- en bedrijfsobligaties en het subfonds covered bonds betreffen beursgenoteerde obligaties. Onderstaand is de kredietwaardigheid toegelicht. De modified duration bedraagt voor het subfonds staatsobligaties 4,54 jaar (2014: 4,55 jaar), voor het subfonds bedrijfsobligaties 6,96 jaar (2014: 6,62 jaar) en voor het subfonds covered bonds 4,52 jaar.

Subfonds staatsobligaties

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	53%	66%
AA	47%	34%
	100%	100%

Subfonds bedrijfsobligaties

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	3%	6%
AA	7%	7%
A	41%	46%
BBB	44%	38%
BB	5%	3%
	100%	100%

Subfonds covered bonds

<i>Kredietwaardigheid vastrentende waarden</i>	<i>2015</i>
AAA	72%
AA	16%
A	10%
BBB	2%
	100%

Onder de andere financiële beleggingen is vanaf 1 mei 2014 de strategische cash positie van CZ groep belegd middels het subfonds geldmarkt lang. Daarnaast is per deze datum ook het subfonds geldmarkt kort opgenomen. Per 31 december 2015 en 2014 bestaan de andere financiële beleggingen nagenoeg geheel uit de participaties in de subfondsen geldmarkt lang en geldmarkt kort. Het belang van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. in het subfonds geldmarkt lang is per 31 december 2015 70,52% (2014: 70,28%) welke een waarde vertegenwoordigt van 1.225 miljoen euro (2014: 1.154 miljoen euro). Het belang in het subfonds geldmarkt kort vertegenwoordigt een waarde van 149 miljoen euro (2014: 407 miljoen euro).

Voor 1 mei 2014 was de strategische cash positie belegd in liquide middelen in de vorm van direct opeisbare (externe) geldmarktfondsen. De middelen belegd in het subfonds geldmarkt lang zijn door de participanten maandelijks opeisbaar en bestaan uit onderliggende waarden belegd in obligaties, deposito's en commercial paper belegd in euro's. De modified duration bedraagt voor het subfonds geldmarkt lang 0,27 jaar (2014: 0,38 jaar).

Daarnaast is hieronder een Special Purpose Vehicle (SPV) van een fund of hedgefonds opgenomen met een waarde van 0,2 miljoen euro (2014: 0,3 miljoen euro). De positie in deze SPV betreft een positie in Amerikaanse dollar.

Subfonds geldmarkt lang

<i>Kredietwaardigheid subfonds geldmarkt lang</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AAA	2%	6%
AA	33%	24%
A	63%	64%
BBB	2%	6%
	100%	100%

Subfonds geldmarkt kort

<i>Kredietwaardigheid subfonds geldmarkt kort</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
AA	35%	29%
A	54%	65%
BBB	11%	6%
	100%	100%

De middelen belegd in het subfonds geldmarkt kort zijn door de participanten dagelijks opeisbaar en bestaan uit onderliggende waarden belegd in obligaties, deposito's en commercial paper, belegd in euro's. De modified duration bedraagt voor het subfonds geldmarkt kort 0,08 jaar (2014: 0,09 jaar).

Het subfonds geldmarkt kort staat ter beschikking voor de financiering van de dagelijkse bedrijfsvoering. De gelden in dit subfonds zijn dan ook niet betrokken in de Asset & Liability Management studie (ALM) die periodiek wordt uitgevoerd ten behoeve van het herijken van de beleggingsportefeuille.

25 Vorderingen uit directe verzekering

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Verzekerden; premies	76.861	73.062
Verzekerden; eigen risico en eigen bijdragen	43.512	34.567
Intermediairs; premies en distributiekosten	-105	35
Af: Voorziening voor oninbare vorderingen	-52.300	-47.488
	67.968	60.176

26 Rekening-courant ZiNL en overige vorderingen

Rekening-courant ZiNL

De specificatie van de vordering op het ZiNL luidt als volgt:

	2015	2014
Zorgverzekeringsfonds	1.336.637	916.095
Uitvoering Zorgverzekering Verdragsverzekerden	33.416	37.579
Uitvoering Zorgverzekering Missionarissen	171	89
Algemeen Fonds Bijzondere Ziektekosten	92	342
Algemene Kas Ziekenfondswet	-	1.714
	<u>1.370.316</u>	<u>955.819</u>

In de vordering op het ZiNL betreffende het Zorgverzekeringsfonds is een bedrag opgenomen voor het verwachte aandeel in de landelijke verevening. Dit bedrag is berekend op basis van schattingen van de landelijke zorgkosten, mede opgegeven door Zorgverzekeraars Nederland. Hiervan maakt deel uit een schuld uit hoofde van de hogekostencompensatie (HKC) van 7,5 miljoen euro.

De vordering op het ZiNL is ultimo 2015 fors gestegen ten opzichte van ultimo 2014. Dit wordt voor een groot deel veroorzaakt door de wijziging van het aantal maandelijks termijnen waarin het ZiNL de voorschotten met betrekking tot de risicoverevening Zvw betaald. De voorschotten met betrekking tot tekenjaar 2015 worden in 24 termijnen betaald. Tot en met tekenjaar 2014 was dit in 18 termijnen.

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft de verantwoordingen Zvw tot en met 2014 beoordeeld. Het ZiNL heeft definitief afgerekend voor de Zorgverzekeringswet tot en met 2010.

Overige vorderingen

De specificatie van de overige vorderingen luidt als volgt:

	2015	2014
Rekening-courant groepsmaatschappijen	24.860	23.933
Zorgverleners	211.896	298.644
Nog te factureren aan verzekerden	59.807	56.682
Rekening-courant gelieerde rechtspersonen	546	1.463
Andere vorderingen	3.081	5.804
	<u>300.190</u>	<u>386.526</u>

Over de rekening-courant groepsmaatschappijen en gelieerde rechtspersonen wordt geen rente berekend. Er zijn geen zekerheden gesteld, noch is een aflossingsschema overeengekomen.

27 Materiële vaste activa

De mutaties zijn in het navolgende schema samengevat. Onder de andere bedrijfsmiddelen zijn onder meer vervoersmiddelen opgenomen.

	<i>Inventaris en auto- matisering</i>	<i>Verbou- wingen</i>	<i>Andere bedrijfs- middelen</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Aanschafwaarde	43.689	3.344	1.986	49.019	49.545
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-29.180</u>	<u>-593</u>	<u>-1.827</u>	<u>-31.600</u>	<u>-34.287</u>
Boekwaarde per 1 januari	14.509	2.751	159	17.419	15.258
Investeringen	4.188	806	382	5.376	6.930
Desinvesteringen	-13.823	-110	-391	-14.324	-7.456
Afschrijvingen	-4.240	-197	-82	-4.519	-4.242
Afschrijvingen desinvestering	<u>13.784</u>	<u>17</u>	<u>391</u>	<u>14.192</u>	<u>6.929</u>
Boekwaarde voor reclassificatie	14.418	3.267	459	18.144	17.419
Reclassificatie per 31 december					
Aanschafwaarde	-409	5.422	-100	4.913	-
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-922</u>	<u>-2.749</u>	<u>247</u>	<u>-3.424</u>	<u>-</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>13.087</u>	<u>5.940</u>	<u>606</u>	<u>19.633</u>	<u>17.419</u>
Cumulatieve aanschafwaarde	33.645	9.462	1.877	44.984	49.019
Cumulatieve afschrijvingen	<u>-20.558</u>	<u>-3.522</u>	<u>-1.271</u>	<u>-25.351</u>	<u>-31.600</u>
Boekwaarde per 31 december	<u>13.087</u>	<u>5.940</u>	<u>606</u>	<u>19.633</u>	<u>17.419</u>
Afschrijvingspercentage	10-33%	10%	10-20%		

In de materiële vaste activa hebben diverse reclassificaties tussen de categorieën plaatsgevonden. Daarnaast is, voor een aanschafwaarde van per saldo 4,9 miljoen euro, activa overgeheveld vanuit de Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A. Deze overheveling valt vooral onder de categorie verbouwingen.

28 Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit direct opeisbare rekening-courantvorderingen en staan ter vrije beschikking aan de vennootschap.

29 Overige overlopende activa

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Vooruitbetaalde beheerskosten	10.897	4.749
Nog te ontvangen dividend	2	11
Overige	<u>528</u>	<u>3</u>
	<u>11.427</u>	<u>4.763</u>

30 Concentratierisico activa

De belangrijkste concentratierisico's, groter dan 3% van het balanstotaal, worden gevormd door:

<i>Balanspost</i>	<i>Tegenpartij</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Rekening-courant ZiNL	ZiNL	1.370.316	955.819
Overige financiële beleggingen	Duitsland	-	139.994
Overige financiële beleggingen	Frankrijk	-	129.953
Overige financiële beleggingen	Rabobank	<u>-</u>	<u>128.699</u>
		<u>1.370.316</u>	<u>1.354.465</u>

Bij de bepaling van het concentratierisico is look through toegepast op de posities opgenomen in de beleggingsportefeuille van CZ Beleggingsfonds en de posities opgenomen in de geldmarktfondsen. Deze zijn naar rato van het belang in het betreffende (sub)fonds, meegenomen onder het concentratierisico.

31 Eigen vermogen

	<i>Wettelijke reserve deelne- mingen</i>	<i>Bestem- mings- reserve</i>	<i>Statutaire reserve</i>	<i>Totaal 2015</i>	<i>Totaal 2014</i>
Stand per 1 januari	7.259	5.845	1.747.404	1.760.508	1.469.298
Mutatie afdracht maximale reserve ZFW	-	-	-	-	-34
Resultaat boekjaar	<u>-1.290</u>	<u>-896</u>	<u>-49.940</u>	<u>-52.126</u>	<u>291.244</u>
Stand per 31 december	<u>5.969</u>	<u>4.949</u>	<u>1.697.464</u>	<u>1.708.382</u>	<u>1.760.508</u>

De wettelijke reserve deelnemingen betreft het niet-uitkeerbare deel van het eigen vermogen van CZ Zorgkantoor B.V.

Het CZ Zorgdoorbraak Fonds financiert projecten die een verbetering in de gezondheidszorg aanbrengen. De middelen hiervoor worden afgezonderd in een bestemmingsreserve. De uitgaven aan projecten en management fee zijn middels de bestemming van het resultaat 2015 onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Onder de statutaire reserve is tevens de reserve Ziekenfondswet opgenomen. De reserve Ziekenfondswet bedraagt 414 miljoen euro. Deze reserve is in 2014 door de Nederlandse Zorgautoriteit definitief berekend en vastgesteld.

De volgens Solvency I vereiste solvabiliteit bedraagt ultimo van het boekjaar 592 miljoen euro. De aanwezige solvabiliteit (Solvency I) ultimo van dit boekjaar onder de huidige waarderingsgrondslagen bedraagt, gecorrigeerd voor double-gearing, 1.702 miljoen euro. Kapitaalsturing vindt primair plaats op CZ groep-niveau via de Eigen Risicobeoordeling (ERB), waarin een streefsolvabiliteit is gedefinieerd. Deze streefsolvabiliteit wordt jaarlijks vastgesteld in het ERB-proces en is gebaseerd op de Solvency II-eis, de Solvency Capital Requirement (SCR), aangevuld met een risicogewogen buffer.

32 Technische voorzieningen

Voorziening voor te betalen uitkeringen ziektekosten

De voorziening bestaat ultimo boekjaar uit:

	2015	2014
Technische voorziening Zvw	2.712.006	2.689.571
Afhandelingskosten	13.630	13.090
Voorschotten	-1.069.894	-918.133
	<u>1.655.742</u>	<u>1.784.528</u>

Het mutatieoverzicht luidt als volgt:

	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	2.689.571	3.023.163
Onttrekking	-2.375.500	-2.517.130
Vrijval	-118.984	-235.085
Toevoeging	2.516.919	2.418.623
Stand per 31 december	<u>2.712.006</u>	<u>2.689.571</u>

De technische voorziening voor te betalen uitkeringen omvat bedragen voor nog te betalen DBC's/DOT's van 2,1 miljard euro. De DBC-financiering brengt met zich mee dat relatief laat inzicht bestaat in de werkelijke kosten, doordat DBC's (maximaal) 120 dagen kunnen openstaan (vanaf 1 januari 2015 is de doorlooptijd van DBC's/DOT's ingekort van 365 naar 120 dagen), maar verantwoord moeten worden op de openingsdatum. De voorschotten, die aan ziekenhuizen en GGZ-instellingen zijn verstrekt, zijn ter compensatie van liquiditeitstekorten. Dit is het gevolg van de DBC/DOT-systematiek, waarbij pas na afronding van de behandelperiode gedeclareerd kan worden. De verstrekte voorschotten per zorgverlener bedragen maximaal de

waarde van de verrichte zorg door zorgverleners verstrekt aan verzekerden van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. Tevens zijn er door de verkorting van DBC's bij ziekenhuizen forse achterstanden ontstaan bij het declareren. Hiervoor heeft CZ groep voorschotten verstrekt (conversiefinanciering). Beide voorschotten zijn gesaldeerd in de technische voorziening.

Overzicht ontwikkeling zorgkostenclaims

	2015	2014	2013	2012	2011	Totaal
Schatting van cumulatieve claims						
- aan het einde van het tekenjaar	6.134.278	5.540.987	5.368.476	5.336.285	5.374.754	
- een jaar later	-	5.483.009	5.266.938	5.401.481	5.468.700	
- twee jaar later	-	-	5.239.775	5.212.192	5.334.720	
- drie jaar later	-	-	-	5.224.947	5.446.840	
- vier jaar later	-	-	-	-	5.439.568	
Schatting van cumulatieve claims	6.134.278	5.483.009	5.239.775	5.224.947	5.439.568	27.521.577
Cumulatieve betalingen	3.615.802	5.289.479	5.239.775	5.224.947	5.439.568	24.809.571
Waarde opgenomen in het overzicht van de financiële positie per 31 december 2015	2.518.476	193.530	-	-	-	2.712.006

Het duurt meerdere jaren voordat een schadejaar definitief is afgewikkeld, waardoor in de jaren na boekjaar (t) onder meer als gevolg van correcties en herdeclaraties uitloopresultaten ontstaan. Verwezen wordt naar de paragraaf over de basisverzekering, waar de risico's en onzekerheden terzake nader zijn toegelicht.

De gehele voorziening betreft kortlopende verplichtingen. Een kwalitatieve toereikendheidstoets is uitgevoerd, waarbij is vastgesteld dat de voorziening toereikend is.

Voorziening voor lopende risico's

De voorziening voor lopende risico's betreft de voorziening voor negatieve resultaten op (collectieve) verzekeringscontracten. De gehele voorziening betreft kortlopende verplichtingen.

Het mutatieoverzicht luidt als volgt:

	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	321.200	143.600
Onttrekking	-321.200	-143.600
Toevoeging	434.956	321.200
Stand per 31 december	434.956	321.200

33 Voorzieningen

	2015	2014
Structurele voorzieningen	50.843	50.860
Incidentele voorziening	<u>3.072</u>	<u>4.706</u>
	<u>53.915</u>	<u>55.566</u>

De structurele voorzieningen betreffen voorzieningen voor toekomstige verplichtingen wegens personeelsbeloningen. Het mutatieoverzicht luidt als volgt:

	VUT- uitkering	Jubileum- uitkering	Ziekte- kosten- premies	Totaal 2015	Totaal 2014
Stand per 1 januari	17.393	3.432	30.035	50.860	55.928
Uitkeringen	-4.218	-254	-580	-5.052	-5.500
Netto opgenomen in de resultatenrekening	<u>2.517</u>	<u>251</u>	<u>2.267</u>	<u>5.035</u>	<u>432</u>
Stand per 31 december	<u>15.692</u>	<u>3.429</u>	<u>31.722</u>	<u>50.843</u>	<u>50.860</u>

Voor een bedrag van 4,8 miljoen euro heeft de voorziening een kortlopend karakter. De bedragen zoals opgenomen in de resultatenrekening zijn als volgt gespecificeerd:

(- = last)	VUT- uitkering	Jubileum- uitkering	Ziekte- kosten- premies	Totaal 2015	Totaal 2014
Aan het dienstjaar toegerekend	-295	-251	-1.311	-1.857	-2.106
Interest op de verplichting	-108	-51	-456	-615	-1.531
Netto actuarieel resultaat	<u>-2.114</u>	<u>51</u>	<u>-500</u>	<u>-2.563</u>	<u>3.205</u>
Totaal, begrepen in personeelskosten	<u>-2.517</u>	<u>-251</u>	<u>-2.267</u>	<u>-5.035</u>	<u>-432</u>

De toegepaste parameters voor de voorzieningen VUT, Jubileumuitkeringen en Ziektekostenpremies zijn:

	2015	2014
Discontopercentage m.b.t. voorziening VUT	0,98%	0,70%
Discontopercentage m.b.t. voorziening jubileum en ziektekostenpremie	2,03%	1,50%
Procentuele toename van salarissen	2,50%	2,50%
Indexatie (pre)pensioen	1,00%	1,00%

Daarnaast is een incidentele voorziening van 3,1 miljoen euro opgenomen als voorziene lasten als gevolg van onder andere sluiting van kantoor Breda, de wachtgeldregeling, de hervorming van de langdurige zorg en de overdracht van activiteiten naar HumanCapitalCare (HCC).

34 Schulden uit directe verzekering

De schulden uit directe verzekering bestaan voornamelijk uit betalingen onderweg inzake uitkeringen ziektekosten, alsmede diverse verrekeningen met zorgverleners.

35 Overige schulden

	2015	2014
Rekening-courant groepsmaatschappijen	43.506	17.940
Crediteuren	8.557	65
Belastingen en sociale premies	7.394	7.190
Rekening-courant gelieerde rechtspersonen	60	7
Overige	<u>4.759</u>	<u>2.777</u>
	<u>64.276</u>	<u>27.979</u>

Over de rekening-courant groepsmaatschappijen en gelieerde rechtspersonen wordt geen rente berekend. Er zijn geen zekerheden gesteld, noch is een aflossingsschema overeengekomen.

36 Overige overlopende passiva

	2015	2014
Betalingen onderweg	20.369	52.894
Te betalen beheerskosten	17.103	23.526
Overige	<u>2</u>	<u>214</u>
	<u>37.474</u>	<u>76.634</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Ziektekosten, die het gevolg zijn van terroristische activiteiten zijn herverzekerd bij de NHT. Onderdeel van deze herverzekeringsovereenkomst is dat kosten, die landelijk, per jaar en over alle branches gezamenlijk 300 miljoen euro niet te boven gaan, voor rekening komen van de deelnemende verzekeraars. Het aandeel waarvoor Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. hierin garant staat is 5,32%.

2.5 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015

37 Verdiende premies eigen rekening en bijdragen

De specificatie van verdiende premies eigen rekening en bijdragen is als volgt:

	2015	2014
Bruto premies Zorgverzekeringswet	2.407.916	2.267.721
Bijdrage Zorginstituut Nederland (ZiNL)	3.783.086	3.590.883
Herverzekeringspremie (HKC)	<u>36.274</u>	<u>7.766</u>
	<u>6.227.276</u>	<u>5.866.370</u>

De bijdragen bestaan uit de uitkeringen van het ZiNL uit het Zorgverzekeringsfonds Zorgverzekeringswet. In de bijdragen van het ZiNL zijn ook alle te verrekenen bedragen begrepen uit hoofde van ex post compensatiemechanismen van de risicovereeniging Zvw. Een definitieve afrekening op de exploitatie van 2015, is pas op zijn vroegst mogelijk in het najaar van 2018. Bij het opstellen van de jaarrekening moet daarnaast nog gewerkt worden met schattingen van met name kosten ziekenhuiszorg en GGZ, waaronder de splitsing in vaste en variabele zorgkosten, bijdragen voor Meerjarige Hoge Kosten (MHK) en ex post bijdragecompensaties. Hierbij is in de bijdragen enige prudentie aangehouden. De schattingsmethodiek voor het bepalen van de prudentie die in de schatting van bijdragen ZiNL wordt gehanteerd is gebaseerd op scenarioanalyse. Hierbij wordt een percentage van het verschil tussen worst case en best estimate als prudentie in aanmerking genomen.

38 Overige technische baten eigen rekening

De specificatie overige technische baten eigen rekening luidt als volgt

	2015	2014
Mutatie voorziening oninbaarheid van vorderingen op zorgverleners	<u>1.302</u>	<u>3.045</u>
	<u>1.302</u>	<u>3.045</u>

39 Uitkeringen ziektekosten eigen rekening

De specificatie van de uitkeringen ziektekosten eigen rekening luidt als volgt:

	2015	2014
Bruto uitkeringen ziektekosten	6.140.401	5.740.113
Aandeel herverzekering (HKC)	43.004	8.722
Wijziging voorziening voor te betalen uitkeringen ziektekosten	<u>-128.786</u>	<u>-338.066</u>
	<u>6.054.619</u>	<u>5.410.769</u>

CZ baseert de taxaties voor de kosten ziekenhuiszorg 2015 op de contractuele afspraken met de ziekenhuizen voor 2015. Met nagenoeg alle ziekenhuizen zijn contracten gesloten en hierin zijn niet alleen prijs- en volumeafspraken maar ook omzetplafonds opgenomen. Het risico van verrekeningen van over- of onderfinanciering van instellingen is inmiddels fors gemitigeerd. Er bestaat nog enige onzekerheid met betrekking tot de absolute hoogte van de ziektekosten, naast ziekenhuiszorg vooral op het onderdeel geneeskundige GGZ. Het financieel risico wordt echter gemitigeerd, omdat er verschillende ex post correctiemechanismen op de deelbijdragen plaatsvinden. Het betreft:

- de nacalculatie op de vaste ziekenhuiskosten en langdurige geneeskundige GGZ;
- de toepassing van de bandbreedteregeling op de kosten van verpleging en verzorging en geneeskundige GGZ (vangnetten).

Hierdoor wordt de invloed van de onzekerheid op het resultaat beperkt. Naast bovenstaande externe factoren die het risico mitigeren, hanteert Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. ook interne maatregelen die het risico mitigeren. Voorafgaand aan een bepaald boekjaar wordt een inschatting gemaakt van het resultaat op de risicoverevening. Als het verwachte resultaat negatief is, dan wordt een opslag ter grootte van dat resultaat in de nominale premie meegenomen.

40 Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening

De specificatie van de bedrijfskosten luidt als volgt; deze zijn exclusief afhandelingskosten:

	2015	2014
Beheers- en organisatiekosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen	59.845	65.076
Beheers- en organisatiekosten met betrekking tot acquisitie	22.293	18.449
Acquisitiekosten; publicaties en reclame	6.589	5.751
Distributiekosten CZ label	15.085	14.591
Mutatie voorziening voor oninbare vorderingen	<u>15.385</u>	<u>6.727</u>
	<u>119.197</u>	<u>110.594</u>

In totaal is 129 miljoen euro doorbelast aan groepsmaatschappijen, voor de uitvoering van zorgverzekeringen, aanvullende verzekeringen en Wlz. Het bedrag van deze doorbelasting is inclusief nota-afhandelingskosten. Deze doorbelasting omvat mede de bezoldiging van bestuur en commissarissen evenals de honoraria van de organisatie van de externe accountant. Als gevolg daarvan zijn de toelichtingen met betrekking tot

de bezoldiging bestuur en commissarissen, de toelichting WNT en de honoraria van de organisatie van de externe accountant opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A.

41 Overige technische lasten eigen rekening

De specificatie overige technische lasten eigen rekening luidt als volgt:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Uitgaven CZ Zorgdoorbraak Fonds	714	1.455
Overige	<u>-</u>	<u>367</u>
	<u>714</u>	<u>1.822</u>

42 Opbrengsten uit beleggingen

De opbrengsten uit beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Interestbaten groepsmaatschappijen	-	3
Opbrengst andere financiële beleggingen	-216	1.216
Overige interestbaten	<u>2.932</u>	<u>2.180</u>
	<u>2.716</u>	<u>3.399</u>

43 Netto-opbrengst uit beleggingen

Het rendement op het totaal belegd vermogen bedraagt 1,3%, exclusief deelnemingen (2014: 3,7%).

Ondertekening van de jaarrekeningen door de Raad van Bestuur:

Tilburg, 31 maart 2016

drs. W.A. van der Meeren, voorzitter

drs. A.W.L. van Son

Ondertekening van de jaarrekeningen door de Raad van Commissarissen:

Tilburg, 31 maart 2016

drs. H.J.G. Hendriks, voorzitter

mr. W.K. Bischof

drs. C.J.M.M. Estourgie RBA

ir. H.H. Raué

3 Overige gegevens

3.1 Statutaire bepalingen over de verwerking van het resultaat

In Artikel 2, lid 1 en 2 van de statuten van de Onderlinge Waarborgmaatschappij Centrale Zorgverzekeraars groep, Zorgverzekeraar U.A. is ten aanzien van de verwerking van het resultaat opgenomen:

1. De maatschappij stelt zich ten doel met haar leden of anderen op onderlinge grondslag overeenkomsten van verzekering tegen ziektekosten te sluiten op basis van de betreffende verzekeringsvoorwaarden.
Bovendien heeft de maatschappij als doel op andere wijze de gezondheidszorg in de ruimste zin van het woord te bevorderen.
2. Elk winstbejag is uitgesloten. Eventueel gemaakte overschotten zullen niet aan leden of derden worden uitgekeerd, doch worden aangewend of in reserve gehouden voor het in dit artikel omschreven doel van de maatschappij.

3.2 Resultaatbestemming

Voorgesteld wordt om het resultaat over 2015 als volgt te verwerken:

- het resultaat deelneming CZ Zorgkantoor B.V. onttrekken aan de wettelijke reserve deelnemingen;
- het resultaat van CZ Zorgdoorbraak Fonds onttrekken aan de bestemmingsreserve;
- het overige resultaat onttrekken aan de statutaire reserve.

De voorgestelde resultaatbestemming is verwerkt in de balans.

3.3 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de ledenraad, de raad van commissarissen en de raad van bestuur van
Onderlinge Waarborgmaatschappij Centrale Zorgverzekeraars groep Zorgverzekeraar U.A.

Verklaring over de Jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Onderlinge Waarborgmaatschappij Centrale Zorgverzekeraars groep Zorgverzekeraar U.A. (hierna: CZ) te Tilburg gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van CZ op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van CZ zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteits	€ 90 miljoen
Toegepaste benchmark	1% van de verdiende premies en bijdragen van Zorginstituut Nederland (ZINL)
Nadere toelichting	Het totaal van de verdiende premies en bijdragen van ZINL betreft een relatief stabiele basis voor de bepaling van de materialiteit, en deze basis wordt relevant geacht door stakeholders.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 4 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

CZ staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van CZ.

Onze groepscontrole heeft zich met name gericht op de significante onderdelen Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Zorgverzekeraar U.A. (enkelvoudig), Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ groep Aanvullende verzekering Zorgverzekeraar U.A., OHRA Zorgverzekeringen N.V., OHRA Ziekttekostenverzekeringen N.V., Delta Lloyd Zorgverzekering N.V., CZ Zorgkantoor B.V., Stichting CZ Onroerende Zaken, Stichting Huisvesting CZ Verzekeraars en Stichting CZ Lourdes. Bij deze entiteiten zijn wij zelf controlerend accountant. In totaal vertegenwoordigen bovengenoemde werkzaamheden 100% van de verdiende premies en bijdragen en 100% van het balans totaal. Bij CZ Fund Management B.V. en Stichting CZ Fund Depositary hebben wij op grond van de geringe omvang geen controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Resultaat

Onze controle oordeel

CZ verantwoordt in de jaarrekening 2015 € 8.528 miljoen aan uitkeringen ziektekosten eigen rekening. Voor de nog te ontvangen schadedeclaraties heeft CZ een voorziening voor te betalen schaden van € 2,289 miljoen, ofwel 38,9% van het balans totaal ultimo 2015, opgenomen.

Van belang is dat de technische voorziening voor te betalen schaden toereikend is, de uitkeringen ziektekosten juist zijn, en de toelichting in de jaarrekening voldoet aan de relevante verslaggevingsstandaarden.

	Controle
<p>De berekening van deze posten bevat significante inschattingen van onzekere toekomstige uitkomsten, gebaseerd op verschillende bronnen en aannames, en is daarmee een kernpunt van onze controle.</p>	<p>De belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten de toetsing van de interne controles die door CZ zijn uitgevoerd in dit kader, de beoordeling van de gehanteerde reserveringsmethodiek per zorgsoort en de controle van de daarbij gehanteerde basisgegevens, inclusief de analyse van en afloopcontrole op de (ontwikkeling van) schadeschattingen per zorgsoort. Wij hebben de gehanteerde veronderstellingen en uitkomsten getoetst aan de hand van onze kennis van ontwikkelingen bij CZ en onze verwachtingen gebaseerd op historische ervaringsgegevens en marktkennis (ZN-ramingen). Hierbij zijn tevens actuariële specialisten ingezet.</p>
<p>Voor de medisch specialistische zorg (MSZ) en de GGZ heeft in 2015 in de keten daarnaast veel landelijke afstemming plaatsgevonden over de geconstateerde normonduidelijkheid en onzekerheden ten aanzien van de rechtmatigheid van de door ziekenhuizen en GGZ-instellingen geleverde zorg over de schadejaren 2013 en 2014. Als gevolg hiervan zijn in beide sectoren zelfonderzoeken uitgevoerd op basis van de handreiking rechtmatigheid (MSZ) en het herstelplan (GGZ), die vervolgens door de expertcommissie van ZN worden beoordeeld. Deze beoordeling is voor de MSZ 2014 en de GGZ 2013 nog onderhanden en leidt tot onzekerheden bij CZ, waarvoor een inschatting ten behoeve van de jaarrekening is gemaakt.</p>	<p>Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen onderzocht voor zover wij dit in het kader van de jaarrekeningcontrole noodzakelijk achten.</p>
<p>Mocht verder uit formele en/of materiële controles na afloop van het boekjaar blijken dat declaraties niet juist zijn, dan dienen zorgverzekeraars de uitbetaalde bedragen terug te vorderen bij de zorgaanbieders.</p>	<p>Wij achten de gehanteerde methodiek en uitkomsten aanvaardbaar.</p>
<p>Bij de bepaling van de technische voorziening is rekening gehouden met toekomstige correcties uit de nog af te wikkelen en uit te voeren zelfonderzoeken. Deze correcties worden deels gemitigeerd door overschrijdingen van omzetplafonds.</p>	
<p>Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de grondslagen zoals opgenomen op pagina 41 en de toelichting op de technische voorziening voor te betalen schade op pagina 55.</p>	

Wissia	Controlerisambodj
<p>CZ gebruikt hierbij verschillende assumpties om deze uitkomsten in te schatten. Dit betreft met name de inschalling van de bijdrage ZINL en de zorgkostenprognose voor 2016.</p> <p>Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de grondslagen zoals opgenomen op pagina 42 en de toelichting op de technische voorziening voor lopende risico's op pagina 56.</p>	<p>Wij hebben de gehanteerde veronderstellingen en uitkomsten getoetst aan de hand van onze kennis van ontwikkelingen bij CZ en onze verwachtingen gebaseerd op marktkennis (ZN-ramingen). Hierbij zijn tevens actuariele specialisten ingezet.</p> <p>Wij achten de gehanteerde methodiek en uitkomsten aanvaardbaar.</p>

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de onderneming te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

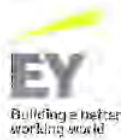
De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd, en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden, en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet* of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het Jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het bestuursverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door de raad van commissarissen op 15 december 2006 benoemd als accountant van CZ vanaf de controle van het boekjaar 2007, en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Amsterdam, 31 maart 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Verhagen RA